

MOST

LETNIK XIX
ŠTEVILKA 63
DECEMBER 2020



Srečno 2021

MOST

Glasilo občine Kanal ob Soči

<http://www.obcina-kanal.si/most>

Izdajatelj: Občina Kanal ob Soči,
zanjo županja Tina Gerbec

Odgovorni urednik:
Erik Panjtar

Člani uredniškega odbora:
Erika Koncut, Irena Brezavšček,
Klelija Dolenc, Tina Tinta

Lektoriranje:
Mojca Pipan

Oblikovanje in grafični prelom:
A-media d.o.o.

Fotografija na naslovnici:
Damijan Simčič – Zoso

Naslov uredništva: Glasilo Most,
Trg svobode 23, 5213 Kanal

Kontakt: urednistvo@glasilo-most.si

Tisk: A-media d.o.o.

Naklada: 2500 izvodov

Glasilo brezplačno prejme vsako
gospodinjstvo v občini Kanal ob Soči.

Prosimo, da za oddajo vaših
prispevkov za objavo v Mostu
obvezno uporabljate portal
mojaobcina.si.

Uredništvo si pridržuje pravico
presoje glede objave in lahko zavrne
objavo prispevka, še posebej, če ni
v skladu s programsko zasnovo ali
novinarskim kodeksom.

Za komunikacijo z odgovornim
urednikom oziroma uredniškim
odborom uporabite elektronski
naslov urednistvo@glasilo-most.si.



Uvodnik

Skoraj se ne morem izogniti tej pereči temi, tej presneti pandemiji, ki se je že pregloboko zarezala v naša življenja. V luči vseh tveganj smo se prilagodili, vsak po svoje, pa ob tem naleteli na nove stiske in doživljali sitnosti tam, kjer jih prej ni bilo. Saj vsi verjamemo in vemo, da bomo sčasoma vendarle premagali virus – k temu smo zavezani kot družba, ki na dolgi rok hoče in zmore dosegati napredek, rast in blaginjo.

A zaenkrat je tako, da je pač manj druženja, manj dogajanja, manj prireditvev. Kako bo naprej, ne vem. Vem pa, da bo uredništvo Mosta delovalo s poslanstvom, ki smo se mu zavezali: pred očmi bomo imeli dolgoročni interes občine, njen razvoj in ugled ter spoštovanje profesionalnih standardov in etike novinarskega dela. Če še ne veste, je od te številke dalje z vami uredniški odbor v prenovljeni sestavi. Most smo ob tej priložnosti tudi preoblekli v novo podobo, bolj čisto in sodobnejšo, da ga boste še naprej z veseljem prijeli v roke. Gradili bomo na temeljih mnogih predhodnikov, ki so ga doslej tako ali drugače s srcem sooblikovali. Še vedno računamo tudi na številne zunanje avtorje, ki s svojimi prispevki bogatijo njegovo vsebino. Pandemijam navkljub bodo vedno obstajale zgodbe, ki so zanimive, poučne, spodbujajoče in navdihujoče. Čim več takih bomo iskali!

V tokratni številki, letos drugi zapovrstjo, smo kljub temu, da je bilo težav veliko in so se dogodki odpovedovali kot po tekočem traku, zbrali pestro zbirko zanimivih zgodb. Ko jih berem, vidim, da ima občina veliko sposobnih in marljivih ljudi, veliko aktivnih posameznikov, organizacij in društev, ki pozitivno vplivajo na življenje v njej. Prijetno branje in veliko dobrega v novem letu!

Erik Panjtar, odgovorni urednik

IZ VSEBINE

4 Epidemija ni zaustavila naložb v občini

9 Občinski nagrajenci v letu 2020

10 Predstavljamo:
Dejan Valentinčič, državni sekretar

17 Civilna zaščita z novim poveljnikom
Igorjem Komacom

20 Turistična sezona letos nekoliko drugačna

36 In memoriam:
Pavel Medvešček, Anton Tomažič



Nagovor županje

Spoštovane občanke in občani.

Za nami je nenavadno leto, ki ga je zaznamovala predvsem epidemija novega korona virusa. Vse človeštvo je bilo postavljeno pred novo izkušnjo, ko smo bili vsi primorani spremeniti naše vsakdanje navade. Vse to zato, da bi ohranili svoje zdravje in zdravje drugih. Kombinacija tega, da so naši občani dosledno spoštovali navodila NIJZ, in verjetno tudi kanček sreče so pripomogli k temu, da je v naši občini relativno malo okužb v primerjavi z drugimi. Pri tem se zahvaljujem tudi vsem prostovoljcem, ki so kakorkoli pomagali in ki pomagata v boju proti epidemiji. Kljub temu, da je težko, moramo vsi skupaj na tem vztrajati ter tako še naprej zaščititi sebe in druge. Z upanjem, da se bodo razmere v naslednjem letu spremenile in da bomo lahko vsi skupaj ponovno zaživel po starem.

Kljub temu, da nam zdravstvene razmere niso bile naklonjene in kljub vsej negotovosti, smo na občini izvajali vse načrtane projekte in tudi načrtovali nove. Večje investicije so bile tudi letos usmerjene v urejanje vodooskrbe in kanalizacije ter cestne infrastrukture, kjer je bilo v okviru proračunskih zmožnosti marsikaj postorjenega. Obnovitvena dela so potekala tudi na strehi OŠ Deskle, obnovljena je bila knjižnica v Desklah ter atrij v kanalskem vrtcu. Poleg tega smo med prvimi občinami v naši bližini uvedli brezplačne prevoze za starejše, storitev Prostofer, s pomočjo občine pa smo ponovno obudili delovanje mladinskega kluba v Kanalu. Na področju turizma smo vzpostavili pogodbeno sodelovanje z Zavodom za turizem dolina Soče ter tako postali aktiven partner, kjer se že kažejo prednosti na področju promocije. V letošnjem letu smo ustanovili Zavod za zeleni razvoj Soške doline, katerega glavna naloga bo pridobivanje evropskih sredstev na področju okolja in drugih. Začeli smo z izvajanjem enoletnih neodvisnih meritev kakovosti zraka v občini, še pred koncem leta pa je predvidena tudi postavitev radarjev za merjenje hitrosti skozi Plave in Ročinj, kar bo imelo velik doprinos k varnosti v teh dveh naseljih. Spodbuden je tudi podatek, da je podjetje Rune začelo z izgradnjo optičnega omrežja, pri čemer se je gradnja začela iz Brd proti Plavam tako, da bodo prav ti prebivalci med prvimi dobili možnost priklopa.

Pred vami sta tudi nova podoba in nov uredniški odbor glasila Most. Novemu uredniškemu odboru želim veliko uspehov in ustvarjalnosti pri oblikovanju prenovljenega občinskega glasila. Naj le-to prinese navdih in pozitivno energijo slehernemu občanu.

Bližajo se prazniki. Letos bodo zagotovo drugačni in neobičajni, ne smemo pa izgubiti upanja v to, da bo na koncu vse dobro. Zato vam želim, da bi praznike preživeli mirno in za letos v ozkem krogu ljudi, ki vam največ pomenijo.

Srečno!

Tina Gerbec, županja

Investicije v Občini Kanal ob Soči:

Epidemija ni zaustavila občinskih naložb

Kristina Marinič, Marino Velušček, Jurij Murovec, Nejc Kumar

Poletni in jesenski čas je bil v kanalski občini tudi investicijsko zelo aktiven. Projekti so se uresničevali malodane na območju celotne občine.



Postavljanje merilnika na strehi OŠ Deskle

Najbolj pričakovana investicija v neodvisne meritve kakovosti zraka se je pričela uresničevati v začetku novembra. V ta namen je v občinskem proračunu zagotovljenih 115.000 evrov. Meritve izvaja Univerza v Novi Gorici (Center za raziskave atmosfere in Laboratorij za vede o okolju in življenju) v sodelovanju z znanstveniki francoskega inštituta CNRS/UG-IGE. Ekipo, ki izvaja meritve vodi doc. dr. Griša Močnik. Z meritvami bodo strokovnjaki določili izvor onesnaženja zraka z določenim onesnaževalcem (npr. industrija, promet, individualna kurišča) k celotni obremenitvi zraka. Določitev obremenitve zraka je kompleksen in zahteven postopek, ki zahteva stalne meritve več različnih parametrov tekom celotnega leta, (različni letni časi, vremenski pogoji...). Vsak dan se delci v zraku vzorčijo na filtrih, sestava delcev pa bo kasneje analizirana v laboratoriju. Merjeni parametri bodo vključevali koncentracijo delcev PM10, levoglukozana, anionov, kationov, organskega in elementarnega ogljika, oksidativnega potenciala, črnega ogljika in kovin. Poleg

vzorčenja na filtre bo izvedena intenzivna nekajtedenska kampanja, med katero bo sproti merjenih več parametrov z visoko časovno resolucijo (nekaj minut do ene ure). Parametri so izbrani na način, da se z njimi sledi virom onesnaženja.

Sicer pa je kanalska občina ravno na šolski stavbi v **Desklah**, na kateri je nameščen merilnik kakovosti zraka, poleti obnovila 304 m² neizolirane ravne strehe. Investicija je znašala 56.331,29 evrov. Občina je v sodelovanju s podjetjem Salonit Anhovo v Desklah obnovila tudi večnamensko igrišče. Obnova je zajemala preplastitev igralne površine ter namestitev varčne LED razsvetljave. Vrednost izvedenih del je znašala 36.053,07 evrov. Strošek investicije je z donacijo delno krilo podjetje Salonit Anhovo. Krajevna skupnost Anhovo – Deskle je poleti nadaljevala še z urejanjem okolice igrišča in postavitvijo igral za najmlajše.

To niso bile edine investicije v Desklah. V Gorenjih Desklah je bilo 7.000 evrov name-

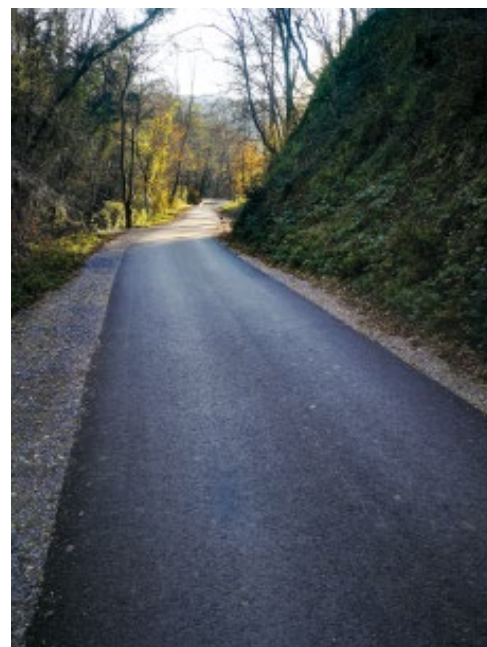
njenih ureditvi ekološkega otoka, novo podoba ima tudi cestišče v Partizanski cesti, kjer je bilo 380 metrov ceste sanirane in ponovno prekrte z asfaltno prevleko. V ta namen je bilo porabljenih 40.000 evrov. Nekaj manj kot 15.000 evrov pa je bilo potrebnih za ureditev knjižničnih prostorov.

V središču Kanala na pešpoti skozi Pionirsko ulico bo odslej tudi varneje: izvedena so bila namreč dela na ureditvi javne razsvetljave.

Gradnja komunalne infrastrukture v občini je v polnem teku. Izvedba novega vodovodnega odseka med naseljema **Hoje in Testeni**, kjer se je položilo skoraj 1200 metrov novih vodovodnih cevi in uredilo hišne priključke, je zaključena. Nova asfaltna prevleka ceste na celotnem območju posega poleg vodovoda pomeni pomembno dodano vrednost za ljudi, ki bivajo na tem območju. Vrednost izvedenih del je 345.539,73 evrov. Investicija je bila v višini 289.629,29 evrov sofinancirana z nepovratnimi sredstvi po 23. členu ZFO-1.



OŠ Deskle



Cesta Deskle



Knjižnica Deskle



Gorenje Deskle



Kanal, obnovljena Pionirska ulica - Petručka



Hoje



Prilesje pri Plavah

V naselju **Prilesje pri Plavah** se gradnja prve faze gradnje komunalne infrastrukture tudi zaključuje. Dela na čistilni napravi so zaključena in uspešno je bil izveden mokri preizkus delovanja čistilne naprave. Dela se izvajajo še na podpornem zidu servisne dostopne poti, ki ga je bilo potrebno podaljšati zaradi težavnosti terena. Vrednost pogodbenih del znaša 241.405,82 evrov. Investicija je bila v višini 152.598 evrov sofinancirana s sredstvi po 23. členu ZFO-1, od tega 51.598 evrov z nepovratnimi sredstvi, v višini 101.000 evrov pa so bila korišćena povratna sredstva.

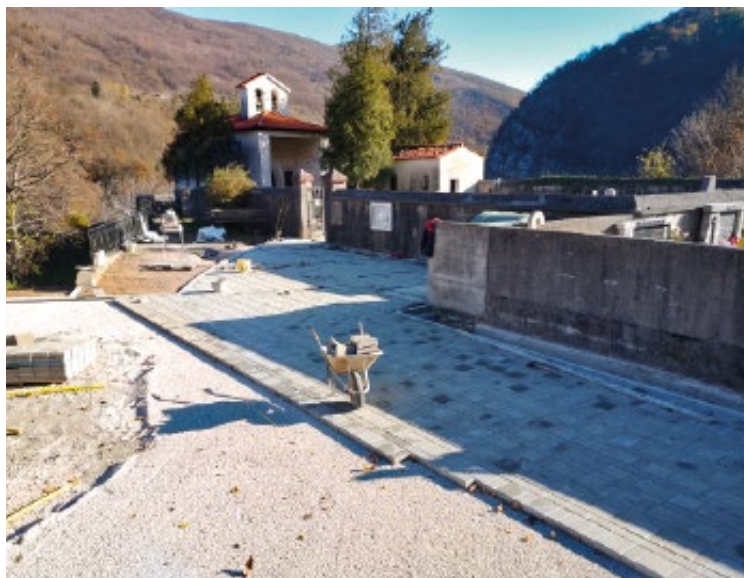
V Prilesju je bil poleti realiziran tudi talni grafit z Neptunovo podobo, s katerim želi občina

na umiriti prehitre kolesarje. Avtor grafitu je Andrej Berlot iz agencije Lettim in gre za prvi poskus takega urejanja umiritve hitrosti v Sloveniji. Lepšo podobo bo imelo tudi parkirišće ob pokopališću. Njegovo urejanje ravnokar poteka.

V zaselku **Globno** so dela na prenovi komunalne infrastrukture tudi v zaključni fazi. Na novo se je zgradila fekalna kanalizacija, ki bo preko črpališća priključena na čistilno napravo Deskle. Novo je tudi vodovodno omrežje. V Globnem je bila položena tudi nova asfaltna prevleka. Vrednost pogodbenih del znaša 110.295,75 evrov. Za izvedbo investicije so bila korišćena povratna sredstva po 23. členu ZFO-1 v višini 24.799 evrov.

Dobra novica prihaja tudi iz **Doblarja**, kjer je bila v tej jeseni uspešno zaključena investicija v avtobusno obračališće. Gre za rezultat dogovarjanja in hitrega ukrepanja, ki bo dodatno avtobusno postajo in varnost otrokom ponudila že ob ponovnem prićetku rednega pouka.

V **Kalu nad Kanalom** je bila sanirana plazeća brežina, ravno tako pa je bilo poskrbljeno za ureditev odvodnjavanja zalednih voda. Dela so bila opravljena tudi na razširitvi in ureditvi ekološkega otoka. Za realizacijo naštetega je bilo potrebnih 45.000 evrov.



Prilesje pri Plavah, gradnja novega parkirišča ob pokopališču



Globno



Obračališče Doblar



Kal nad Kanalom

Pričela se je tudi investicija v ureditev tehnološke vode na **Kanalskem Vrhu**. Investicija bo težka 154.000 evrov.

Pomembne pridobitve je bil deležen tudi **Planinski dom pod Ježo**, ki se lahko pohvali z novo 3,6 kW otočno sončno elektrarno. Vrednost del, ki jih je v celoti pokrila občina, je 6.255,96 evrov.

Lažji dostop je od poletja omogočen tudi obiskovalcem cerkve Marijino Celje v **Ligu**. Za ureditev dostopne poti je bilo namenjenih približno 7.000 evrov.

Delovno je bilo tudi v **Ročinju**, kjer je bila izvedena 70.000 evrov vredna investicija v izgra-

dnjo kanala za odvodnjavanje meteornih voda, ureditev fekalne kanalizacije in dovod pitne vode v naselje »Rčišče« v dolžini 130 metrov.

46 tisočakov pa je bilo potrebnih za utrditev in preplastitev 300 metrov odseka lokalne ceste na relaciji **Krajc – Koprivišče**.

V **Gorenji vasi** se nadaljujejo dela na ureditvi parkirišča. 32 tisoč evrov vredna investicija bo zaključena po opravljeni zadnji nalogi, in sicer postavitvi varnostne ograje. Ob zaključku redakcije ta ni bila še nameščena.

V **Močilih** je bila izvedena sanacija plazju ter delna razširitev ceste, ki vodi v naselje. Vrednost investicije je znašala 15.000 evrov. V **Ro-**

dežu pa je občina izvedla 5.500 evrov vredno investicijo v ureditev ekološkega otoka.

Velja še izpostaviti uspešno kandidaturo občine Kanal ob Soči na razpisu **WIFI4EU**. Kanalska občina je prejela vavčer v višini 15.000 evrov, ki je namenjen postavitvi brezplačnih in javno dostopnih Wi-Fi točk. Te je občina uredila na 11 različnih javnih lokacijah, in sicer v: **Kanalu** (Kamp Korada, šolsko igrišče, trg Kontrada, trg pred občinsko stavbo), **Desklah** (šolsko igrišče, središče ob glavni cesti), **Ložicah** (športni park), **Kambreškem** (središče vasi), **Avčah** (večnamenski športni objekt), **Ročinju** (Dom Valentina Staniča) in **Doblarju** (športni park).



Planinski dom pod Ježo



Ročinj



Koprivišče



Gorenja vas



Rodež

Povzetki s sej občinskega sveta: Želijo si boljšega črpanja evropskega denarja

Erika Koncut

Občinski svet kanalske občine je od začetka epidemije do zaključka redakcije izvedel osem sej, od tega so bile tri dopisne, ena izredna, rednih pa je bilo štiri. Zapisniki in zvočni zapisi sej so objavljeni na občinski spletni strani, v nadaljevanju pa na kratko podajamo nekaj izstopajočih tematik.



Epidemija je botrovala tudi k selitvi sej Občinskega sveta v prostore kanalske športne dvorane.

ZAPISNIK 3. IZREDNE SEJE ZANETIL VROČO DEBATO

Veliko vroče krvi je bilo prelite zaradi zapisnika februarске izredne seje na temo zdravstvenega stanja v občini, ki je bila sicer zaprta za splošno javnost. Izkazalo se je namreč, da ta v gradivu za 10. redno sejo ni bil dobesedni zapis, kot je bilo obljubljeno na 3. izredni seji. Iz občinske uprave so pojasnili, da je bila priprava zapisnika zaupana zunanjemu izvajalcu, ki dela ni kvalitetno opravil. Pojasnili so še, da je bil zvočni zapis izredne seje objavljen že dan po izredni seji, torej 14. februarja, tako da so lahko občani in zainteresirana javnost že dan po seji prisluhnili vsebini seje. Uprava je dobesedni zapis zapisnika pripravila do naslednje, 11. redne seje.

OBČINSKO GLASILO V VIHARJU NEUTEMELJENIH NAMIGOVANJ

Nič manj mirne vode niso spremljale dogajanje glede občinskega glasila Most. Na 10. redni seji so se svetniki seznanili z odstopom

glavne urednice, zaradi govoric in zapisov na družabnih omrežjih o morebitnih pritiskih in cenzuri, ki naj bi ga bil deležen uredniški odbor skupaj z odgovorno urednico in zaradi določil v odloku o občinskem glasilu o rednem poročanju občinskemu svetu, pa je bil odbor v kompletni zasedbi povabljen na naslednjo sejo. Povabilu sta se odzvali zgolj dve članici, ki sta svetnikom podali poročilo, ti pa so v nadaljevanju sprejeli sklep o razrešitvi odbora. Občinski svet je sprejel tudi sklep, da županja in občinska uprava nista opravljala pritiska in cenzure pri uredniškem odboru. Zgodba je dobila epilogo na oktobrski seji, ko sta bila imenovana nova sestava uredniškega odbora in nov odgovorni urednik.

TURISTIČNE POTENCIALE ZDRUŽILI V SKUPNO STRATEGIJO

Občinski svet je na majski redni seji sprejel Strategijo razvoja in trženja turizma Doline Soče 2025+. Gre za pomemben dokument, ki določa smernice trajnostnega razvoja celotne destinacije, ki velja za eno od peščice najbolj obiska-

nih v Sloveniji. Spomnimo, da kanalska občina sodeluje z Javnim zavodom za turizem Dolina Soče, s čimer si utira pot k boljši promociji in izkoristku turističnih potencialov v občini.

S SKUPNIM ZAVODOM DO BOLJŠEGA PREPOZNAVANJA PRILOŽNOSTI

Nazadnje pa je občina v oktobru konkretnije pristopila še k ustanovitvi dodatnega zavoda. Skupaj s podjetjem Salonit Anhovo se na noge postavlja Zavod za zeleni razvoj Soške doline, katerega namen bo prepoznavanje priložnosti razvojnih projektov in uspešnejše kandidiranje oziroma črpanje evropskega denarja. Zametki sodelovanja na področju skupnih razvojnih projektov so bili začrtani že pred letom dni s podpisom Krovne pogodbe o sodelovanju pri pripravi projekta vzpostavitve muzejske turistične dejavnosti s področja energetike in železnic, pod katero so se podpisali partnerji v projektu občine Kanal ob Soči, Tolmin in Mestna občina Nova Gorica ter gospodarski subjekti Soške elektrarne Nova Gorica d.d., Elektro Primorska d.d., E3 d.o.o. in Salonit Anhovo, d.d. ter Slovenske železnice. Zeleno luč ustanovitvi Zavoda za zeleni razvoj Soške doline so svetniki dali na novembrski 13. redni seji občinskega sveta.

ZRAK BO MERILA NOVOGORIŠKA UNIVERZA

Pregled dogajanja na sejah naj zaključimo s 4. izredno sejo, na kateri je bil predstavljen izvajalec enoletnih neodvisnih meritev kakovosti zraka, za katere bo občina namenila skupno 115 tisoč evrov. Meritve bo izvedel Center za raziskave atmosfere in Laboratorij za vede o okolju in življenju novogoriške Univerze, in sicer v sodelovanju z znanstveniki francoskega inštituta CNRS/UG-IGE. Vodja centra je svetnikom pojasnil, kako bo potekalo merjenje in katere parametre bodo iskali v zraku.

Občinski praznik Občine Kanal ob Soči: Občinski nagrajenci 2020

Erika Koncut

Občina Kanal ob Soči občinski praznik obeležuje konec aprila, natančneje 29. aprila. Zaradi razmer z epidemijo, običajnega slavlja s proslavo ni bilo mogoče izvesti, kljub temu pa je Občinski svet na 11. redni seji 18. junija tudi letos podelil dve občinski priznanji in dve občinski nagradi.

Prejemnika občinskih priznanj sta **Marta Murovec** in **Matija Mišičič**, medtem ko sta občinski nagradi prešli v roke **Darju Vogriču** in **Lovski družini Kanal**.

MARTA MUROVEC

Dobrosrčna, delavna in dobrovoljna Marta Murovec se že od rane mladosti rada predaja ljudem. Aktivna je v več društvih in skupnostih: od Društva upokojencev Kanal, Aktivu podeželskih žena TD Kal ter cerkvenem pevskem zboru in pastoralnem cerkvenem svetu župnije Kal nad Kanalom. Gospa Murovec rada tudi razdaja svoje kulinarično znanje, tako jo lahko s kuhalnico v rokah zagledamo tudi na občinskih promocijskih aktivnostih in TV ekranih.

MATIJA MIŠIČIČ

Izjemen športnik Matija Mišičič je v plesni karieri v kategoriji breakdance s svojo skupino osvojil številne lovorike, med katerimi velja

omeniti večkratni naslov državnega, evropskega in celo svetovnega prvaka. Pred dvema letoma je zaplul v trenerske vode. Otrokom s Kanalskega prostovoljno predaja svoje znanje o breakdance-u, popeljal jih je tudi do visokih lovorik, najbolj dragocena in pohvalna pa je gotovo njegova dobrosrčnost: Klubu L'Uniti, v katerem brezplačno trenira otroke, je podaril številne rekvizite obenem pa se večkrat tedensko ob študijskih obveznostih v Ljubljani redno vozi na treninge v domačo občino.

DARJO VOGRIČ

Darjo Vogrič je pravi navdih, saj slepota, ki ga spremlja že tretje desetletje ni onemogočila njegovega družabnega življenja. Aktivno se udejstvuje v športnih in kulturnih aktivnostih. Izjemni so njegovi dosežki v kegljanju tako na nacionalni kot mednarodni ravni, saj je član slovenske reprezentance. Njegovo igralsko žilico pa smo lahko občudovali tudi na odru SNG Nova Gorica in filmskem platnu.



LOVSKA DRUŽINA KANAL

Lovska družina Kanal, ki trenutno šteje 65 članov, gospodari z loviščem v velikosti nekaj čez 6200 hektarov. Poleg rednega lovskega poslanstva in vzdrževanja kulturne krajine, poti ter stez, so člani v zadnjih letih veliko pozornosti namenili obnovi Lovskega doma na Srednjem in strelišča v Ajbi, v središču Kanala pa so uredili tudi nov Lovski center. Vpeti so tudi v lokalno skupnost in rade volje sodelujejo tako z društvi kot osnovno šolo in vrtcem.

Tudi letošnji nagrajenci so torej pravi prikaz požrtvovalnosti, ljubezni do prostovoljnega dela v občini ohranja in goji kot ena najpomembnejših vrednot. Na tem mestu velja omeniti veliko izgubo za kanalsko občino, 23. oktobra je ugasnil utrip častnega občana raziskovalca staroverstva, pisatelja, publicista, grafika, učitelja, slikarja, ilustratorja in predavatelja Pavla Medveščka. Več o tem izjemnem človeku pišemo na strani 36–37.



Vesel Božič in
Srečno Novo leto

2021

vam želimo
v imenu
Občine Kanal ob Soči

Predstavljamo:

Dejan Valentinčič, državni sekretar na Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu

Erika Koncut, foto: osebni arhiv Dejana Valentinčiča

Dejan Valentinčič, domačin iz Globnega, spada v kategorijo ljudi, ki srčno sledijo svojim sanjam. V najstniških letih ga je zanimala zgodovina Slovenstva in si je zato zadal ne čisto preprosto in skromno nalogo, da bo spoznal vse zamejske in izseljene skupine Slovencev. A vztrajnosti mu ne manjka in tako je z leti spoznaval znova in znova, kje povsod ima Slovenija svoje rojake. Prepotoval je od zamejstva pa vse do onstran oceanov v ZDA, Kanado in Avstralijo. Danes velja za strokovnjaka, ki se edini v Sloveniji primerjalno ukvarja z našimi rojaki v zamejstvu in po svetu, kar ga je pripeljalo tudi do funkcije državnega sekretarja na Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu.



Kaj dejansko opravlja državni sekretar?

Na kratko je to namestnik ministra. Mandat državnega sekretarja je vezan na ministrovega, kar pomeni, da se ob prenehanju delovanja vlade oziroma ministra, preneha tudi mandat državnega sekretarja. Kaj pomeni namestnik ministra? To se sicer razlikuje od ministrstva do ministrstva, ampak recimo na primeru sej vlade: vsaka odločitev iz posameznega ministrstva mora, preden gre na odločanje na seji vlade, skozi enega izmed treh odborov (za državno ureditev, kadrovske ali gospodarske zadeve). Na teh odborih običajno sedimo državni sekretarji in usklajujemo besedila vladnih odločitev. Na sejah vlade posamezna ministrstva predstavljajo načeloma ministri, če pa so odsotni, jih nadomeščamo državni sekretarji. Na sejah vlade sicer lahko državni sekretarji diskutiramo, nimamo pa pravice glasovati.

Kaj pa znotraj ministrstva?

Dejstvo je, da je na vsakem ministrstvu veliko dela in si zato minister in državni sekretar porazdelita delo, sestanke in službene poti. Če je določena zadeva izjemnega pomena, sta na sestanku hkrati prisotna tudi oba z ministrom.

Kaj pa je botrovalo k Vašemu imenovanju za državnega sekretarja na Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu? Kakšni so bili Vaši koraki do te funkcije?

Tematika zamejstva in izseljenstva mi je bila vedno pri srcu. Med študijem prava sem se

v prvi fazi ukvarjal bolj z zamejstvom, ker je zaradi bližine lažje dosegljivo. Svojo diplomsko nalogo sem posvetil zamejski tematiki, enako magistriraj, številne članke in knjigo, doktorat pa migracijam. A že prej, pri petnajstih letih sem si tudi zamislil, da bi obiskal vse večje izseljenke skupnosti po svetu, kot recimo v Clevelandu, Torontu, pa Argentini, Avstraliji itd. Do svojega tridesetega leta, torej v petnajstih letih, sem to tudi dosegel. Enkrat sem bil v Avstraliji, Argentini dvakrat, v Združenih državah Amerike pa kar sedemkrat in trikrat v Kanadi. Dobršen del tega je zasluga različnih projektov, ki sem jih prijavljal, ko sem bil zaposlen na fakulteti. To je vzelo veliko časa in energije, veliko bolj ležerno bi lahko preživel to zaposlitveno obdobje, a trud je obrodil sadove. Gostoval sem na več univerzah po svetu, to pa izkoristil za obiskovanje in raziskovanje slovenskih skupnosti. Koliko nepozabnih spominov! Ko sem zaključil z zaposlitvijo na fakulteti, me je nekdanji minister Gorazd Žmavc povabil za osebnega svetovalca v svoj kabinet. Vsak minister lahko namreč v svojo ekipo pripele pet ljudi na osnovi zaupanja, reče se jim kabinet, ki zaključijo z delom, ko se zamenja minister. Skupaj s punco sva se odločila, da sprejemem povabilo z mislijo, da bo sodelovanje trajalo pol leta, toliko kot je takratnemu ministru manjkalo do konca mandata, nato pa se vrnem domov. Zanimalo me je, kako zadeve, ki sem jih v predhodnih letih podrobno preučeval v teoriji, funkcionirajo tudi v praksi. Ko se je zamenjala vlada, pa me je zelo zanimalo, kako vsak minister vpliva na dinamiko ministrstva in kateri bodo novi poudarki. Zato sem se za sodelovanje dal na voljo tudi Petru Česniku, ministru, ki je nasledil Žmavca.

In vas je vzel?

Tako. Ekipa je imela dva fokusa. En je bil delo na sodobnih izseljencih. Torej, kako z njimi komunicirati in kako spodbujati njihovo vračanje. Dejansko sem o tej tematiki pisal že preden sem prišel pred vrata Urada, torej sem že imel reference na to temo. V nadaljevanju sem prevzel še repatriacijo iz Venezuele. To je bil ogromen logistični zalogaj, orali smo ledino.

Potem se je zgodil padec Šarčeve vlade, ki naj bi posledično pomenil tudi vaš odhod iz kabineta?

Bil sem že v fazi pakiranja svojih zadev, ko je zazvonil telefon, na drugi strani pa je bila bodoča ministrica dr. Helena Jaklitsch. Fokus, kot je takrat povedala, bi bil še naprej novodobno izseljevanje, predvsem kako spodbuditi vračanje izseljencev. Poleg tega tudi nadaljevanje repatriacije. Če se lahko pohvalim, je moj plus ravno to, da sem raziskoval in obiskoval vsa štiri zamejstva in vse večje izseljenske skupnosti, kar je redkost v znanstvenih krogih. Večina se poglubi v eno skupnost in nikoli ne pogleda preko tega. Mene pa je vedno zanimal primerjalni vidik, kako so si skupnosti različne med seboj. To primerjalno znanje pa je na Uradu zelo uporabno, ker namreč ni mogoče posploševati ene realnosti na vse skupnosti. Tako mi je bila ponujena priložnost zasesti funkcijo državnega sekretarja, ki sem jo tudi zagrabil, saj se možnost take izkušnje pojavi morda le enkrat v življenju.

Vas je delo v Uradu, sedaj ko ste ga spoznali od bližje, kaj razočaralo ali je bila vendarle nadgradnja vsemu predhodno pridobljenemu znanju? Vemo, eno je teorija, drugo pa je v praksi. Ste bili razočarani ali presenečeni nad komunikacijo med matično domovino in posameznimi skupnostmi?

Pozna se, da je trenutno zaradi epidemije nekoliko težje. Za razumeti odnose v celoti je potrebno pogledati dlje v preteklost. Dvajset, deset let. Če bi se takrat določene zadeve uredilo, bi bila danes gotovo dru-

gačna zgodba. Včasih me kar šine misel, kaj vse bi se lahko uredilo v preteklosti, pa se ni. Pač sprejeti moramo trenutno realnost. Zato se osredotočamo na to, kaj lahko sedaj pomagamo, kaj lahko naredimo. A ne le v zamejstvu in izseljenstvu, tudi v Sloveniji. Zaskrbljujoče je, da veliko ljudi v Sloveniji ne loči med zamejstvom in izseljenstvom. To bi po eni strani morala biti za nas naravna vrednota, po drugi strani ne zaznamo (poslovnih) priložnosti, ki jih rojaki po svetu predstavljajo. Zato sem štartal svoj mandat državnega sekretarja s ciljem, da bi bila tematika zamejstva in izseljenstva bolj prisotna v javnosti. Takoj na začetku mandata sva se z ministrico sestala tudi z ministrico za izobraževanje z namenom, da se ta tematika

Kot sem že pojasnil, je funkcija državnega sekretarja vezana na mandat ministra. Vsekakor pa bi rad ostal v vodah te tematike. V načrtih imam še marsikaj zapisati in objaviti na to temo. Pa rad bi tudi ostal v domačih krajih. Že sedaj se vračam vsak konec tedna.

Kako pa ocenjujete odnos Goriške do zamejstva in izseljenstva v primerjavi z drugimi slovenskimi regijami?

Bolj kot na naši strani, menim, da je razlika na drugi strani. Na goriškem in tržaškem (s Krasom) je opaziti močno željo, da se povežemo, da se vzpostavi enoten kulturni prostor,



»Moje srečanje z Amy Klobuchar, ameriško senatorko slovenskih korenin iz Minnesote. Gre za zelo priljubljeno političarko, na zadnjih volitvah je dobila preko 70 % glasov volivcev. Zanimivost je, da vsak četrtek v senatu obiskovalcem in ostalim senatorjem postreže potico. Z njo sem se srečal julija 2018, med raziskovalnim obiskom v ZDA, takrat še nisem bil državni sekretar. Vsi so mi rekli, da je skoraj nemogoče priti do nje. A mi je uspelo.«

bolje vključi v učne načrte, še prej pa da bi jo tudi učitelji bolje spoznali. Težko učiš o nečem, česar niti sam ne poznaš. Epidemija je uresničitev naših zamisli nekoliko upočasnila, a bo prišel tudi ugodnejši čas za to.

Se tudi v prihodnosti vidite na tem področju, torej zamejstva in izseljenstva?

o katerem govorimo. Za primerjavo Koroški Slovenci takšne navezanosti na Slovenijo, kot jo imajo goriški zamejci, nimajo. Razlog je tudi v tem, da so vedno živeli »v Avstriji«. Goriška je tudi ena čisto druga zgodba kot Benečija. V slednji je asimilacija zelo močna, pa tudi meja je v zgodovini opravila močan pritisk. Če pa gledam znotraj Slovenije, opažam, da je prisotno relativno slabo poznavanje o tem, da živijo Slovenci tudi izven slovenskih

meja. Marsikdo izmed zamejcev rad pove, da v Sloveniji naletijo na komentarje: »Ste se pa lepo naučili slovensko! Kje pa ste se naučili slovensko?«. Pa tudi sami imamo to percepcijo »tam v trgovini v Raštelu v Gorici govorijo slovensko«, kot da bi bili Italijani, ki so se naučili slovenskega jezika. Gre pa za trgovino, ki je v zamejski slovenski lasti. So pa naši ljudje, a ne?! Percepcija bi morala biti, da gremo v to določeno trgovino ne le zaradi tega, ker se lahko z njimi »zmenimo«, ampak tudi, da jih podpremo.

Kaj predlagate? Kako bi vi spremenili to mentaliteto?

Poleg šolstva bi si želel tudi, da bi bila ta tematika kontinuirano prisotna v medijih. To pomeni, da ni zgolj neka novička sredi dnevnika, ampak da je včasih tudi osrednja novica, ali pa, da se osebnosti iz zamejstva ali izseljenstva samoumevno vabi v razvedrilne oddaje. Če je četrtnina Slovenstva izven slovenskih meja, potem je lahko tudi recimo en nedeljski večer v mesecu namenjen tovrstnim intervjujem. To bi bil resnično nek korak. Lahko se pohvalim, da smo določene premike na tem področju že uspeli doseči. Kdor bo npr. na silvesterski večer spremljal prvi program slovenske nacionalne televizije, bo videl da bodo enakopravno (prvič) zastopani tudi rojaki izven Slovenije. Druga stvar, ki se jo trudimo uresničiti v tem mandatu je, da je Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki je sicer ministrstvo brez listnice, partner vseh ministrstev v vladi pri oblikovanju ukrepov, politik. Torej, da imajo vsi resorji to mentaliteto, da je zamejstvo in izseljenstvo integralni del politik njihovih področij – gospodarstva, kulture, kmetijstva, infrastrukture, evropske kohezije itd.

Če se dotakneva spomladanskega vala epidemije, ko so bile meje zaprte in so potekali pogovori o specifikah našega območja, konkretno recimo somestja Gorice in Nove Gorice. Je bil vaš Urad tudi partner v pogovorih?

Smo bili. Konkretno v pogovoru z goriškimi gospodarstveniki smo bili prisotni resorji za

zunanje, notranje zadeve ter naš urad. Veliko se je takrat kritiziralo vlado, zakaj ne odpremo meje, ob tem pa se je popolnoma spregledalo, da gre za res izredne čase, kjer mora

loška realnost. Italija je bila takrat neka posebna zgodba. Tudi glede odpiranja mejnih prehodov z Madžarsko smo bili zelo aktivni in tudi uspešni.



Na srečanju z mladimi avstralskimi Slovenci v Melbournu.

biti zdravje na prvem mestu. Tako morajo za trenutek tudi takšne vrednote, kot je odprta meja, ki jih sicer vsi podpiramo, za trenutek stopiti na stran.

Ampak percepcija ljudi je bila: čemu zapirati, saj če imajo Italijani zaprte regijske meje, potem prehod v Slovenijo njim menda itak ni dovoljen...

Če bi takrat odprli mejo, bi nas vsa Evropa čudno gledala. Tako pa je Evropska komisija Slovenijo dajala za zgled glede upravljanja meja. Če bi odprli mejo z Italijo med tem, ko je bila pri njih meja zaprta celo med deželami, bi s tem ne kršili le pravnih pravil, ampak tudi zdravo pamet. Ni šlo zgolj za bilateralni odnos, temveč imamo širša, evropska pravila.

Kaj konkretno je bil vaš doprinos med prvim valom epidemije?

Če strnem na kratko, pri slovenski vladi smo bili odvetnik zamejstva, a obenem smo morali opozarjati zamejce, kakšna je epidemio-

Posebna zgodba v koronačasu je tudi izseljenstvo...

Drži. Naj najprej omenim, da so številke glede izseljevanja Slovencev iz matične države res porazne, zato je to področje tudi fokus našega Urada. Recimo tam v letih 2013 do 2018 se je povprečno letno iz Slovenije izselilo med osem in devet tisoč ljudi. Če upoštevamo, da imamo letno osemnajst tisoč novorojencev, pomeni, da se je nekaj let zapored polovica rojene generacije izselila iz Slovenije. Ta koronačas pa je percepcijo kar spremenil. Med prvim valom sva z ministrico vsem izseljencem poslala motivacijski dopis, z željami, da so dobro in s pripisom, da v kolikor imajo kakšna znanja, ki bi pomagala Sloveniji, naj nas o tem obvestijo. Odziv je bil izjemen! V par dneh je prišlo par sto odzivov! Zdravnik infektolog v Teksasu, profesor mikrobiolog iz Oxforda, doktor kemije iz Nizozemske, podjetnik iz Norveške z vezami na Kitajskem, pa doktorica psihologije iz Velike Britanije, ki nas je med drugim opozorila na težave, ki bi lahko nastopile po koncu pandemije in še mnogi drugi... ogromno različnih profilov in ponudb pomoči. Rojaki so pokazali pripravljenost, da bi pomagali. Ob branju teh odzivov sem dobil

občutek, da se ponavlja zgodba iz časa plebiscita in osamosvajanja Slovenije – enotnost, nesebičnost, čutenje z domovino.

Veliko Slovencev se je v zadnjih letih izselilo v London. Tudi te je zaznamovala epidemija, kajne?

Tako. Predhodno Brexit in nato še Covid sta naredila svoje. Aprila in maja smo v Uradu skupaj z zunanjim ministrstvom organizirali dva letalska prevoza iz Londona v Slovenijo. Dejansko so se obračali na naš Urad, ali jim lahko pomagamo pri vračanju v Slovenijo, saj rednih letov ni bilo več. Šlo je večinoma za ljudi, ki so v Veliki Britaniji imeli uspešne kariere, ampak so bili prisiljeni se vrniti v domovino, saj si v Londonu ne bi mogli privoščiti biti šest ali več mesecev križem rok brez prihodka. Smo pred izzivom, kako jim olajšati pričetek življenja po vrnitvi v domovino in predvsem kako jih obdržati doma. En, vsaj majhen kamenček je, da rojake poskušamo čim bolj vpeti, da vidijo da cenimo njihovo znanje in pripravljenost pomagati. V posvetovalni skupini vlade glede epidemije najdemo tako tudi dva strokovnjaka iz izseljenstva, Jureta Leskovca, profesorja na Stanfordu in glavnega znanstvenika na Pinterestu ter Egona Zakrajška iz baselske Banke za mednarodne poravnave. Tako je postal en nov koncept, za katerega moramo ugotoviti, kako ga čim boljše uporabiti v Sloveniji, ravno kroženje možganov. To pomeni, da nekoga, ki je strokovnjak na določenem podro-

čju in dela v tujini, znaš še vedno privabiti, da sodeluje v domovini, da je del virtualne slovenske skupnosti in pomaga razvoju ter čuti Slovenijo za svojo državo. Naša naloga je delati, da ostanejo čim bolj povezani z domovino: bodisi da pridejo enkrat na par let predavat, bodisi da so vključeni v kakšen raziskovalni projekt ali da se povezujejo s podjetji v Sloveniji.

Redno se ob koncih tedna vračate v domači kraj v kanalski občini. Kako ocenjujete razvoj vaše domače občine?

Sicer kot državni sekretar ne smem komentirati zadev, ki so vezane na druge resorje. Lahko podam le neko splošno oceno. Bojim se, da stanje na nekaterih področjih ni rožnato. Leta 1994, ko je občina nastala, sem bil star sedem let. Spomnim se, kako se je takrat marsikaj premaknilo na bolje, uredilo se je kup zadev, ki jih prej iz Nove Gorice niso opazili. Nato pa se zdi, da smo skozi dve desetletji in pol zamudili veliko priložnosti. En pokazatelj tega je demografija v občini. Že kar nekaj let se uvrščamo med slabše občine v Sloveniji glede padanja prebivalstva. To ni le posledica umrljivosti, ampak tudi izseljevanja mladih. Z drugimi besedami: ko mladi zaključijo študij v Ljubljani ali kje drugje, se ne vrnejo domov, saj tukaj ne vidijo perspektive zase, ni primernih delovnih mest, ni zelene kvalitete življenja. Če se ozremo v sosednjo občino Brda, ali v tri

zgoranjeoposške občine, so mladi tam bolj navezani na domače kraje, se vračajo in tam ustvarjajo. Upam, da tudi naša občina stopa na to pot, da bomo o razvoju razmišljali bolj sodobno.

Kar precej izgubljenih priložnosti se opazi na področju turizma v primerjavi s sosednjimi občinami. Kaj menite?

Se strinjam. Kanalska občina ima lepe danosti in priložnosti. A tudi to je povezano z mojim prejšnjim odgovorom. Če mladi, torej ustvarjalni, tisti, ki so na višku življenjske moči, ostanejo zunaj, kdo naj razvija turistične storitve in enako velja za vse ostale gospodarske dejavnosti.

Za zaključek dajva načeti osebni vidik Dejana Valentinčiča. Omenjali ste že, da se redno vračate domov, torej ohranjate to vez z okoljem, kjer ste odraščali?

Na svoj domači kraj sem resnično zelo navezan. Še vedno čutim, da sem tukaj doma in tudi želim tukaj preživeti preostanek svojega življenja. Sproščam se ob kmetovanju. Dobro se počutim na svojih njivah, travnikih, v sadovnjaku in vinogradu. Rad čutim zemljo med svojimi prsti, to me pomirja. Jesenski čas, ko je v hlevu prašič ali dva, mi je najlepši. Upam, da mi bodo delovne obveznosti kdaj dovoljevale, da hlev spet nekoliko bolj napolnim tudi z drugimi živalmi. A je, žal, vedno tako, da mi časa zmanjkuje. Moj delovni urnik je krepko čez 8 ur. Poleg tega od kar sem na Uradu obenem še vedno dodatno tudi predavam na dveh fakultetah. Trudim se ostati tudi raziskovalno aktiven, stalno pišem znanstvene prispevke, lani novembra pa smo uspešno pridobili še en raziskovalni projekt, katerega vodim, torej koordiniram osem raziskovalcev za obdobje dveh let. Moj dan ima včasih kar premalo ur. Tako trenutno svoje teoretično znanje s področja prenašam v prakso kot državni sekretar, hkrati pa praktične izkušnje iz Urada prenašam študentom v predavalnico in v svoje raziskave. To se mi zdi idealna kombinacija.



Na obisku pri slovenskih prijateljih v San Franciscu v Kaliforniji.

Prevozi za starejše PROSTOFER – prostovoljni šoferji z velikim srcem

Tina Tinta, foto: arhiv Občine Kanal ob Soči

Čeprav je letošnje leto zaznamovala pandemija in se je na trenutke zdelo, da se vse vrtilo samo okoli tega, se je pri nas in po svetu v tem letu zagotovo dogodilo tudi marsikaj drugega, v mislih imamo predvsem lepega, dobrega in pozitivnega.

V občini Kanal ob Soči se je 15. junija začel izvajati prostovoljni projekt organiziranih brezplačnih prevozov za starejše, imenovan PROSTOFER. Gre za prostovoljni projekt zavoda Zlata mreža, ki deluje že skoraj desetletje, poleg naše občine pa v projektu vse skupaj sodeluje že 48 občin širom Slovenije. Projekt, ki vključuje najem avtomobila (zagotavlja ga občina) ter dejavnosti klicnega centra, Občina Kanal ob Soči financira v skupnem znesku okrog 8000,00 evrov letno. Prevoze opravljajo vozniki prostovoljci, ki so predhodno opravili posebna usposabljanja. Poskrbljeno je za zavarovanje tako voznika kot tudi sopotnikov.

PROSTOFER je vseslovenski projekt, ki ponuja starejšim občanom brezplačne prevoze in jim s tem omogoča večjo mobilnost in socialno vključenost, pa tudi medsebojno pomoč in boljše kakovost življenja v tretjem življenjskem obdobju. Prostovoljni šoferji so večinoma starejši, še vedno aktivni vozniki z velikim srcem, ki prostovoljno delo opravljajo v korist tistih, ki zaradi slabše povezave z javnimi prevoznimi sredstvi le-teh ne morejo uporabiti, nimajo pa sorodnikov ali možnosti lastnega prevoza. Vsi prostovoljci so opravili tudi kratko usposabljanje. Prevozi PROSTOFER jim omogočajo prevoz do zdravstvenega doma, javne ustanove ali nakupovalnega središča, še več, šoferji jih pospremi do vrat, z njimi počakajo v čakalnici, v veliko pomoč pa so jim lahko pri nakupih in pri opravkih na raznih uradih. Prevozi PROSTOFER so načeloma na voljo od ponedeljka do petka med 8.00 in 16.00, izjemoma pa se lahko prilagodijo vašim potrebam.

Brezplačni prevozi PROSTOFER so namenjeni vsem tistim starejšim, ki ne vozijo sami, nimajo sorodnikov in imajo nizke mesečne dohodke, pa tudi slabše povezave z javnimi prevoznimi sredstvi. Za brezplačen prevoz pokličite na brezplačno telefonsko številko 080 10 10 vsaj tri dni, preden potrebujete prevoz. Klicni center je na voljo vsak delovni



Predaja ključev prostovoljcem.

dan med 8. in 18. uro. Prijaznemu telefonistu zaupajte le svoje podatke (ime, naslov in telefonsko številko, na katero ste dosegljivi) in lokacijo prevoza. Na omenjeni telefonski številki vam bodo znali odgovoriti tudi na kakršna koli druga vprašanja v zvezi s projektom PROSTOFER.

Če pa se morebiti najdete na drugi strani, če vas torej zanima prostovoljstvo, imate vozniški izpit in občutek za delo s starejšimi, poleg tega pa ste pripravljeni svoj prosti čas nameniti v dobro drugih, kontaktirajte vodjo projekta na Občini Kanal ob Soči, **Klaro Golja**, na telefonsko številko 05 398 12 18.

Projekt PROSTOFER je v naši občini kljub situaciji pandemije že prepeljal prve kilometre. Prijavilo se je veliko prostovoljnih šoferjev, za njihov krog pa verjamemo, da se bo v prihodnje še povečal. Tako malo je včasih potrebno,

da nekomu polepšamo dan, našim *prostoferej*em je to zagotovo že uspelo.

PROSTOFER

080 10 10

brezplačna telefonska številka
za brezplačen prevoz

Pokličite vsaj tri dni,
preden potrebujete prevoz.

ZLATA MREŽA
Živeti z nasmehom

Do poletja del kanalske občine že z boljšo internetno povezavo

Erika Koncut, foto: RUNE Enia d.o.o.

Težko pričakovani projekt zagotovitve širokopasovnega odprtega omrežja se bliža ciljni črti tudi v občini Kanal ob Soči.

Kot so v občinski upravi že večkrat pojasnili, bo **širokopasovno odprto omrežje RUNE** v občini zagotovljeno iz dveh vozlišč: en del občine bo krit z vozliščem v Brdih, drugi del pa iz tolminskega vozlišča. Dela na vozlišču v Brdih so se pričela v začetku letošnjega septembra, že 21. v istem mesecu je bilo to že postavljeno, dela po vaseh pa so se ravno tako že odvila. Ob pričetku del po vaseh so se ob vozlišču na Vrhovljah pri Kojskem, ki bo zagotavljalo optične signale uporabnikom na območju obeh občin, zbrali direktor podjetja RUNE Enia d.o.o., Goran Živec; župan občine Brda, Franc Mužič in županja občine Kanal ob Soči, Tina Gerbec. Slednja je ob tej priložnosti povedala: »Zagotovo smo v občini Kanal ob Soči izredno zadovoljni, da se je gradnja optičnega omrežja začela. Pri tem vidimo zelo veliko priložnosti in neko dodatno storitev za naše občane, pa tudi za podjetja in nadaljnji razvoj. Predvsem v zadnjih časih, zaradi koronavirusa, se je pokazalo, kako pomembno je, da imamo zmogljive internetne povezave in projekt RUNE bo to omogočil. Na občini smo zadovoljni in projekt pozdravljamo.«

Optična infrastruktura, ki bo prebivalcem naselij v delih občin Brda in Kanala ob Soči omogočila boljšo povezavo z internetom, bo na območju tega dostopovnega vozlišča izgrajena predvidoma v roku enega leta. Omrežje, postavljeno v okviru projekta RUNE (Rural Network Project), bo omogočalo hitrosti prenosa do 10 gigabitov (Gb) na sekundo. Končni uporabnik pa bo imel možnost proste izbire ponudnika storitev, ki bo glede na ceno in kakovost storitev zanj najugodnejši.

Glede na to, da sestankov po krajevnih skupnosti s podrobnejšimi pojasnili o izvedbi projekta zaradi ukrepov za zaježitev širjenja nalezljive bolezni ni bilo mogoče še izvesti, ponovno izpostavljam nekaj ključnih informacij:

- gre za **odprto** širokopasovno omrežje, kar pomeni, da boste občani sami izbirali ponudnika telekomunikacijskih storitev;



Briški župan Franc Mužič, kanalska županja Tina Gerbec in direktor podjetja RUNE Enia Goran Živec so simbolično »zakopali« v čast pričetku zemeljskih del za zagotovitev odprtega širokopasovnega omrežja v obeh občinah.

- omrežje bo zagotavljalo **enakomerno moč signala** vsem priključenim uporabnikom, ne glede na oddaljenost od vozlišča;
- optika znotraj projekta RUNE omogoča hitrosti 10 Gbps simetrično in s tem uporabo vseh sodobnih storitev (končna hitrost bo odvisna od izbranega operaterja in paketa storitev, ki ga bo naročnik izbral);
- strošek celotnega hišnega priključka je 400 evrov, od tega je 250 evrov kritih znotraj projekta RUNE, preostalih 150 evrov pa prispeva naročnik (*Ta strošek naročnika zajema optični kabel do objekta, montažo in notranje inštalacije po hiši, montažo optične vtičnice in optičnega modema, preizkus in meritve povezave. V primeru, da naročnik želi zemeljski vod do hiše, mora sam poskrbeti za izkop in cev, za kabel pa poskrbi izvajalec RUNE projekta. Strošek 150 evrov je za celotno Slovenijo enak*);
- strošek 150 evrov se bo v večini primerov kompenziral z ugodnostmi izbranega operaterja pri naročilu storitev;

- naročniki priključka bodo o predvideni gradnji obveščeni 3 mesece ali manj pred pričetkom gradnje v naselju. Takrat bodo naročniki pozvani k plačilu prispevka 150 evrov, na osnovi tega plačila bo izdan delovni nalog in posledično se bo tehnična ekipa oglasila pri naročniku za podrobna usklajevanja o izvedbi priključka;
- **posegi v okolje bodo minimalni** oziroma samo tam, kjer ni druge možnosti. Težnja projekta RUNE je v najboljši meri izkoristiti že obstoječo infrastrukturo, tako zračno kot zemeljsko.

Dodatne informacije glede projekta in poteka gradnje RUNE omrežja so na voljo na elektronskem naslovu rado.stojanovic@eurocon.si. Precejšen delež potencialnih uporabnikov spada v t.i. bele lise. Tem bo optično omrežje zagotovljeno znotraj **projekta GOŠO**. Z izbranim izvajalcem naj bi država pogodbo podpisala v kratkem, omrežje pa mora biti zgrajeno v roku treh let.

Izredno onesnaženje pitne vode v Anhovem: Problematika bo tema izredne seje občinskega sveta

Erika Koncut

Nič kaj prijetno julijsko jutro, ko je krajanom Anhovega iz pip pritekla umazana in peneča se voda, ni nikakor nakazovalo, da bodo v Anhovem še štiri mesece po onesnaženju čakali na brezskrbno uporabo pitne vode iz domačega omrežja.



Krajanje Anhovega so županji predali 600 podpisov s štirimi zahtevami, med katerimi zagotovitev novega vira pitne vode. Ob zaključku redakcije so ti po štirih mesecih vendarle lahko pričeli uporabljati vodo iz omrežja, saj je 2. decembra NIJZ dalo zeleno luč občini, da lahko umakne gasilsko cisterno. Tematici vodooskrbe v Anhovem so bile v preteklih mesecih posvečeni številni sestanki in medijski prispevki, med drugim tudi oddaja Tarča. 10. decembra pa tudi izredna seja Občinskega sveta. O slednji bomo podrobno poročali v naslednji številki Mosta.

Režijski obrat je, kot je večkrat pojasnila občinska uprava, že od prvega trenutka ravnal skladno s Pravilnikom o pitni vodi. Takoj po obvestilu o onesnaženju je preveril vzrok onesnaženja in ga odpravil, opravil izpiranje omrežja, obvestil krajanje Anhovega ter naročil laboratorijske preiskave in oddal obvestilo pristojnim službam. Opravljene so bile številne analize, ki so izkazovale skladnost vode s Pravilnikom o pitni vodi. Izvidi so bili posredovani Nacionalnemu inštitutu za javno zdravje, ki je Režijskemu obratu

sredi avgusta naložil dodatne ukrepe: pridobiti zagotovila povzročitelja, da je izvedel ukrepe, s katerimi so preprečili ponovitev dogodka; izvesti ponovno izpiranje vodovoda ter izvesti usmerjeno kemijsko analizo na pipah uporabnika, s katero se preveri odsotnost sledi onesnaženja (na začetku in na koncu vodovoda). Vse navedeno je Režijski obrat izpolnil. Tudi ponovne analize vzorcev pitne vode so pokazale, da je bila pitna voda ustrezna, vendar zelene luči s strani NIJZ za uporabo vode Režijski obrat ni prejel. Sledila

so dodatna navodila NIJZ, in sicer zahteva, da mora inšpektor za okolje potrditi izjavo onesnaževalca, da je izvedel vse ukrepe, s katerimi je preprečil ponovitev dogodka ter da mora občina sklicati sestanek z vsemi deležniki, kar je bilo realizirano konec avgusta, 26. 8. 2020. Občina je s strani NIJZ sredi septembra prejela dodaten paket 13 priporočil, ki so bila v večini opravljena. Skozi celoten čas so se vrstili številni sestanki z območno zdravstveno inšpekcijo, pa tudi številni kontakti z NIJZ s ciljem, da se odpravi ukrep nadomestne oskrbe s pitno vodo iz gasilske cisterne.

Nesrečni dogodek je med krajanje Anhovega zanetil željo, da se njihovo vodovodno omrežje, v nasprotju z že dogovorjeno milijonsko investicijo v vodarno Močila, katere strošek bi krilo podjetje Salonit Anhovo in ki bi bilo s pomočjo obnove izpeljano izven tovarne, vendarle priključi sistemu Mrzlek. O tej rešitvi na občini nikoli ni bilo resne razprave, zato zanjo do sedaj tudi ni bilo pravne podlage. Občinska uprava in županja se morata pri svojem delu ravnati skladno z odločitvami občinskega sveta, ki so za ta del občine vseskozi predvidevali obnovo vodarne Močila. V občinski upravi so v izogib dvomov preučili obe možnosti in jih bodo predstavili na občinskem svetu. V zavezi, da se krajanom čim prej zagotovi tehnološko sodoben in avtomatiziran sistem oskrbe s pitno vodo, pa se je občinska uprava odločila in v predlogu proračuna za leto 2021 tudi rezervirala sredstva za projektno dokumentacijo in izgradnjo vodovodnega sistema izven industrijske cone Anhovo, saj bi bila obnova močilske vodarne lahko realizirana že v enem letu.

Civilna zaščita:

Igor Komac – novi poveljnik civilne zaščite

Klelija Dolenc, foto: Igor Komac

Življenje je vrednota. Je lepo takrat, ko ga znamo živeti, ko znamo prisluhniti naravi, katere del smo. A ne za vse in za vsako ceno. Mnoge pestijo revščina, lakota, suša, bolezni, vojne, katastrofe. Narava se nam mnogokrat maščuje, ker z njo ravnamo neodgovorno, ali pa se srečamo s pojavi, ki nas postavijo pred preizkušnjo.

Tako je tudi letos. Poplave, požari, potresi, zemeljski plazovi. Tako smo bili v naši občini v letošnjem letu priča hudemu vetrolomu, ki je prizadel območje Liga, Goljevic in Ložic, kot tudi onesaženju pitne vode. Ob vsem tem pa nas je zajela epidemija svetovne razsežnosti, ki so jo poimenovali koronavirus. Virus, ki se krčevito upira in kroji naš vsakdan.

In prav v takšnih primerih naravnih nesreč, katastrof ali druge vrste ogroženosti prebivalstva se pokaže stopnja organiziranosti in pripravljenosti družbe, da se ustrezno odzove. V Sloveniji deluje mnogo organizacij in društev, ki se odzivajo na takšne pojave. Nekatere organizacije so profesionalne, večino pa sestavljajo usposobljeni prostovoljci. V Republiki Sloveniji je koordinator in načrtovalec aktivnosti v takšnih primerih Civilna zaščita, ki je tudi ustrezno organizirana in opremljena. V občini Kanal ob Soči deluje Civilna zaščita že vse od ustanovitve občine. Z novim mandatom županje je bil v lanskem letu za poveljni-

ka imenovan mlad, a sposoben in preudaren mož, **Igor Komac**. Z dušo in srcem predan gasilec, tudi namestnik poveljnika v Prostovoljnem gasilskem društvu Kanal. Zaposlen je na osnovni šoli v Kanalu, kjer opravlja naloge vodje tehničnega sektorja, upravlja športno in večnamensko dvorano kot tudi naloge hišnika. Tako kot je skrben družinski oče dvema otrokoma, je pripravljen priskočiti na pomoč v vsakem trenutku. Nič mu ni težko in ne odveč. Takoj po imenovanju je poprijel za delo poveljnika in skladno s pravili in zakonom oblikoval nov štab CZ. Treba je bilo določiti poverjenike, teh je 28, po krajevnih skupnostih in organizirati usposabljanje. Vsi poverjeniki so pridobili potrebna znanja za delovanje na terenu in v konkretnih primerih. Štab civilne zaščite v primeru posredovanja koordinira in vodi aktivnosti gasilcev, reševalcev in drugih, ki v reševalnih ali drugih akcijah sodelujejo. Osnovna naloga Civilne zaščite je varovanje in zaščita ljudi, premoženja, živali in narave. Preprečujejo nevarnosti ogrožanja življenj živih bitij in odpravljajo posledice katastrof. Pripravljenost Civilne zaščite je 24 ur na dan in 365 dni v letu.

Letos spomladi so bili postavljeni pred novo, doslej neznano preizkušnjo. Izbruh epidemije covid-19 je od občanov terjal odgovorno in skrbno ravnanje, ki ga je predlagala zdravstvena stroka. Nošenje mask, rokavic, razkuževanje rok, varnostna razdalja... Običajen dan in normalno življenje se je postavilo na glavo. Kot v fantazijskih filmih. Skafandri. Bela oblačila. Komore. Mrtvaška vozila. Izolacije...

Štab civilne zaščite občine Kanal ob Soči se je na razmere takoj odzval. Morda še preden so prispela natančnejša navodila iz republiškega



štaba. Razmere v državi so bile težke. Osrednje skladišče v Ljubljani je razpolagalo s premajhnim številom mask, medicinske opreme, zaščitnih sredstev. Tudi navodila o ravnanju so bila pomanjkljiva. Do izraza sta prišli samoiniciativa in iznajdljivost. Poveljnik CZ je povabil gasilce in druga društva k izdelavi mask. Nabavili so material in skupaj sešili več kot 6000 mask. Uspešno so jih razdelili med gospodinjstva. Občani so bili presenečeni in hvaležni. No, kot vedno. Nekateri so se pritoževali nad barvo elastike. Ko bi le vedeli, kako težko je bilo v tistih trenutkih elastiko sploh dobiti. A če smo malo kritični, na takšnih ne stojita svet in človečnost.

ZAHVALA

Ni besed, ki bi lahko odtehtale trud, ki ste ga prostovoljci v teh težkih mesecih epidemije nesebično vložili v dobrobit občanov, sokrajanov. A vendarle, dovolite, da vam namenim skromno zahvalo.

Če kdaj, smo ravno v letošnjem letu, od spomladanskega izbruha epidemije dalje, spoznali, da je solidarnost ključnega pomena. Vsak je v tej še odvijajoči zgodbi pristavil svoje. Nekateri roke, šivanko in nit, drugi čas, tretji iznajdljivost, spet drugi modrost in mirnost. V takih trenutkih vse šteje. Iskrena hvala in poklon vsem vam prostovoljcem.

Tina Gerbec
županja



Izdelava zaščitnih mask

Tiste dni je Civilna zaščita v občini med prvimi v državi posebej skrbela, da so ljudje v javne prostore, trgovine, pošto, banko, lekarnne... vstopali posamično, z masko na obrazu, razkuževali roke ipd. Tudi pri tem so se našli posamezniki, ki so modrovali o tem in onem

in oteževali delo Civilni zaščiti. A takšnim modrecem ni pomoči. Običajno so to eni in isti.

Igor Komac pravi, da so ob drugem valu epidemije prejeli iz republiškega štaba veliko bolj konkretna navodila in da je država veliko bolj pripravljena. Naj omenimo samo nekaj aktivnosti, ki jih v času boja s koronavirusom opravljajo pripadniki Civilne zaščite. Šoloobveznim otrokom dovajajo tople obroke. V težko dostopne zaselke dovajajo starejšim občanom hrano in zdravila. Poveljnik pravi, da je največje plačilo razbrati iz iskrenega in toplega pogleda starejših in nemočnih.

V vseh teh mesecih boja z epidemijo je Civilna zaščita z vsemi društvi in posamezniki, ki jih je angažirala v občini Kanal ob Soči, odlično opravila svoje poslanstvo. Dokazala in pokazala

je, da je v občini nekdo v stalni pripravljenosti priskočiti na pomoč. Da je dovolj dobro organizirana in da združuje znanje, usposobljenost, opremljenost in neizmerno predanost pomagati sočloveku.

V štabu Civilne zaščite se ob koncu leta zahvaljujejo vsem, ki so prispevali k učinkovitosti in delovanju. Še tako majhen prispevek vsakogar v delu, idejah in moralni podpori, ko je težko, prispeva k temu, da v razumevanju in skupnih naporih stkemo moč upreti se vsakršni sili. Varovanje življenj mora biti skrb vsakogar in nas vseh. Le tako smo lahko uspešni.

Igor Komac pravi, da si želi, da bi se dežurni telefon v prihajajočem letu čim manjkrat oglasil in da bi bilo življenje zopet normalno.

V primeru nujne pomoči lahko pokličete v štab Civilne zaščite na dežurno telefonsko št. 041 756 400 vsak dan med 8.00 in 17.00.

V Ročinju in Plavah z merilniki hitrosti nad prehitre voznike

Erika Koncut



Kanalska občina je prisluhnila apelom občanov iz naselij Plave in Ročinj, naj se zagotovi boljšo prometno varnost in v ta namen začela z namestitvijo merilnikov hitrosti. Ob zaključku redakcije je bila v teku montaža radarja v Ročinju, ko bodo tam dela zaključena, pa bodo radar montirali še v Plavah. Občinska uprava, ne glede na postavitev merilnikov hitrosti, poziva občane k previdni vožnji. Zakaj je pametno imeti nogo na zavori, pa pove že navedba Agencije RS za varnost prometa na svoji spletni strani. Zapisali so, da »lahko že samo 10 km/h nad omejitvijo hitrosti (50 km/h) pomeni, da se naša pot ustavljanja podaljša kar za 12 m, kar pa je lahko znotraj naselja usodno. Zato je za doseganje večje varnosti v cestnem prometu pomembno, da znotraj naselij in na regionalnih cestah znižamo povprečne hitrosti. Z znižanjem povprečnih hitrosti za samo 1 km/h bi znotraj naselja število prometnih nesreč padlo za 4 %, izven naselja pa za 2 % (rezultati tujih raziskav). Na to, da je počasneje tudi zares varneje, kaže tudi podatek, da je verjetnost smrti pešca ob trku pri hitrosti 50 km/h kar 85-odstotna, pri hitrosti 30 km/h pa se verjetnost, da bo pešec zaradi trka umrl, zmanjša na manj kot 10-odstotkov.« Bodimo torej previdni.

KAJ LAHKO STORIM, DA PREPREČIM ŠIRJENJE NOVEGA KORONAVIRUSA SARS-CoV-2019



Izogibamo se **tesnim stikom z ljudmi, ki imajo povišano telesno temperaturo, kihajo in kašljajo.** (Virus se širi kapljično, zato je varna razdalja 1,5 m)



Redno in temeljito si umivamo roke z milom in vodo.



Ne dotikamo se **oči, nosu in ust.**



V primeru, da zbolimo, **ostanemo doma.** Povežemo se s svojim izbranim osebnim zdravnikom, izven delovnega časa ambulante pa z dežurno zdravstveno službo. Nato sledimo njihovim navodilom.



Upošteujemo **pravila higijene kašlja.**



V primeru, da voda in milo nista dostopna, **za razkuževanje rok uporabimo namensko razkužilo za roke.** Vsebnost etanola v razkužilu za roke naj bo najmanj 60 %. Razkužilo za roke je namenjeno samo zunanji uporabi. Sredstva za čiščenje/razkuževanje površin niso namenjena čiščenju/razkuževanju kože.



V zaprtih javnih prostorih **uporabljamo obrazno masko ali ruto,** ki prekriva nos in usta.



V času povečanega pojavljanja okužb dihal se **izogibamo zaprtih prostorov,** v katerih se zadržuje veliko število ljudi. Poskrbimo za **redno zračenje zaprtih prostorov.**



Spremljamo informacije iz strokovno podprtih, zanesljivih virov in ravnamo po priporočilih zdravstvenih strokovnjakov.

Novi koronavirus so poimenovali SARS-CoV-2, bolezen, ki jo virus povzroča pa COVID-19. Bolezen se kaže z vročino, kašljem in občutkom pomanjkanja zraka, kar je običajno za pljučnico.

NIJZ
Nacionalni inštitut
za javno zdravje

SOPA in čas koronavirusa:

Alkohol NE ščiti pred virusom, zmanjšuje odpornost, ne lajša osebne stiske, uničuje odnose.

Irena Jerič, prof. zdr. vzgoje, Območna enota Nova Gorica NIJZ

Na Območni enoti Nova Gorica Nacionalnega inštituta za javno zdravje izvajamo projekt **SOPA – Skupaj za odgovoren odnos do pitja alkohola**. Projekt sofinancirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada in Republika Slovenija. Povezujemo se s strokovnjaki iz različnih sektorjev s skupnim ciljem: vzpostaviti odgovoren odnos do pitja alkohola v slovenski družbi, kjer prevladuje mokra kultura.

V lokalnih okoljih Ajdovščina in Nova Gorica so zdravstveni delavci v zdravstvenih domovih in strokovni delavci v centrih za socialno delo do sedaj podprli 85 odraslih oseb, ki so se odločile zmanjšati ali opustiti svoje pitje alkohola in jim je to tudi useplo. Ugotavljamo, da so ustrezna podpora, povezovanje med strokovnjaki in odnos tisti dejavniki, ki lahko bistveno pripomorejo k zamejevanju alkoholne problematike v Sloveniji.

Imamo zelo sprejemajoč in nekritičen odnos do pitja alkohola in tudi opijanja z njim. Čezmerno pitje je pri nas močno prisotno, kar kažejo tudi skrb vzbujajoče številke. Skoraj vsak drugi odrasli prebivalec oz. prebivalka Slovenije pije tvegano. Vsak dan v Sloveniji izključno zaradi razlogov, povezanih s pitjem alkohola, umreta vsaj dve osebi.

Alkohola v času koronavirusa ne pijemo oziroma ga pijemo čim manj

V času epidemije se je povečala poraba alkohola in drugih drog, število kaznivih dejanj nasilja v družini v primerjavi z lanskim enakim obdobjem je naraslo za 20 %. Alkohol je psihoaktivna snov, ki vpliva na razpoloženje, ohromi sposobnost odločanja in oteži reševanje težav. Predstavlja tudi tveganje za agresiv-

no vedenje, nasilje, poškodbe ter razvoj težav v duševnem zdravju (npr. depresije, paničnih napadov, samomorilnega vedenja) in medosebnih odnosih. Alkohol vpliva na našo sposobnost boja proti bolezni, zmanjša našo odpornost in upočasnjuje okrevanje po poškodbah in okužbah. Pri virusnih okužbah lahko poveča dovzetnost za okužbo ali prispeva k hujšemu poteku bolezni.

V naši tako imenovani »mokri kulturi« krožijo različni miti o alkoholu in NE držijo

Miti o alkoholu, kot so, da pitje alkohola uničuje koronavirus, da pitje alkoholnih pijač z visokim odstotkom alkohola ubije virus v vdihanem zraku, da pitje alkohola (pivo, vino, žgane pijače, zeliščni alkohol) spodbuja imunost in odpornost proti virusu, da žganje pozdravi prehlad, da pitje piva koristi pri dojenju ali da za slabokrvnost pomaga rdeče vino, NE držijo. Tvegano in škodljivo pitje je vzročno povezano z več kot 200 različnimi boleznimi in poškodbami. Alkohol vpliva na plod in na razvoj fetalnega alkoholnega sindroma. Da je kozarec vina dober za zdravje, je tako le mit, saj novejšje raziskave kažejo, da z vsakim popitim kozarcem alkoholnih pijač tvegamo škodljive posledice. Naš imunski sistem lahko krepimo z zdravim načinom prehranjevanja in redno telesno aktivnostjo.

Vam alkohol povzroča preglavice? Se s težavami alkohola spopadajo vaši bližnji?

V primeru stisk ali vprašanj lahko na spletni strani www.sopa.si izberete tisti **vir pomoči**, ki vam najbolj ustreza.



OBČINA
KANAL OB SOČI

POMEMBNE
TELEFONSKE
ŠTEVILKE ZA
OBČANE OB
EPIDEMIJI
COVID-19

OBČINA KANAL OB SOČI

- tajništvo: 05 398 12 00
- e-naslov: obcina.kanal@obcina-kanal.si
- dežurni tel. za oskrbo s pitno vodo in javne kanalizacije: 041 608 264

ZA PRIMERE NAJNUJNEJŠE OSKRBE V OBČINI KANAL OB SOČI

- 041 756 400
(vsak dan med 8.00 in 17.00)

CIVILNA ZAŠČITA OBČINE KANAL OB SOČI

- poveljnik Igor Komac: 051 688 849
- namestnik poveljnika:
Simeon Kodelja 041 522 928

POMOČ DRUŽINAM V MATERIALNI STISKI

- Klara Golja: 05 39 81 218
(od ponedeljka do petka
od 8.00 do 15.00)
- e-naslov: klara.golja@obcina-kanal.si

PSIHOLOŠKA POMOČ 080 51 00 (24 ur, vsak dan)

KLICNI CENTER ZA INFORMACIJE O VIRUSU COVID-19

- 080 14 04
(od ponedeljka do petka
med 8. in 16. uro)
- za klice iz tujine na +386 1 4787 550



Turistična sezona v Kanalu ob Soči

Nika Testen, foto: Mitja Sodja

Letošnja turistična sezona je bila precej drugačna, kot smo je bili vajeni v prejšnjih letih. Ne glede na vse razmere, ki smo se jim prilagodili, pa lahko rečemo, da smo zadovoljni z obiskom občine. Večina prireditev je sicer odpadla, nekatere pa so se prilagodile ukrepom NIJZ-ja in se izvedle v nekoliko drugačni obliki.

Delo TIC-a se je v letu 2020 osredotočalo predvsem na:

- pripravo novih promocijskih materialov (Ribolov na reki Soči, Jedi iz postrvi, Jedi iz doline Soče, Muzejske zbirke v občini, sledijo priprava zgibanke Pot miru, vodnika Juliana trail, zemljevida poti ter zgibanke Kulturna pot po Kanalu),
- urejanje in označevanje poti občini (Pot miru, Juliana trail, Kulturna pot po Kanalu, Pot treh svetišč),
- urejanje turistične signalizacije po občini (tabla Grad Kanal, tabla za most in Neptunov vodnjak, sledi postavitve večje turistične table o občini na Dolgi Njivi, prenova info tabel na Poti treh svetišč, info table na Poti miru, dve info tabli o ribolovu),
- vključevanje v projekte in izvajanje projektov (Promocija ribištva na Kanalskem – zgibanka, ribiška razstava, oprema za Gotsko klet, tabli o ribolovu, dogodki, promocijski film; projekt Tangram o parkih – priprava akcijskega načrta za park, dolgoročne vizije parka za naslednjih 10 let, najem spletne aplikacije Nexto, izdelava table in zgibanke za park



ter učnih listov oz. vodnika po parku; Pot miru – obnova korita na Kambreškem; Po-deželje in dediščina v dolini Soče – priprava

zemljevida kolesarskih in pohodniških poti v občini; ter projekt Spodbujanje skupnega družbenega življenja v dolini Soče – nakup solarnih klopi in priprava zgibanke »Kulturna pot po Kanalu«),

- večjo promocijo občine preko družbenih omrežij in drugih kanalov (mobilna aplikacija Turistične zveze Slovenije, spletna stran TIC Kanal in Dolina Soče, FB TIC Kanal, FB Doživetja Slovenije, FB Lepote Slovenije, Instagram TIC Kanal itd.).



Zgibanka o ribolovu na reki Soči



Strategija razvoja in trženja turizma

TIC Kanal je v letu 2020 okreplil sodelovanje z Zavodom Dolina Soče, in sicer na naslednjih področjih:

- Vključitev občine Kanal ob Soči v skupnost Julijske Alpe (rezultat sodelovanja sta večja promocija občine in ureditev dveh novih etap Juliana trail po Kanalskem Kolovratu).
- Skupne promocijske objave (vključitev TIC Kanal na spletno stran Dolina Soče, katalog Alpen Adria, vključitev tematske poti Prižnica v katalog pohodništva Slovenije, radijska oddaja Na lepše...).
- Pravica do uporabe vseh digitalnih orodij zavoda Dolina Soče (rezervacijski sistem Fe-

ratel, Outdooractive, destinacijska kartica).

- Destinacijska kartica: vključitev parka Pečno in Galerije Rika Debenjaka v destinacijsko kartico Julijske Alpe: Dolina Soče.

- Vključitev v skupne dogodke v dolini Soče: skupna čistilna akcija Zeleni dan v dolini Soče (čistili plaže v Kanalu in Desklah) ter Festival pohodništva (v festival vključili 4 vodene pohode po občini in 5 gostinskih ponudnikov s kostonjevimeniji. Otvoritev obeh etap Juliana trail smo morali zaradi koronavirusa preložiti na pomlad 2021. Novi etapi Juliana trail sta objavljeni na spletni strani TIC Kanal <https://www.tic-kanal.si/pohodnistvo/>).

- Outdooractive: priprava opisov vseh planinskih in tematskih poti v občini, pridobitev posnetkov poti ter vnos poti v outdooractive digitalno orodje – poti so vidne na portalu Dolina Soče www.dolina-soce.si in spletni strani TIC Kanal. Posebej smo uredili še nadgradnjo spletne strani TIC Kanal, in sicer smo vsako pot v občini opremili s tehničnimi podatki in zemljevidom, da je na spletni strani TIC Kanal predstavljena vsaka pot ločeno.

- Pravica do uporabe destinacijske znamke Dolina Soče.

- Rezervacijski sistem Feratel: predstavitev delovanja sistema ponudnikom nastanitev v občini, vključitev zainteresiranih ponudnikov v sistem.

- Fotografiranje Juliane trail in občine z uradnim fotografom (za promocijske namene).

- Kolektivna blagovna znamka Dolina Soče (vključitev občine v delovno skupino, sledijo delo s ponudniki, mreženje ponudnikov, skupna promocija, dogovor za postopek certificiranja lokalnih izdelkov/storitev/jedi..., določitev načina uporabe blagovne znamke Dolina Soče...). V septembru 2020 je bila zaključena ureditev dveh etap Juliana trail v občini, ki potekata po Kanalskem Kolovratu:

PODATKI ZA OBČINO KANAL OB SOČI ZA LETI 2019 IN 2020:

Leto	2019	2020
Število nočitev	11.362	9170 (do 31. 10. 2020)
Število ponudnikov nastanitev	21 (mesec julij)	22 (mesec julij)
Število ležišč	177 (mesec julij)	176 (mesec julij)
Obisk TIC Kanal	2070	1585

Vir: portal E-turizem, TIC Kanal



Obiskovalci Festivala pohodništva so se lahko raztvaljali z lokalnimi dobrotami.

- 17. etapa Juliana Trail, poteka od Tolmina do Planinskega doma Pod Ježo. Etapa spada med težke pohodniške poti, dolžina poti: 12,6 km, čas trajanja: 4 ure in 40 minut.

- 18. etapa Juliana trail, poteka od Planinskega doma Pod Ježo preko Globočaka do Planinskega zavetišča na Koradi. Etapa sodi med zmerno težke pohodniške poti, dolžina poti: 15,8 km, čas trajanja: 5 ur in 15 minut. Pri ureditvi novih etap je sodelovalo Planinsko društvo Valentin Stanič, ki se jim iskreno

zahvaljujemo za sodelovanje in podporo. Britansko združenje turističnih novinarjev je Juliana trail v dolini Soče nominiralo za nagrado Best Europe Tourism Project.

Pri izvajanju dejavnosti in projektov sledimo Strategiji razvoja in trženja turizma doline Soče 2025+ in Akcijskemu načrtu ukrepov za spodbujanje trajnostnega razvoja turizma v občini Kanal ob Soči 2019–2021.



Na pobudo nekaterih občanov in turistov smo v Kanalu postavili info tablo za Dvorce Kanal (po domače Grad). Tabla je lepa dopolnitev Kulturne poti po Kanalu, ki obiskovalca vodi mimo glavnih kulturnih znamenitosti Kanala vse do gradu. Tabla daje osnovne informacije o Gradu nekoč.

Juliana Trail

Nika Testen, foto: Mitja Sodja

Pohodniki, turisti, obiskovalci in vsi ostali ljubitelji narave ste vabljeni, da izkusite čudovito naravo s kristalno čisto vodo, spoznate kulturne spomenike in zgodovinske znamenitosti na poti ter uživate v bogati gastronomiji lokalnih ponudnikov.

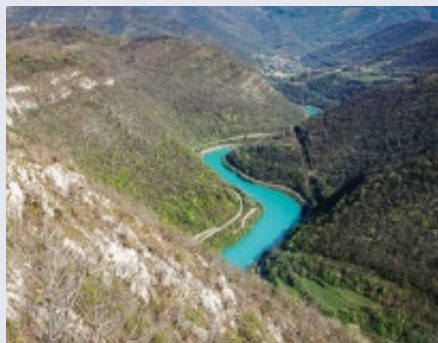


foto: Simon Prinčič

PRESTIŽNA NOMINACIJA POHODNIŠKE POTI JULIANA TRAIL

Britansko združenje novinarjev je pohodniško pot Juliana Trail, ki poteka tudi po občini Kanal ob Soči, nominiralo za nagrado

BEST EUROPE TOURISM PROJECT!

Celotna etapa je tudi del Poti miru med Alpami in Jadrantom.

OPIS POTI PO KORAKIH

Pot začnemo v Tolminu in sledimo oznakam navzdol proti Soči. Pri pokopališču ujamemo stezo, ki nam pomaga, da se izognemo glavni cesti. Sočo prečkamo po cestnem mostu, takoj na drugi strani pa krenemo levo in nadaljujemo mimo nastarejše tolminske cerkve sv. Daniela v vas Volče.

Na drugi strani vasi, na vhodu v dolino Kamnice, najdemo cesto, ki vodi na nekdanji mejni prehod Solarij. Cesti sledimo do prve serpentine, od tam pa naravnost naprej po dobro označeni stezi čez strma gozdna pobočja vse do slemena Kolovrata. Na vzponu še enkrat prečkamo cesto in jo ponovno ujame mo na parkirišču pod muzejem na prostem tik pod vrhom grebena.

Ogledamo si muzej in se povzpne mo na najvišjo točko Na gradu, potem pa sledimo oznakam Juliana Trail preko vrha Ježe do planinskega doma Pod Ježo, kjer se 17. etapa zaključuje.

JULIANA TRAIL - 17. ETAPA

TOLMIN - PLANINSKI DOM POD JEŽO

Najlepši del 17. etape Juliane Trail je razkošno razgledni grebenu Kolovrata, kjer je med 1. svetovno vojno potekala tretja obrambna črta italijanske vojske. Danes je tam muzej v naravi.

ohranjeni izvorni materiali, ki so bili uporabljeni v tem času (kovinske mreže, valovita pločevina, kamnite skrile...).

Pot naprej proti vrhu Ježe (949 m) poteka po grebenu Kolovrata, ki se strmo dviga vzdolž desnega brega Soče in ponuja lep razgled na nekdanje bojišče in zaledje soške fronte: Kanin, Krnsko pogorje, Sveto Goro, Benečijo, Furlansko nižino, vse do Tržaškega zaliva. Z vrha Ježe se pot spusti do planinskega doma Pod Ježo.

Juliana trail - 17. etapa

Težavnost	Težko
Razdalja	12,6 km
Trajanje	4:40 h

Etapo začnemo v Tolminu; čez Sočo, skozi Volče in vse do Kolovrata potujemo skupaj s potjo Alpe Adria Trail, ki na vrhu zavije čez nekdanjo mejo v Benečijo na italijanski strani, mi pa se spustimo po grebenu navzdo do planinskega doma pod Ježo.

Vrhunec etape je gotovo Kolovrat, najvišjo točko naše etape Na gradu 1.115m odlikuje fantastične razgled na dramatične vrhove Julijskih Alp na eni in prijazne vinorodne griče na drugi strani, vse do Jadranskega morja. Obvezno se moramo zaustaviti v muzeju na prostem, kjer si lahko ogledamo ostaline 1. svetovne vojne: kaverne, strelske in povezovalne jarke, strojnične in topniške položaje... z različnimi zanimivimi detajli, kot je na primer polžasto stopnišče v eni od kavern in



Korada

JULIANA TRAIL - 18. ETAPA

PLANINSKI DOM POD JEŽO - KORADA

18. etapa poteka po grebenu Kolovrata in ponuja čudovit panoramski pogled na Julijske Alpe, dolino Soče, Benečijo in Furlansko nižino vse do Jadranskega morja.

Juliana trail - 18. etapa

Težavnost	zmerna
Razdalja	20,5 km
Trajanje	7 h

Izjemno razgledna, srednje zahtevna pot je del Poti miru od Alp do Jadrana in del trase povezovalne Poti treh svetišč.

Greben Kolovrata, ki predstavlja naravno oviro med Furlansko nižino in dolino Soče, so izkoristile vojaške enote v času soške fronte. Ob poti lahko opazujemo veliko ostalin iz tega

obdobja, vključno s cestno infrastrukturo, kavernami, vodnimi koriti in zbiralniki. Posebej zanimivi so utrjeni italijanski položaji na Globočaku, kjer je tudi spominsko obeležje. Pot nas vodi mimo zanimive etnološke zbirke v Lukčevi hiši na Kambreškem, kjer si lahko ogledamo kuhinjo s kamnitim ognjiščem, ki je etnološki spomenik lokalnega pomena. Pot nadaljujemo do romarske cerkve Marijino Celje nad Ligom, od tu pa proti cerkvi Sv. Gendrece pod Korado in vrhu Korade, ki je najvišja točka etape, s katerega je italijanski kralj Vittorio Emanuele III s svojimi generali opazoval dogajanje na fronti. Od tu bo naš pogled uzrl Julijske Alpe, dolino Soče, Benečijo in Furlansko nižino ter Jadransko morje. Tik pred ciljem, se lahko v okrepčevalnici »Na skednju« v Vrtačah okrepčamo z lokalnimi jedmi ali pa se na koncu etape ustavimo v zavetišču na Koradi.

OPIS POTI PO KORAKIH

Turo začnemo v Planinskem domu Pod Ježo in sledimo označeni poti do vasi Pušno in

Srednje od koder se povzpemo na Globočak. Od tu nadaljujemo pot do Kambreškega in mimo vasi Humarji, Gorenje Nekovo in Lig do Korade.



Marijino Celje, Lig

V novo leto z novim jogijem! Sanjsko 2021!

„Izbrala sem Perlo+“
Ana Bucik – SLOVENSKA SMUČARSKA REPREZENTANTKA



Privoščite
sebi in svojim
bližnjim
kakovostno
mebloJOGI®
ležišče

Vrhunska vzmetnica mebloJOGI® Perla+

Ergonomsko žepkasto vzmetenje nudi optimalno podporo in prilagajanje telesu. Kombinacija profilirane Puhin® pene in udobne spominske pene, izjemno razbremenijo mišice telesa ter preprečuje pregrevanje. Preobleka je pralna in primerna tudi za alergike.

Prodajni salon mebloJOGI® Nova Gorica
Industrijska cesta 5, Kromberk

080 14 15
f mebloJOGI

PON – PET od 8h do 19h,
SOB od 9h do 13h

www.meblojogi.si

Krajevna knjižnica v Desklah s čudovito novo podobo

Tina Tinta, foto: Marko Maffi in Tina Tinta

Začetki knjižničarstva v Desklah segajo v prvo polovico 20. stoletja, knjižnico v Desklah je ustanovilo Prosvetno društvo Ivana Cankarja Deskle leta 1946. Takrat je knjižnica imela približno 300 knjig, med njimi je bilo največ podarjenih s strani krajanov Anhovega in Gorenjega Polja, v marsikateri stari knjigi tako lahko še vedno najdemo zapisana njihova imena. Do danes pa se je število enot postopoma povečalo na kar 13.000.

O sami prenovi knjižnice in načrtih za naprej sem se pogovarjala z upravnikom kulturnega doma **Markom Maffijem** in z **Danilo Schilling**. Knjižnica je svoje prostore najprej imela v Anhovem v nekdanji zobni ambulanti, leta 1957 je bila preseljena v Deskle v nekdanjo miličniško postajo, že leta 1959 pa v prostore novozgrajenega delavskega doma, kjer je še danes. Od leta 1980 deluje kot podružnična knjižnica Goriške knjižnice Franceta Bevka. Leta 2001 je bila prvič razširjena in obnovljena, danes pa s ponosom obsega kar 120 kvadratnih metrov, kar je še enkrat toliko kot poprej.

Tako rekoč popolna prenova knjižnice je zaradi vseobsegajočega dela trajala nekoliko dlje, kot je bilo predvideno, opravljenega pa je bilo izredno veliko dela, v veliki meri prostovoljne narave. Gradivo so pomagali seliti tako bralci, člani Kulturnega društva »SVOBODA« Deskle in drugih društev kot tudi naključni prostovoljci, ki so se odzvali prošnji za pomoč, objavljeni na Facebooku. Ocenjujejo, da je bilo opravljenih precej več kot 500 prostovoljnih ur. Finančno je obnovo knjižnice podprla Občina Kanal ob Soči,



Odprti, veliki in svetli prostori vabijo v novo knjižnico.

družba Salinvest, storitve, d. o. o., Anhovo je brezplačno opravila storitve, ki jih izvaja, nekaj sredstev za plačilo izvajalcev pa je namenila tudi Krajevna skupnost Anhovo - Deskle. Obnovili so se zidovi, na novo uredili tlaki, na novo vzpostavila električna napeljava in internet, posodobila se je LED-razsvetljava, ki je sedaj varčna. Poskrbljeno je bilo tudi za zaščito knjig. Novi prostori knjižnice so svetli in odprti in nas kar vabijo naprej.

V kratkem načrtujejo tudi vzpostavitev videonadzora in obnovo ter oživitev (skrite) terase, kamor lahko dostopamo le skozi knjižnico. Teraso bi lahko uporabili za manjše koncerte in prireditve, so mi zaupali. V misli na prihodnost se namerava knjižnica redno posodabljeti in uvajati novosti. Želje so, da bi

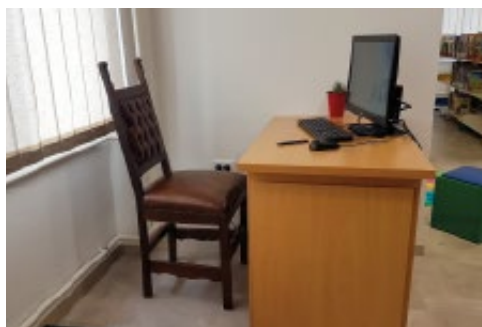
se ljudje v knjižnici tudi ustavili, si kaj ogledali, prebrali in si šele nato gradivo izposodili. Idej je veliko, čas pa bo pokazal, izbor katerih bodo uresničili.

Enot gradiva za zdaj sicer niso povečevali, vendar pa pričakujejo, da se bo zaradi nekaj prostih polic v prihodnosti število enot še povečalo. Novost, na katero so ponosni, pa sta novi čudoviti otroški kotichek in računalniško mesto, kjer je vsem članom omogočen dostop do spleta.

Novost, ki pa jo predvideva vodstvo osrednje knjižnice, je, da bo knjižnica v Desklah po novem odprta tri dni v tednu, in sicer enkrat tudi v dopoldanskem času (torek in četrtek od 15.30 do 18.00 ter sreda od 8.00 do 13.00). V prihajajočem letu bo knjižnica praznovala 75. obletnico, in če bodo le razmere v svetu dopuščale, bo verjetno dobila uradno otvoritev. Do takrat poteka okrnjena izposoja, po navodilih osrednje knjižnice, ki navodila redno posodablja na svoji spletni strani. Vse novosti v zvezi s knjižnico in kulturnim domom pa bodo na voljo tudi na spletni strani www.kddeskle.si. Vabljeni na obisk, postanek in izposajo knjižničnega gradiva!



Poskrbeli so tudi za barvitost polic s knjigami za otroke.



Novo računalniško mesto za obiskovalce z dostopom do interneta.

Posebno glasbeno doživetje

Alenka Hvalica

V začetku letošnjega septembra je na YouTube kanalu **Leona Jerončiča** luč sveta ugledal še en stavek njegove »rock maše«: *Benedictus*. Vsak izmed delov maše je nekaj posebnega, tokrat pa se je Leon odločil, da svoj glas dodajo tudi otroci. Cerkveni otroški pevski zbor sv. Andreja v Ročinju

z zborovodkinjo **Alenko Hvalico** je idejo sprejel z navdušenjem in ponosom. Od zapisanih not do snemanja se je stvar odvila zelo hitro. Že samo dejstvo, da je Leon skladbo zapisal z mislijo na nas, je učenju skladbe dalo svojo težo, ko pa so dekleta slišala, da bomo skladbo posneli v »ta pravem« studiu, je bilo čutiti pravo vznemirjenje.

Februarsko nedeljsko popoldne ob koncu zimskih počitnic smo tako preživele v studiu in prepevale. Zagnanost in zbranost pevk v starosti od 6 do 15 let sta pripomogli k temu, da je bilo delo posneto že v prvem poskusu. Kar je bilo dobro, saj smo bili kmalu v karanteni in je bilo to naše zadnje skupno delo letošnjega leta. Prav zato nas je objavljeni posnetek navdal z veseljem, pa tudi malo nostalgije, saj vse prav pošteno pogrešamo skupno petje.





Mobilni paket

Oranžni Midi

20 GB prenosa

4,99 na mesec

redna cena 9,99*

ob vezavi 2 leti*

-50%

*Akcija velja ob sklenitvi novega naročniškega razmerja za mobilni paket Oranžni Midi, in sicer le kot samostojno storitev, ter ob vezavi tega razmerja za obdobje 24 mesecev. Popust na osnovno mobilno naročnino mobilnega paketa velja za 24 mesecev, nato pa se obračunava redna cena paketa po vsakokratnem veljavnem ceniku (redna cena 9,99 EUR). Za mobilne pakete veljajo Pogoji uporabe mobilnih paketov in uporabe enot in politika poštna rabe, dostopni na <http://www.t-2.net/splosni-pogoj-podjetja>. Popusti iz različnih akcij se ne seštevajo. Akcija ne velja za poslovne uporabnike. Akcija velja do konca decembra 2020. Več informacij o ponudbi na www.t-2.net ali na številki 064 064 064. Vse cene so v EUR in vključujejo DDV.

SUPERNOVA NOVA GORICA

T 064 160 160

T2

SERVIS IN PRODAJA NOVE, OBNOVLJENE IN RABLJENE RAČUNALNIŠKE OPREME.
ZA PODJETJA IN FIZIČNE OSEBE

DELL Apple OKI KYOCERA ECOSYS lenovo ASUS hp

Bilaz

za vas od
1995

PRENOSNIKI, ZASLONI, STREŽNIKI, OMREŽNA OPREMA, INTERNET, WI-FI, PERIFERIJA

Bilaz

Bilaz d.o.o.
Sedejeva 8
Nova Gorica

T: 05 333 19 00
M: 041 614 944

E: info@bilaz.si
www.bilaz.si
www.pcpoceni.si

Kerafest – prvi mednarodni festival keramike v Kanalu

Nika Šimac, foto: Primož Kožuh in Nika Šimac



Letos se je v Kanalu zgodil velik kulturni preskok, saj je navkljub oteženim pogojem organizatorjem uspelo izpeljati do konca tako pomemben projekt, kot je prvi mednarodni festival keramike Kerafest.

Festivala so se udeležila vsa večja primorska keramična društva in keramično društvo iz sosednje Italije. Osrčje kanalskega trga Kontrada je tako za en dan zasijalo v ustvarjalni čarobnosti, razstavnimi predmeti so bili domiselno razstavljeni na masivnem kamnitem odru, okrog katerega so bile sistematično posejane prodajne stojnice unikatne ročne keramike. Sočasno so potekali voden ogled Galerije Rika Debenjaka, ogled razstave Prvinska peka v galeriji Keramost in prikaz

vrtenja gline. V Parku Pečno je bila na ogled razstava Zvočila, ki je nastala kot raziskava keramičnih samozvočnikov članov Keramičnega kluba Kanal. V popoldanskem času pa je program vključeval predavanja in videoprojeksijske vse družtev. Dogodek je tako sočasno povezoval večino kulturnih točk v Kanalu.

Kanal je izredno bogato kulturno mesto, ki lahko svoj potencial s tovrstno odmevnimi kulturnimi dogodki razvije do mednarodne prepoznavnosti. Vendar bosta za takšen uspeh potrebna strokovno vodstvo in dobra vizija. Kerafest sodi v vrst festivalov, ki ima to težnjo, saj je prvi tovrstni mednarodni festival na tem območju in v širši okolici. Neizpodbiten plus je tudi obnovljeni trg Kontrada s svojo arhitekturo, ki ustvari poseben ambient,

ki se elegantno dopolnjuje s tovrstnimi vsebinami. Ključno sodelovanje pa je potekalo tudi med organizatorji Čili festivala in Kerafesta, ki so se odločili, da združijo moči in tako obiskovalcem ponudijo gurmansko in kulturno doživetje. S tem ko se je dogajanje razširilo po trgu in ulicah, je bil dosežen še en cilj, in sicer obiskovalci so se podali na raziskovalni sprehod po Kanalu.

Glede na pozitiven odziv sodelujočih keramičnih društev in obiskovalcev bi lahko resno razmislili o festivalu, za izvedbo katerega bi se v prihodnjem letu lahko vse vpletene občine medsebojno povezale in tako ustvarile medobčinsko prepoznavni keramični kulturni festival. Zahvala gre vsem, ki ste dali svoj prispevek in tako ustvarili nepozaben dan.

Novi Kia XCeed. Xtravaganten.
#PrivoščiSiVeč

Želimo vam vesel božič in čim bolj ekstravagantno novo leto!

NOVA LOKALCIJA!

KIA

Mas avto d.o.o.
Industrijska cesta 4f
(pred vhodom v Meblo)
5000 Nova Gorica

☎ 05 333 03 03
☎ 051 670 900
📧 kiaprodajang@masavto.si
🌐 www.masavto.si

Gu smo za vas.
Hvala, ker nam zaupate.

Naj vam novo leto prinese vse,
kar je staro prevečkrat vzelo:
zdravje, srečo in veselje.

Lepe praznike in **SREČNO 2021!**

Sirarna Kanal, Kidričeva cesta 3b, 5210 Kanal
E: sirarnakanal@gmail.com T: (05) 99 48 585

Mladinski klub Kanal s smelimi načrti naprej

Urban Čufer, foto: Nejc Markič



Bar Terasa na plaži v Kanalu



Igranje nogometa na mivki

Po skoraj dveh letih premora na področju mladinske dejavnosti v Kanalu smo se mladi v začetku letošnjega leta ponovno zbrali in ustanovili novo društvo, poznano pod imenom Mladinski klub Kanal (MKK), ki sedaj nadomešča predhodni KKM, ki žal ne obratuje več. S ponovnim zagonom društva želimo spodbuditi dejavnosti in druženje mladih v občini. To bomo dosegli z organizacijo zabavnih, športnih in kulturnih dogodkov ter projektov in delavnic, ki bodo poučne in izobraževalne narave.

V slabem letu delovanja smo že kar precej postorili. S pomočjo občine smo zopet pridobili mladinske prostore, jih očistili in uredili tako, da so spet primerni za druženje in uporabo. Naš prvi večji projekt je bil ureditev kanalske plaže in obratovanje bara Terasca. S finančnimi sredstvi in drugo pomočjo pokroviteljev smo zgradili mobilni bar in leseno teraso, na kateri so se lahko ljudje okrepčali in družili. Krajevna skupnost Kanal nam je pomagala počistiti in urediti tudi plažo, na kateri smo postavili lesene ležalnike in zgradili splav. V sklopu poletne plaže smo organizirali tekmovanje v skokih s skakalnice in tekmovanje Mister in miss plaže. Plaža in bar sta celotno poletje privabljala veliko obiskovalcev, tako domačine kot turiste.

V začetku septembra smo organizirali turnir v nogometu na mivki oz. *beach soccer*. Po končanem turnirju je pred klubom potekala še manjša zabava, s katero smo zaključili poletno sezono obratovanja plaže in bara.

Zaradi zelo dobrega dela čez poletje smo tre-

nutno spet na zeleni veji, kar nam je omogočilo, da smo veliko denarnih sredstev vložili v nabavo nove klubske opreme, ki nam omogoča izpolnjevanje glavnega namena kluba in normalno delovanje.

Vse mlade vabimo, da se nam pridružijo in svoj prosti čas izkoristijo v dobri družbi ter aktivno sodelujejo pri soustvarjanju društvenega programa.

Trenutno nam izvedbo načrtov močno omejuje situacija s covidom-19. Upamo na čimprejšnje izboljšanje, da bomo lahko ohranili trenutni zagon in nadaljevali svoje načrte.

Naš cilj je, da v prihodnjem letu organiziramo

še bistveno več dogodkov in dejavnosti vseh vrst. Med glavne se štejejo športni turnir »Tri na tri«, poletna zabava »Summer party«, briškuljada, pohod, zimska plaža, različna predavanja, itd. Nestrpnost tudi že čakamo na ugodne razmere za organizacijo klubskih zabav. Radi bi tudi poudarili, da zelo dobro sodelujemo z mladimi iz Deskel, s katerimi v prihodnosti načrtujemo organizacijo nekaterih skupnih dogodkov, ki za zdaj ostajajo še skrivnost.

Več informacij lahko dobite na naši spletni strani: mladinskiklubkanal.com, Facebooku @Mladinski klub Kanal, sledite pa nam lahko tudi na našem Instagram profilu @klub.mkk.

**MATERIALI
ZA GRADNJO**

**SALON
KERAMIKE**

www.apia.si

APIA

Ekipa APIA se vam zahvaljuje za zaupanje in vam želi veselo božične praznike ter srečno novo leto 2021!

• TRGOVINA ŠENPETER
T: 05 33-64-030

• SALON KERAMIKE ŠENPETER
T: 35 33-64-947

• TRGOVINA GOJAČE
T: 05 26-43-892

• TRGOVINA TOLMIN
T: 05 33-09-310

• TRGOVINA LOGATEC
T: 01 75-09-461

Likovna skupina Svetloba Deskle Ustvarjalno poletje 2020

Vanda Colja

Kljub nenavadnim razmeram smo likovniki Svetlobe vrteli čopiče in nanašali barve na platna še bolj zavzeto kot kdaj prej. Ker se vsako leto nekaj mesecev pripravljamo na skupinsko razstavo ob *Tednu kulture Kulturnega društva Svoboda*, ki poteka v spomin dnevu kulture 8. februarja, smo naslikali občudovanja vredno zbirko akvarelov z naslovom *Skrite želje*. Z zanimivimi slikami pa smo okrasili tudi leseno steno avle Kulturnega doma Deskle, ki žal v tem času nima občudovalcev niti prireditev. Omejitve gibanja so nam preprečile sodelovanje na številnih ex-temporah, ki se jih udele-

žujemo z velikim navdušenjem, saj se najbolje počutimo med slikarji, ki prinašajo v naša življenja veliko veselja in miru. Predvsem pa nas pomirjajo barve narave v vseh letnih časih. Ex-tempore so stalnica poletnih dogajanj. Naš največji uspeh je prav gotovo uresničenje ex-tempora v *Kampu Korada v Kanalu*, ki se ga je letos udeležila le peščica slikarjev. Slike smo razstavili v oknih bivše banke in Manufakture v centru Kanala. Ta okna gostijo naše slike že nekaj let. Vsake tri mesece zamenjamo motive, da bi Kanalci in mimoidoči obiskovalci Kanala občudovali naše stvaritve.



Nikakor pa nismo zamudili ex-tempora v Drežnici sredi avgusta v času največje poletne vročine. Slike so bile razstavljene v prostorih TIC Kobarid.

Z veseljem smo razstavljali v Medgeneracijskem centru Tince v Kulturnem domu Deskle, še posebej pa v prostorih NKBM v Novi Gorici.

Slikanje v času omejenega gibanja poteka na daljavo tako, da vsak slikar riše doma. Povezujemo se s telefonom in računalnikom, kajti nas nič ne ustavi. Mi ustvarjamo naprej. Naše slike bodo kljub številnim prepovedim še lepše.



Predstavitev jadralnega padalstva osnovnošolcem

Božo Gorjanc

Društvo jadralnih padalcev Severno krilo je imelo krasno priložnost za druženje z učenci Osnovne šole Deskle. Povabilo, če želimo sodelovati pri predstavitvi delovanja društva oziroma športa, smo z veseljem sprejeli. Program je organizirala šola, mi pa smo se prilagodili vsakemu razredu posebej. Vseh osnovnošolcev je bilo skoraj 100. Bili smo v naravi in lepo nam je uspelo predstaviti vso trenutno

tehniko. Prvošolčkom je naš uspešni član **Tomaz Bavdaž** predstavil naš šport kar v risanki, ki je prikazovala jadralno padalstvo. Lepo! Za malce starejše je bila na ogled in otip na voljo tudi naša oprema, med drugim tudi jadralno-padalski sedež, v katerega so lahko sedli. Z nami je bil tudi najstarejši padalec v naši občini **Emil Blažič**, ki nam je zaupal kakšno zanimivo zgodbo. Emil tudi sam izdeluje unikatne pokale, ki smo jih pokazali učencem. Če bi imeli pogoje za vzlet, bi mladim nadobudnežem lahko prikazali tudi pristanek z jadralnim padalom. A nič hudega, smo si pa zato ogledali kakšen video in naše fotografije

letenja nad našimi kraji. Skratka, nam je bilo zelo prijetno, da smo lahko predstavili ta naš šport, in kot kaže, smo precej navdušenja prenesli tudi na mlade!



Hiša dobre volje v Desklah obeležuje drugo leto delovanja

Tina Tinta, foto: Danila Schilling



Obiskal jih je Božiček, december 2018

V oktobru je Dnevno medgeneracijski center Hiša dobre volje Deskle obeležil že drugo leto delovanja. Skozi svoja, kakor pravijo, vedno na široko odprta vrata je medse privabila kar nekaj rednih uporabnikov. In čeprav center ponuja kar 25 mest, trenutno zaradi razmer ostaja prazen. Ko se bo življenje ponovno vrnilo v ustaljene tire, pa upamo, da se bodo v hišo, kjer je vedno veliko dobre volje, ponovno zvrstili številni zadovoljni uporabniki. Hiša dobre volje kot taka ponuja poleg dnevnih aktivnosti pravzaprav celostno oskrbo.

Za končnega uporabnika centra to pomeni preskrbljenost z nego, toplimi obroki in vsemi vrstami animacij, od telovadbe do ustvarjalnih delavnic. Vse pa se začne ob dobri družbi in skodelici tople kave ali čaja. Za prijetno vzdušje v Desklah poleg vabljenih animatorjev poskrbi strokovno usposobljen kader na čelu z vodjo **Tino Krog**, ki poleg svoje strokovnosti premore srčnost in predanost delu s starejšimi.

Center, kot je Hiša dobre volje v Desklah, je primeren tako za samostojne uporabnike kot

tudi za malo zahtevnejše (bolni, invalidi, onemogli), ki za opravljanje vsakodnevnih opravil potrebujejo takšno ali drugačno pomoč. Čas, ki ga posameznik želi preživeti v centru, je odvisen od potreb in se določi z dogovorom, včasih lahko tudi samo nekaj ur, da se svojci ali skrbniki razbremenijo. Načeloma pa velja, da se starostniki prepustijo v oskrbo za čas, ki ga svojci preživijo v službi, Hiša dobre volje je namreč odprta vsak delovni dan med 7.00 in 17.00. Velik plus za vse uporabnike pa je zagotovo dejstvo, da se lahko vsak popoldan vrnejo v svoje domove, k svojim domačim. Tako preživet dan starejšim osmišlja vsakdan. Marsikateri starostnik se zjutraj zbudi v pričakovanju novega dne, ki bi ga sicer preživel v samoti, brezdelju in žalosti. Takšen način preživljanja dneva s celostno oskrbo je zagotovo kakovost, ki si jo želi in zasluži vsak.

Center za dnevne aktivnosti s celostno oskrbo deluje pod okriljem Doma upokoencev Nova Gorica, ki je upravitelj prostora in izvajalec dejavnosti. Izgradnjo in ureditev dnevnega centra je financirala Občina Kanal ob Soči. Investicija za ureditev okolice centra, za zunanjo zasaditev in za nakup opreme v medgeneracijskem centru pa je bila financirana iz projekta LAS Dolina Soče, ki ga je izvajala občina. Za prijavo v center se obrnite na Tano Peloz iz Doma upokoencev Nova Gorica, in sicer na telefonsko številko 05 339 4140 ali e-naslov tanja.peloz@dung.si.



Čarovnice v Hiši dobre volje, oktober 2018



Ustvarjalna delavnica: izdelava kolažev, januar 2019

Pestra okoljevarstvena jesen

Društvo Eko Anhovo in dolina Soče



Udeleženci akcije na mostu čez Sočo v Anžlovem

Tako kot v prvem delu letošnjega leta so se tudi v drugem zgodili mnogi okoljevarstveni dogodki. V razmišljanje o njih nas je uvedel 5. junij, ki ga je Generalna skupščina ZN leta 1972 razglasila za svetovni dan okolja in naj bi v nas sprožil zavest, da s svojim današnjim ravnanjem oblikujemo prihodnost.

Čeprav Slovenijo radi predstavljamo kot zeleno oazo in nam politiki pripovedujejo o skrbi za okolje, je vlada prav letos omejila sodelovanje nevladnih organizacij pri odločanju o novih posegih. Odstopili so vsi člani državnega odbora za okoljsko politiko. In tudi v na-



Predavanju Uroša Macerla na »desklanski plaži« je prisluhnilo veliko ljudi

ših krajih nemočno opazujemo, kako nekoč staroversko svetišče Jelenk izginja v terasah kamnoloma, kako se referendumsko volja ljudi iz leta 2001 proti sosežiganju odpadkov ni udeležila, kako se praznijo naši domovi. A kljub temu lahko marsikaj storimo za okolje: manj uporabljajmo avtomobile, kupujmo bolj preudarno in posegajmo po lokalnih proizvodih – s tem bomo pomagali lokalnemu gospodarstvu in proizvedli manj odpadkov. Reciklirajmo. Predvsem pa namenimo nekaj svojega prostega časa prizadevanjem za ohranitev svojega okolja. Tako nas bo kmalu dovolj, da ga nihče ne bo mogel izčrpavati in ogrožati prihodnosti naših otrok in vnukov.

ZA NARAVO OB SOČO

Tudi zaradi tega je v soboto, 19. septembra 2020, v Posočju potekala akcija *Za naravo ob Sočo*. Udeleženci smo kolesarili, hodili ali veslali vzdolž reke Soče in opozorili na nevarnosti posegov v okolje, sočasno pa pobirali smeti in obeležili svetovni dan čiščenja (World Cleanup day). Glavni dogodek se je odvil v Anžlovem in Desklah in opozoril na okoljsko in zdravstveno problematiko tega območja. Uvodni del je otvoril predsednik društva Eko krog **Uroš Macerl**, ki je na področju varovanja okolja prejel prestižno Goldmanovo nagrado.

Predstavil je dolgo pot boja proti spornemu sosežigu odpadkov v cementarni Lafarge, diskriminatorno zakonodajo in nedelovanje pristojnih služb. Po predavanju smo se odpravili v Anhovo. Množico je pozdravil vodja združenja Balkan River Defence **Rok Rozman**, nato pa nagovorila članica društva Eko Anhovo **Mateja Sattler**. Poudarila je problematiko sosežiga velikih količin odpadkov v cementarni in aktualno problematiko pitne vode. Dogajanje so s pesmimi popestrile Kombinatke. Nato smo se v protestnem pohodu podali proti Desklam in na glavnem trgu ob podpori domačinov in ljudi iz vse Slovenije prebrali zahteve državi in lokalni skupnosti. Prebivalci od države zahtevamo, da nam zagotovi ustavno pravico življenja v čistem in zdravem okolju. Nesprejemljivo je, da so cementarnam pri sosežiganju odpadkov dovoljeni nekajkrat večji izpusti škodljivih snovi v zrak. Pričakujemo tudi bolj poglobljeno presojanje novih posegov v okolje in sanacijo svojega okolja, ki po mnogo letih od ukinitve azbestne proizvodnje še vedno ni očiščeno tega nevarnega materiala. Od Občine Kanal ob Soči pa zahtevamo nov in neoporečen vir pitne vode namesto vode iz Soče ter nov vodovod, ki bo ločen od industrijskega kompleksa. To so s podpisi potrdili tudi številni krajani. Ob Sočo torej nismo šli le zaradi narave, ampak tudi zaradi svojega domačega okolja, v katerega se že sedaj izpuščajo velike količine škodljivih snovi in v katerem se nam napovedujejo še večje izkopavanje mineralnih surovin, še večji sosežig odpadkov in še več tveganj za naše zdravje.

MATEJA SATTLER – OSEBNOST PRIMORSKE MESECA SEPTEMBRA

Konec septembra nas je razveselil pomemben dogodek: bralci, poslušalci in gledalci osrednjih primorskih medijskih hiš so za



Mateja Sattler, osebnost Primorske na predavanju v Desklah

osebnost Primorske izbrali našo krajanke **Matejo Sattler**, ki je veliko svojega časa namenila prizadevanjem za zdravo in čisto okolje. Ta naziv ji veliko pomeni, je povedala v pogovoru za časopis *Primorske novice*, saj je obenem priznanje društvu Eko Anhovo in dolina Soče, katerega članica je. »Zelo sem vesela, da so ljudje prepoznali pomembnost naših prizadevanj,« je dodala in upa, da bo to tudi velika vzpodbuda drugim prebivalcem srednjega Posočja, da se pridružijo. Izbor Mateje za osebnost Primorske je že drugo letošnje priznanje osebam, ki želijo izboljšati naše okolje in zdravje. V januarju letos je bila za osebnost Primorske izbrana naša zdravnica **Nevenka Mlinar**, ki je bila prvopodpisana pod poziv zdravnikov državnim in lokalnim odločevalcem, naj v že prizadeta območja ne vnašajo dodatnih obremenitev in tveganj. Poziv še danes odmeva v javnosti zaradi etične drže pobudnikov in jasno izraženih besed.

Če povežemo vse to, lahko z optimizmom zapišemo: vedno očitnejše je, da postaja ljudem v srednji Soški dolini in širši okolici še kako mar za svoje okolje.

Kanalski čebelarji ponovno zelo uspešni na ocenjevanjih medu

Darja Žnidarčič

Čebelarji Čebelarskega društva Kanal - Brda letošnje leto počasi zaključujemo in pripravljamo čebele na prezimovanje. Letino medu ocenjujemo kot povprečno, po spomladanskem mrazu nas je razveselila dobra letina lipovega medu.

Prav z lipovim medom pa dosegamo dobre ocene na državnih ocenjevanjih medu. Na ocenjevanju medu z mednarodno udeležbo v okviru 58. mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma Agra v Gornji Radgoni so naši čebelarji dosegli:

- **Bruno Berlot** zlato medaljo za lipov med, srebrno medaljo za akacijev med in bronasto medaljo za cvetlični med;
- **Damijan Cristofoli** srebrno medaljo za cvetlični med in
- **Zdravko Komjanc** srebrno medaljo za cvetlični med.

Ocenjevalci so izbirali med 89 vzorci medu. Na 19. mednarodno ocenjevanje v Semiču, ki ga organizira Čebelarsko društvo Semič, je prispelo kar 216 vzorcev medu. Iz našega društva sta prejela:

- **Zdravko Komjanc** zlato priznanje za lipov med in
 - **Darja Žnidarčič** zlato priznanje za lipov med.
- Bilo je podeljenih 28 zlatih priznanj.

Med dobitniki priznanj in medalj je bilo kar nekaj čebelarjev, ki so pripeljali čebele na lipovo pašo v našo občino. Vsem dobitnikom čestitamo in želimo uspešno prodajo.

Hkrati vas vabimo, da skrbite za svoje zdravje tudi s čebeljimi pridelki. Zlasti lipov med ima izrazito antibakterijsko delovanje, posebej primeren je pri astmi, bronhitisu, prehladu, kašlju, angini, zvišani temperaturi in glavobolih. Mogoče je zaradi svojih lastnosti najprimernejši v boju s sezonskimi prehladi. Obiščite svoje lokalne čebelarje.

KZ Tolmin z.o.o. Tolmin
Rutarjeva ulica 35, 5220 Tolmin
www.kz-tolmin.si

Mesnica DESKLE | Mesnica KANAL

meso domače prireje,
suhomesnati izdelki Alpija,
mleko in mlečni izdelki Mlekarnе Kobarid,
velika ponudba kvalitetnega slovenskega
mesa za piknike, ...

Pričakuje vas prijazno in ustrezljivo osebje.



Novejše vozilo GTV v PGD Kanal

PGD Kanal

Po dolgih prizadevanjih in naporih smo v PGD Kanal pridobili novejše vozilo z gasilsko oznako GTV. To vozilo je nadomestilo 32 let staro vozilo znamke Iveco z dvizno roko, ki bi društvu služilo brez večjih težav od leta 2006. Tako smo se v društvu odločili za nabavo novejšega in varnejšega rabljenega vozila, ki bi imelo poleg daljše dvizne hidravlične roke tudi kiper keson. Vozilo je namenjeno za posredovanje ob raznih tehničnih intervencijah, za dvigovanje raznih tovorov (npr. dvig in odvoz vozila), za dostop in delo na višini s košaro (npr. prekrivanje odkritih streh). Takšna vozila postajajo vse pogostejša tudi med gasilci. Vozilo znamke DAF je triosno, zadnja os je dvizna. Poganja ga motor s 410 konjskimi močmi in ima avtomatski menjalnik. Na vozilu za kabino je nameščena hidravlična dvizna roka dolžine 16,7 m, osnovni roki je



dodan pregibni podaljšek (ang. flyjib) dolžine 6,7 m. Skupna dolžina dvigala znaša 23,4 m, v višino pa kar 26 m in je dobrih 13 m več kot pri prejšnjem vozilu. Največja dvizna moč znaša 6700 kg, na koncu roke s podaljškom pa 960 kg. Dvigalo, ki se upravlja s pomočjo radijske komande, je opremljeno z vitlom zmogljivosti 2,5 t z vlečno jeklenico dolžine 45 m, delovno košaro za dva gasilca, hidravličnimi vilicami, univerzalnim grabilcem ter drugo opremo za

dvigovanje raznih bremen. Kot že omenjeno, ima vozilo tudi tristrani kiper keson, s katerim je možno prevažati tudi (sipki) tovor. Vozilo smo nabavili s pomočjo kredita in donatorskih sredstev: Mlekarna Planika, Slovenske železnice in SENG. Dodatno opremo za dvizno roko pa je financirala Občina Kanal ob Soči, za kar se vsem iskreno zahvaljujemo. Podrobnejše podatke in slike pa boste v kratkem našli na naši spletni strani www.pgd-kanal.si.

*Prav zaradi preprostih stvari je vredno živeti;
zaradi prijetnih, temeljnih stvari, kakršne so ljubezen in dolžnost,
delo in počitek ter življenje z naravo.*

Lara Ingalls Wilder

Vesele božične praznike in vse dobro v novem letu 2021.

KOLEKTOR
Gradbeništvo

Razlitje kurilnega olja v reko Sočo

PGD Kanal

V petek, 13. 11. 2020, ob 7:37, je najverjetneje zaradi tehnične okvare v kurilnici podjetja Plastik INS d. o. o., prišlo do iztekanja kurilnega olja in onesnaženja bližnjega potoka, manjša količina pa je stekla tudi v reko Sočo.

Gasilci PGD Kanal so bili pozvani s strani poklicnih kolegov JZGRD GE Nova Gorica za pomoč pri postavitvi pivnikov in lovilnih čreves, saj se je madež širil vzdolž potoka. V potoku smo postavili več pregrad iz lovilnih čreves ter pivnike, ki so absorbirali razlito kurilno olje. Ker pa je nekaj kurilnega olja že odteklo v reko Sočo, se je nižje po strugi postavilo še eno pregrado iz lovilnih čreves. Gasilci PGD Nova Gorica so v bližini Prilesja postavili lovilno

pregrado, s tem so preprečili širjenje preostalega plavajočega kurilnega olja.

V soboto smo kolegom priskočili na pomoč in skupaj smo na potoku postavili večjo pregrado iz folije in vreč polnih peska. S tem smo ustavili pretok potoka in preprečili širjenje izteklega kurilnega olja ter s pomočjo pivnikov le tega odstranili iz gladine.

Tudi nedelja je bila delavna. Pobrali smo vse prepojene pivnike s kurilnim oljem in jih nadomestili z novimi ter opravili kontrolo vseh pregrad.

V ponedeljek se je ob pregledu ugotovilo, da ni več madežev na gladini. V dopoldanskem času se je odstranilo vse pivnike in lovilna črevesa.



JAVNI SKLAD
MALEGA GOSPODARSTVA GORIŠKE

BREZOBRESTNA POSOJILA ZA UBLAŽITEV POSLEDIC EPIDEMIJE COVID-19

SKUPNA VIŠINA RAZPISANIH SREDSTEV:
1.800.000 EUR

- Znesek: od 4.000 do 20.000 EUR.
- Doba odplačila: 3 leta (z možnim 1 letom moratorija, vključenim v dobo odplačila).
- Namen posojila: stroški plač, nakup materiala in trgovskega blaga, storitev, najem poslovnih prostorov in opreme, nastalih v času epidemije.
- Obrestna mera: 0 %.
- 1/2 stroškov zavarovanja posojila krije Sklad!

NASLEDNJA PRIJAVNA ROKA: 4. 1. 2021, 12. 2. 2021

NE SPREGLEJTE TUDI OSTALIH OBLIK BREZOBRESTNIH POSOJIL
S PODROČJA GOSPODARSTVA IN KMETIJSTVA

Vsi razpisi so objavljeni na spletni strani:
WWW.JSMG-GORISKA.COM.

V letu 2020 kljub težavam aktivni

Turistično društvo Korada Deskle – Anhovo, foto: Valter Reščič in Nives Hvalica

Leto 2020 nas je vse zaznamovalo z epidemijo koronavirusa, tudi delovanje turističnega društva Korada Deskle – Anhovo.

Tradicionalno pripravo in spuščanje gregorčkov po Soči nam je preprečila epidemija, razglašena na dan dogodka. Vse načrtovane dogodke do junija smo odpovedali (čistilno akcijo, kresovanje, pohod na Prižnico, obletnico železniškega mostu v Anhovem), občni zbor pa smo iz marca preložili na junij, ko nam ga je tudi uspelo izvesti.

Na občnem zboru smo, med drugim, razrešili »staro« vodstvo in izvolili novo ter sprejeli program dela za leto 2020. Program smo zasnovali ambiciozno, a nam je epidemija preprečila izvedbo večine dogodkov.

Ob poletnem solsticiju, 20. junija, smo se navsezgodaj, skupaj s člani Društva obolelih zaradi azbesta (DOZA), napotili izpred kulturnega doma v Desklah proti Koradi. Na Goljevici smo bili prijazno sprejeti, Vida in Jože sta nam ponudila okrepcilne napitke in slaščice, Jože pa nas je popeljal tudi k cerkvi sv. Volbenka in nam povedal zanimivo zgodbo o njenem nastanku. Pot smo nadaljevali preko Kamenc do cerkve sv. Gendrece na Koradi. Tam so se nam pridružili še ostali člani DOZA, da bi se naužili čudovitih pogledov na dolino Soče, okoliške hribe in gore. Skupaj smo osvojili vrh Korade in se napotili k planinski koči, kjer nas je čakalo presenečenje. Presenečenje smo dočakali v koči, ko sta nam Iztok Mlakar in David Šuligoj pripravila kratek koncert. Kar nismo mogli verjeti, da je Iztok z nami, tudi on pa je bil vesel ponovnega nastopa v živo. Na koncu



pa smo pej še zapojali, ma da pokale so šipe, n pole vsak še malo jote... Imeli smo srečo, da se je v tistem obdobju epidemija umirila in smo lahko izvedli tako navdihujoč dogodek, toliko pozitivne energije na enem mestu že dolgo nismo doživeli.

5. pohod Po poteh starovercev je potekal v soboto, 19. septembra 2020. Tokrat smo se zbrali v športnem parku v Ložicah. Epidemiološke razmere niso bile takšne kot junija, kljub temu se nas je zbralo okrog šestdeset, zato smo pod vodstvom Mance Vinazza in Miha Miheliča ter ob upoštevanju priporočil in varnostnih ukrepov začeli pohod v smeri Zamedvej. Letos smo spoznavali kulturno in naravno dediščino desnega brega reke Soče. Najprej smo šli do mesta, kjer je nekoč stala skala Lozica, od tam pa v dolino Zamedvejskega potoka, kjer smo poleg neznane, a slikovite soteske obiskali Divjo jamo, naravno vrednoto. Na poti smo imeli nekaj težav s sršeni, a smo brez hujših posledic lahko nadaljevali pohod. Pot preko Vrtač, kjer smo spoznali lokalno kulinariko, nas je vodila do travnika, kjer je nekoč stal hrast in okoli njega kamniti koledar. Sprehodili smo se tudi do kmetije Kobalar, v bližini katere je stal Mavrski pil in Sohar ter kamen s tremi puščicami, ki je bil smerokaz na romarski poti okoli Jelenka. Povratek v dolino je bil preko Kamenc in Goljevice. Po 19-tih kilometrih in sedmih urah hoje smo se vrnili na izhodišče, kjer smo se okrepcali. Druženje ob

zaključku pa ni bilo kot običajno, deloma zaradi ukrepov, predvsem pa zaradi odsotnosti Pavla Medveščka, ki je na prejšnjih pohodih delil svoje izkušnje in vedenje o starovercih. Žal je Pavle mesec dni kasneje preminil, pogrešali ga bomo, a njegovo dediščino bomo, tudi s pohodi po poteh starovercev, še naprej ohranjali.

Od oktobra dalje so se epidemiološke razmere tako poslabšale, da nismo mogli izvesti tradicionalnega pohoda na Vodice, kulinarične prireditve Štokolofest in pohoda na Prižnico s sveto mašo pri sv. Alojziju v Plavah. Upamo, da bodo zdravstvene razmere leta 2021 bistveno boljše in bomo lahko poročali o večjem številu dogodkov kot leta 2020. Ostanite zdravi. Srečno.



Tince na paradi učenja in Medgeneracijski center Pri Tinci

Majda Rejec, foto: LUNG in Danila Schilling

Kljub temu da je korona virus že pomladi zaustavil normalen ritem življenja, je poletje le prineslo nekoliko več sprostitve. Tako smo lahko tudi Tince čez poletje vadile in imele nekaj nastopov.



Zadnji nastop je bil udeležba na prireditvi Dnevi vseživljenjskega učenja, ki je potekala pod nazivom Parada učenja, dan učečih se skupnosti na Ljudski univerzi Nova Gorica in so jo spremljali tudi nastopi posameznikov in skupin. Med njimi je bila tudi plesna skupina Tince iz Deskel, ki je navzoče navdušila z dvema plesoma in dokazala, da so lahko tudi starejši še vedno aktivni in da za učenje ni nikoli prepozno. Ples namreč spodbuja tako umske sposobnosti kot krepki telesno gibljivost, kar je za starejše še kako pomembno. Da nas je korona v našem vsakdanjem življenju prizadela, se vidi ne le v omejitvi dejavnosti in nastopov ljubiteljskih kulturnikov in športnikov, ampak tudi v omejitvi družabnega življenja nasploh. Tako je svoja vrata zaprt tudi Medgeneracijski center Pri Tinci. Nič ni več vsakodnevnih druženj ob kavici, torkovih srečanj in ustvarjalnih delavnic, predstavitev, predavanj... Druženje s prijatelji neizmerno pogrešamo, vendar se držimo omejitev in predpisanih ukrepov, saj bomo le tako, upajmo, zdravi prebrodili to krizno obdobje in se sčasoma ponovno nasmejani družili.




www.tehnochem.eu

Proizvodnja plastičnih izdelkov, d.o.o.



2021

Veseli božič ter srečno in uspešno novo leto!



Prvim 150 kupcem ind. prodajalne v Kanalu (Kolodvorska cesta 9) v letu 2021 ob nakupu **podarimo 125 ml Gel za razkuževanje.**



✂️



S R E Č N O 2 0 2 1



Pavel Medvešček – Klančar

Kulturno društvo »Svoboda« Deskle

Kulturno društvo »Svoboda« Deskle je v zadnjih dveh desetletjih organiziralo in izpeljalo veliko dogodkov, na katerih je kot osrednjo osebnost gostilo **Pavla Medveščka – Klančarja**. Slikar, grafik, ilustrator, oblikovalec, javni kulturni delavec, publicist ter pomemben in izjemen zapisovalec nesnovne ljudske dediščine Goriške in severne Primorske, častni občan naše občine in dobitnik Štrekljeve nagrade (ta se podeljuje za življenjsko delo ali izjemne dosežke na področju zbiranja in ohranjanja slovenskega ljudskega blaga v pesmi in besedi) je bil rojen v Anhovem. Mladost je preživel na Gorenjem Polju – med nami.

Vsak se rad vrača v rojstni kraj in tudi Pavel se je zmeraj z veseljem odzval našemu povabilu. Iz Solkana se je ob Soči, ki mu je vseskozi pomenila osrednji element otroštva, pripeljal v naš kulturni dom. Vrnitev v domače kraje je bila zanj in vse nas vsakokrat znova nepozabno doživetje, vezano na drage spomine. Organizatorjem v društvu in obiskovalcem se je povsem posvetil, nikoli se ni pozabil zahvaliti za povabilo in vedno znova ponavljal, da ceni naš trud, ko se na področju kulture razdajamo kraju in občini. Nepozabna in odmevna so bila



srečanja z njim, njegovimi knjigami in njegovo **Milenko**, ki ga je vedno zvesto spremljala.

Šestdeset let delovanja knjižnice v Desklah smo v društvu želeli obeležiti nekoliko dru-

Pavel Medvešček:
JUTRO
(Ob rojstvu Paulota)

*Pomladne trave
z biseri rosnimi posute.
Dvoje stopinj
utisnjeni, kot pečati.
Skalili so jutranji mir.
Na belih marjeticah
sledovi so blatni.
Prvi žarki prižigajo
v kapljicah rosnih
nevidne luči,
ki jutro oznanjo
n o v o.«*

gače in organizirali smo večere z nekaterimi znanimi osebnostmi, ki so se rodile ali živele v Krajevni skupnosti Anhovo - Deskle. Večere smo poimenovali *Klepet z znano osebo*. In kot prvega smo 10. oktobra 2006 medse povabili prav Pavla Medveščka, s katerim je prijetno kramljala novinarka **Lea Širok**.

19. decembra 2008 smo predstavili dokumentarno-igrani film *Jelenk – sveta gora starovercev*. Scenaristu **Jadranu Sterletu** se je na odru pridružil tudi **Pavel Medvešček**, neke vrste »krivec« za nastanek tega filma, saj je bil ta posnet po njegovi knjigi *Let v lunino senco*.

V avgustu 2013 je Pavel dopolnil 80 let življenja in skupaj s Krajevno skupnostjo Anhovo - Deskle, Občino Kanal ob Soči, Moškimi pevskim zborom Kazimir Nanut iz Kanala in ob organizacijski pomoči vaščanov Gorenjega Polja smo jubilanču na brjaču pr Kocjenčičevih pripravili *Večer pod orehom*. Nepozabno srečanje! Pavel Medvešček in umetnostna zgodovinarica **Petra Paravan** sta nas v prijetnem klepetu popeljala skozi bogato jubilančovo življenje.



Čestitke in cvetje za 80. rojstni dan

Njegovo 80-letnico je društvo v decembru obeležilo še z razstavo: *Pavel Medvešček – osemdeset likovnih knjižnih oprem ob osemdesetem rojstnem dnevu.*

Tokrat je o Pavlovem književnem ustvarjanju spregovorila njegova vnukinja **Daša Medvešček**, odlomke iz njegovih del pa je prebiral **Deni Drnovšček**.

13. februarja 2016 je bil Pavel spet med nami v kulturnem domu, ko smo bili kot prvi priča predstavitvi njegovega obsežnega dela – knjige *Iz nevidne strani neba*. V njej je podrobneje opisal skrivnosti staroverstva,

zapisal mnoge pozabljene modrosti, nauke in misli naših prednikov, odkrival zgodovino naših krajev, temelje staroverstva, razpredal o običajih, razkrival, kako so ljudje živeli, kakšen je bil njihov odnos do narave, odstiral mnoge skrivnosti o samopomoči in še in še...

V tej knjigi lahko preberemo, da so njegovi viri večkrat omenjali Nikrmano, za staroverce v Posočju je bila to prasila, ki ureja vse na zemlji in je navzoča povsod in vedno. Je ona tista, ki se je odločila in uredila, da se je Pavel 22. oktobra za vedno poslovil?

V naš kulturni dom ob njemu tako ljubi Soči ne bo več prihajal, njegovo obsežno raziskovalno delo pa ostaja v številnih knjigah, ki bogatijo tudi našo krajevno knjižnico v Kulturnem domu Deskle.

Pavel, neizmerno smo Ti hvaležni za vse dane priložnosti, ko smo se lahko srečali s Tabo. Bil si prijeten sogovorec, znal si prisluhniti in v mnogih naših srcih si zato našel prav posebno mesto.

Pogrešali Te bomo!

Anton Tomažiču – Toniju

Branko Dolenc

Kakšen dan pred novico, ki ji nismo hoteli verjeti, mi je pred pošto rekel: »Veš. Rad bi se s teboj malček pogovoril o kanalski obvoznici.« »Z veseljem,« sem odgovoril. »Tako ko bova lahko spila kavico v slaščičarni.« Tja je rad zahajal prebirat časopise. Nikoli ne bom vedel, kaj mi je želel povedati. Imam občutek, da mi je zaupal in da sva si bila iskrena, četudi se včasih nisva poenotila.

Toni je bil prepričan »Kanauc«. Zvest svojemu kraju, tradiciji in običajem. Ni bil brezbrizen opazovalec vsega, kar se je dogajalo. Imel je izostren pogled na življenje, delo, spremembe in slabosti v Kanalu. Rad je opozoril na neurejenost kraja, malomarnost in brezbriznost posameznikov, bil pa je tudi nadvse vesel novosti, pridobitev, novih zamisli. Na svoj kraj je bil ponosen. Včasih ga je zanos prehitel. Na športnem, kulturnem ali vsakršnem področju, ki je Kanal uvrščalo med pomembne kraje. Iz njegovih oči je bilo vsakič razbrati, koliko ponosa je v tem »kanauc«.

Toni, sicer rojen v Morskem, domačiji pravi jo pri Kompanjevih, je bil v prvi vrsti predan športnik. Že v osnovni šoli in kasneje, ko se je učil za pleskarja, je treniral tek na osemsto metrov. Imel je odlične rezultate, zato je bil povabljen tudi v Ljubljano, kjer je treniral pri Železničarju. Iz tistih časov se ga spomnim kot

»Arlekina« za pusta v Morskem. Nihče mu ni ušel. In njegova beka je oplazila marsikateroga mulca. Spomnim se, da je vsak popoldan po delu tekkel na Kanalski Vrh ali do Bodreža. Čeprav zagret atlet, je živel v kraju, kjer domuje odbojka. Nikoli je ni igral. A spomnim se ga, kako je vihtel kramp, ko sta se pod postajo gradili prvi pravi odbojkerski igrišči. In kasneje, kako je pred tekmami pomagal urejati igrišče. Takrat se je igralo na lešu.

Toni je legenda kanalske odbojke, pa čeprav ni bil nikoli igralec. V klubu je opravljal vsa dela in dolžnosti. Takrat ko so se nekateri umaknili, tudi zaradi slabših rezultatov ali težav, je delo poprijel Toni. Če je bilo treba z ekipo na dolgo in utrujajočo pot po Jugoslaviji, je šel Toni. Če je bilo treba v prazničnih dneh opraviti naloge, jih je opravil Toni. Če je bilo treba voziti kadete, mladince na trening in s treninga domov, jih je Toni. Če je bilo treba upravljati s semaforjem, je to opravil Toni. Če je kdo skrbel za podmladek in nagovarjal otroke in starše k odbojki, je bil to Toni. Še posebej je imel izostreno oko za visokorasle fante. Zadnjih petdeset let je bil Anton Tomažič tisti, ki je k odbojki v Kanalu privabil največ otrok. In bil je popoln prostovoljec.

Toni je bil aktiven tudi v drugih društvih. Še posebej v turističnem društvu. Kot pleskarski moj-



ster pa je zelo rad opravil številne prostovoljne ure. Zadnje so ostale žal nedokončane v novem lovskem domu v Kanalu, ki se ga je zelo veselil. S Tonijem smo mnogi preživeli veliko lepih trenutkov. Se veselili uspehov. Načrtovali prihodnost. Bili kritični do malodušja. Mnogo je anekdot. A nekaj je gotovo. Toni, kot smo ga poznali, je pusti za seboj več, kot si v trenutku njegovega slovesa lahko priključimo v spomin.

Nežka Levpušček: mlada mamica in podjetnica iz vasi Avšje

Irena Brezavšček

Nežka Levpušček je mlada mamica in sveža podjetnica, doma iz vasice Avšje, ki spada v Krajevno skupnost Levpa. Polna je načrtov in optimizma, ki kar veje iz njenih odgovorov. Zaradi pandemije koronavirusne bolezni sva intervju opravili kar po elektronski pošti. Nežka si je vzela čas za klepet in predstavitev bralcem Mosta kljub temu, da je bila v tem času v karanteni zaradi pozitivnega izvida testiranja na koronavirus. "Hvaležna sem," je rekla, "ker sem bila v naši hiši okužena samo jaz. Vsak dan se počutim boljše tudi zato, ker vem, da so vsi moji varni in niso zboleli..."



Na kratko nam povej nekaj o šolanju in svojih preteklih izkušnjah pri delu.

Diplomirala sem na Fakulteti za turistične študije v Portorožu. Moja vse prej kot mirna nram je gnala, da sem v celotnem obdobju srednje šole pa do zaključka študija izkušnje nabirala v najrazličnejših strokah. Nabralo se je nekaj s področja financ, organizacije sejmov in promocij, marketinga, turizma in gostinstva.

S katero dejavnostjo se ukvarjaš? Kdaj in zakaj si se odločila za samostojno pot, za podjetništvo?

Ukvarjam se oz. želim se ukvarjati s turizmom. Za samostojno pot sem se odločila že pred leti, vendar sem načrte za nekaj časa prekinila, saj sva si s partnerjem Luko ustvarila

družino. V življenju sta se nama pridružila dva otročka: Eva in Toni. Med tem časom so načrti in ideje še malo dozoreli in sedaj jih poskušam realizirati.

Kako je vplival covid-19 oz. čas koronavirusa na tvoje delo in življenje?

Letošnjo pomlad je svetovna zdravstvena situacija, tako kakor vsem, tudi meni prekrizala načrte. V maju sem načrtovala zagon turistične agencije Slovenia Nature, ki bi imela sedež v Kanalu. V okviru agencije bi turistom nudili različne storitve: npr. izposoja in servis električnih in gorskih koles. Glede na predvideni način dela in omejitve, ki jih je prinesel koronavirus, je bilo hitro jasno, da bom morala z vsem še malo počakati in prenesti na pomlad 2021.

V teh časih je še težje kot kdaj koli predvidevati in načrtovati. Pa kljub temu, tvoji načrti?

Res je težko načrtovati, in to še posebej v branži turizma, pa vendarle covid ni ustavil mojih sanj. Da so moje sanje nekako preživele, gre velika zahvala tudi mojemu partnerju, sorodnikom in staršem, ki mi vselej, z veliko skrbjo, stojijo ob strani in pomagajo – tako moralno kot tudi finančno.

Letošnja težka sezona je marsikomu odprla oči, da je treba razmisliti o ponudbi, ki bo enako zanimiva in privlačna tako za tuje kot tudi za domače turiste. Porodile so se nove ideje, ki pa so zahtevnejše in jih bom poskušala, če bosta slovenska zakonodaja in birokracija temu naklonjeni, realizirati v nekaj letih. Med idejo in izvedbo projektov pa je globoko morje, ki ga ne bom zmogla preplavati sama, zato se poskušam povezati s somišljeniki, jih povprašati za nasvete, prositi za pomoč in povabiti k sodelovanju.

Morda kakšna dobra izkušnja? Spodbudna beseda ali nasvet mladim, ki se odločajo za podobne poti oz. samostojno podjetništvo ali obrtništvo...

Standard povprečne izobrazbe med mladimi v Sloveniji je vse višji, kar se mi zdi zelo v redu, saj smo zares med bolj izobraženimi narodi v Evropi, pa tudi v svetu. Vendar pa se včasih zdi, da smo zaradi vsega študija pozabili na neprecenljivo šolo življenja in šolo izkustva. Moj nasvet mladim je ta, da se med študijem, ko lahko s študentskim delom »skatejo sem in tja«, preizkusijo na najrazličnejših področjih. Izkušnje, ki jih nabiramo z delom, so tiste, iz katerih se največ naučimo, in prav vsako delo nam da nekaj, kar bomo v prihodnosti lahko s pridom uporabili. Pridobimo izkušnje, prijatelje, poznanstva, in kar je najpomembnejše, samozavest in pogum, ki sta neizbežna, če se odločamo za samostojno pot.



Kolesa pripravljena na pobeg

Vsakoletni različni razpisi za razvoj mikrogospodarstva in druga področja so v veliko pomoč nekemu, ki je v zagonu podjetniške ideje. Naj poudarim tudi to, da v Občini Kanal ob Soči pozdravljajo in podpirajo vse nove ideje in načrte. Zato kar na plano z njimi! Naj se ne skrivajo več samo v glavah in zapiskih mladih.

Igor Zimic: Prelomnice

Anamarija Stibilj Šajn



Likovno ustvarjanje Igorja Zimica se je začelo kot dialog z vizualno stvarnostjo, ki je bila zanj zavezujoč optični normativ. Doseči njeno adekvatnost na slikovnem polju pa tisti cilj, ki se mu je skrbno in z ljubeznijo posvečal. Potovanje po likovnem svetu je bilo vseskozi povezano tudi z lastnim raziskovanjem in študijskim poglobljanjem ter tako z vsebinskim kot likovnim razmišljanjem. Postopoma ni bil več ustvarjalno izpolnjen, če mu je uspelo doseči le istovetnost med vidnim in naslikanim, če mu je uspelo uresničiti perspektivna načela, doseči oblikovno dovršenost, volumetričnost, se občutljivo približati barvnim danostim in seveda izgraditi prava kompozicijska izhodišča. S sliko je želel povedati več, vendar ne na neposredno prepoznaven način. Podoba je želel podpreti s svojo občutljivo percepcijo, s pronicljivo analizo vsebine, z asociativnimi namigi in metaforami. Zamikale so ga simbolne dimenzije, preoblikovana in globlje sporočilna pomenskost. Pripoved je želel spremeniti v izpoved, realno stanje v osebno duhovno videnje. Intenzivnost doživljanja in odzivanja je prelil v (s)likovni jezik. Tako je v likovno formalnem smislu stopil na pot reduciranja, preoblikovanja in avtorskega artikuliranja. Izoblikoval je lastno izraznost, ki se z leti ustvarjalnega zorenja nadgrajuje, variira in se spreminja, a temeljna zanimanja ostajajo kot neomajna smernica, kot (p)osebna ustvarjalna koda. Slikar vselej stremi k globljemu in prenesenemu pomenu, doseči želi s čutnostjo napolnjeno in v simboliko odeto sporočilnost, prizadeva si za intenzivno barvno paleto in uresničuje zanimanje za

strukture, za poudarjeno površinsko dogajanje. Abstrahiranja mu omogočajo, da izrazi tisto, kar je samo njegovo, kar ima njegovo zgodbo, čutenje in sporočilo. V tej smeri ga nedvomno podpirajo veliki slikovni formati. Do njih ima posebno afiniteto, saj ne utesnjujejo njegove ustvarjalne svobode, na njih pa še posebej pride do izraza tudi avtorjeva izjemna ustvarjalna energija.

K ustvarjanju ga vabijo življenje, dogajanje v njem samem in okrog njega, intimna osebna

in družbena situacija. Je subtilen in angažiran ustvarjalec. Posamezna tematska izhodišča ga popolnoma okupirajo, in tako se vrstijo dela v ciklih. Pogled nazaj kaže, da je Igor v svojem življenju in ustvarjanju naredil pomembne premike, da je znal z likovnimi besedami odgovoriti na marsikatero dogajanje in stanje. Preizkušnje in spremembe je prevedel v likovne podobe. Ne glede na motiv se v slikarjevih delih kot nekakšen emblem že nekaj časa pojavlja oblika piramide, telo, ki daje njegovim organskim formam geometrijski ritem, a bistvo telesa se vendarle skriva povsem drugje. Za avtorja namreč predstavlja simbol upanja.

Slike Igorja Zimica postajajo vse bolj notranje dinamične, polne soočanj nasprotij, a vendarle vseskozi skrbno grajene in popeljane v stanje ravnotežja. Dinamiko jim dajejo barvni odnosi, soočanja med ostrimi in mehкими oblikami, med strukturalnimi poudarki in gladkimi deli, med linijami in ploskvami, med elementi izpovednosti in spremljajočim se ozadjem. Kompozicije so premišljene in osmišljene. Zdi se, da jih določa bipolarnost tako v likovnem kot v vsebinskem smislu. Nasprotja in dvojnosti pa zna avtor balansirati, uravnovesiti, in to ne le na sliki s tovrstnim



naslovom. To so principi notranje gradnje, s katerimi uresničuje intimno čuteča in hkrati obče univerzalna stanja ter reflektira večne analogije življenja in sveta. V slikah je zaznati horizontalne in vertikalne orientacije. V njegovih delih se nenehno srečujejo mehke, organske, čutne forme z ostrimi, geometrijskimi, razumskimi.

Intenzivna, močna, žareča in na široko odprta barvna paleta, igra dialogov, kontrastnih in komplementarnih stanj, v najnovejših delih pa tudi transparence, ki odkrivajo večplastnost in razpirajo bogastvo likovnih efektov, Igorja Zimica zaznamujejo kot zapriseženega kolorista. Barve so njegovo magično sredstvo izražanja, so moč in energija, vir razpoloženskosti in »skrivne« sporočilnosti. Zgornje vrednosti, njihova žarilnost in intenziteta, so pogojene s spodnjimi nanosi. Avtor se z barvami igra, razkriva zapisanost primorski koloristični tradiciji, vselej pa je v njegove barve umešan simbolni pomen. V naboru nad vsem dominira slikarjeva ekspresija, njegovo intimno stanje in zavedanje. Nepogrešljiva mu je prisotnost bele, posega po črni, a obe dozira v premišljeno odmerjenih količinah. Slikarjev ustvarjalni čas bi lahko razdelili celo na posamezne nosilne barve. Njegova slikarska platna namreč živijo v prevladujoči modri, nato rdeči, pa tudi v vijoletnih tonih. Čiste, intenzivne barve, nanesene v obliki bogatih barvnih impastov, sestavljene v pogosto dramatično napete, celo drzne konfrontacije, se srečujejo s tistimi, ki kažejo na mehka prehajanja, prelivanja in celo pretakanja, kar je še posebej opazno na slikah, na katerih nas zgornji deli slikovnega polja usmerijo v nebesne sfere.

Ob energiji barv vse bolj zaznavamo tudi energijo poteznosti, drobljeno v segmentirane, a odločne potege, ki sestavljajo elemente izpovednosti. V preteklosti so nanosi nastopali v večjih barvnih ploskvah, danes pa vse bolj živo in trepetajoče oblikujejo slikovno površino. Na njej pa imajo posebno mesto pravolinijski potegi, ki s svojo ostrino režejo slikovno polje, vendar ga nikoli ne razkrajajo. Zaznati je, da je teh v najnovejših delih manj. Avtorjeva snovanja so tudi pot k strukturam slikovne površine, k površinski razgibanosti in poudarjenosti.

Igorja Zimica je življenje odpeljalo v drugačno poklicno smer, kot si je sprva želel. Kljub temu pa se njegove likovne zgodbe na slikarskih odrih odvijajo že od začetka 80. let. Z leti je likovno zorel in ustvarjalnost zaznamoval s številnimi prelomnicami, a zaveze z vsem tistim, kar določa njegovo poetiko in ji daje nezamenljivo avtorsko svojstvenost, ni nikoli prelomil.

Roman Korenjak – 90 let

Sonja Kralj



Visok jubilej, 90 let, je praznoval g. **Roman Korenjak**. Rodil se je v Šlovrencu v Brdih. V družini je bilo pet otrok. Po končani osnovni šoli se je odločil za poklic miličnika. Njegova prva služba je bila na Dolenjskem.

V Kočevski Reki je na plesu spoznal **Zorko**, vzplamtela je ljubezen in že sta roko krasila poročna prstana. Zorka mu je povila sina in hčerko, danes pa imata dva vnuka in pet pravnukov.

G. Roman je delal na Dolenjskem, Gorenjskem in Primorskem. Dom pa sta si ustvarila v Kanalu.

Bil je dolgoletni član krajevne skupnosti, lovske družine, taborniškega odreda in drugih organizaciji. Povsod je opravljal odgovorne naloge. Bil je tudi soustanovitelj balinarskega kluba v Kanalu, katerega član je še danes. Njegov dom krasijo številne medalje in pokali.

G. Roman, vse najboljše Vam želimo člani Društva upokojencev Kanal.

Jožica Dolenc – 90 let

Sonja Kralj



V letošnjem marcu je visok jubilej – 90 let – praznovala ga. **Jožica Dolenc** iz Kanala. Sama rada pove, da je doma iz Morskega. Rodila se je **Jožefu** in **Kristini Vuga**, po domače pri Črnčvih. Osnovno šolo je do razpada Italije 1943 obiskovala v Kanalu.

Med vojno je bila kurirka in z vneto pripoveduje dogodke tistih težkih in krutih dni. Tudi o povojnem življenju, o udarniških akcijah pa manifestacijah za Gorico in Trst.

Poročila se je z **Antonom Dolencem**. Jožica tudi pove, da je poročni obred vodil njen tata, ki je bil prvi župan Občine Kanal. Danes ji delajo družbo sin **Branko** in hči **Vanda** ter štiri vnukinje, dva pravnuka in pet pravnukinj.

Jožica je vedno dobre volje in rada pripoveduje življenjske zgodbe svojega pestrega življenja. Najraje se vrača v mladostna leta. Zelo rada plete in kvačka. Njeni kvačkani klobučki so že prava atrakcija. Čudoviti izdelki vsako leto obogatijo razstavo ročnih del Društva Upokojencev Kanal. Še vedno rada kuha in vnuki stalno povprašujejo po njenem izvrstnem golažu. Želimo ji, da bi ga še dolgo kuhala. Ga. Jožica, vse najboljše Vam želimo člani Društva upokojencev Kanal.

Jelka Brezavšček – 90 let

Sonja Kralj



Častitljivih 90 let je praznovala ga. **Jelka Brezavšček**. Živela je v Nišu, kjer je spoznala oficirja **Stanka**, doma iz Čepovana. Poročila sta se in imela dva sinova.

Ga. Jelka ima danes dva vnuka in pet pravnukov.

Iz Niša sta se z možem preselila v Čepovan, nato v Kanal, kjer sta si zgradila hišo.

Ga. Jelka rada pleče, kvačka, veže. S svojimi izdelki vsako leto sodeluje na raz-

stavi Društva upokojencev Kanal. Še vedno dobro kuha in skrbi, da so na spomeniku v Kidričevi ulici vedno rože.

Ga. Jelka, vse najboljše Vam želimo člani Društva upokojencev Kanal.

Marija Jakopič – 90 let

Sonja Kralj



Častitljivih 90 let je praznovala gospa **Marija Jakopič** iz Avč. Rodila se je v Avšku pri Martančevih, svojega sopotnika **Marjana** je spoznala pri Čargovih v Avčah. Povila mu je hčer in sina. Danes pa ji družbo delajo štiri vnuki.

Gospa Marija je delala na železnici in v cementarni Anhovo. Še vedno pa rada pleče nogavice, kuha, tre orehe in lušči fižol, bere časopise in gleda televizijo.

Kadar je sama, obuja spomine na mlada leta, težke, a lepe čase.

Ga. Marija, vse najboljše vam želimo člani Društva upokojencev Kanal.

Angela Velišček – 90 let

Mirjam Morenčič



Angela Velišček iz Ložic je praznovala svoj 90. rojstni dan. V ta namen so jo obiskali predstavniki Krajevne skupnosti Anhovo - Deskle, Združenja borcev za vrednote NOB Nova Gorica, Krajevne organizacije Deskle in Društva upokojencev Deskle Anhovo ter se ji s šopkom rož poklonili ob jubileju.

Pričakala nas je vsa nasmejana in dobre volje v družbi hčerke **Milene** in

zeta **Romana**. Z živahnim pripovedovanjem nas je popeljala v svoje otroštvo in nam zaupala nekaj utrinkov iz zgodbe, ki jo piše njeno življenje:

»Rodila sem se 27. avgusta 1930 v Gorici. Ko sem bila stara šest let, mi je umrla mama. Oče je družino s petimi malimi otroki zelo težko preživeljal. Še ne stara dvanajst let sem odšla na delo na kmetijo Kobalšče. Bila je vojna in zelo težki časi. Ker je bila kmetinja na samem, so se tu zbirali partizani in imeli sestanke, jaz pa sem pošto nosila v Plave ali v Paljevo. Most v Plaveh so stražili fašisti in vsakič sem trepetala, da me odkrijejo. Fašisti in Nemci so vedeli, da se na kmetiji sestajajo partizani, zato so nas ustrahovali. Leta 1943 pa so nam hišo in hlev požgali, da smo ostali brez vsega. Po vojni sem delala v zadruzi. Nato sem se poročila v Zapotok. Ker je bila kmetinja majhna in nas ni mogla preživljati, smo se preselili v Deskle. Zaposlila sem se v Salonitu, kjer sem se tudi upokojila. Sedaj živim v Ložicah. V veliko veselje sta mi oba vnuka z družinama.«

Ga. Angela, želimo vam še mnogo lepih dni v krogu svojih dragih!





UREDITEV MEJ
 PARCELACIJE
 GEODETSKI NAČRTI
 ZAKOLIČBE
 VRIS OBJEKTA V KATASTER
 ...

Geotmin d.o.o.
Trg tigrovcev 4
5220 Tolmin

tel. (05) 38 10 146
gsm. 041 973 961
www.geotmin.si

V šolo s pešbusom

Tea Brešan, foto: arhiv OŠ Deskle



Z oktobrom sta se zaključili dve dejavnosti, ki smo ju na šoli izvajali v okviru projekta *Trajnostna mobilnost v vrtcih in osnovni šoli in Evropski teden mobilnosti*. V tednu med 14. in 18. septembrom smo z akcijo *Grema peš s koško Rozi* spremljali prihode učencev v šolo in spodbujali prihode na trajnostni način, tj.

peš, s kolesom, šolskim kombijem ali z avtobusom ipd. Cilj te akcije je bil povečati prihode na trajnostni način za 7 %, namenjena pa je bila vsem učencem na šoli. Naši učenci so se akcije lotili resno in so si zelo prizadevali, da bi, vsaj za teden dni, spremenili svoje potovalne navade. In uspelo jim je doseči in tudi preseči cilj, kajti rezultat šole je povečan obseg prihodov na trajnostni način za 12 %. V času od 16. do 22. septembra smo na šoli v sodelovanju z Občino Kanal ob Soči izvajali Pešbus, kjer so spremljevalci naše učence pospremili na poti do šole. Tudi tu so se učenci, ki so se odločili za sodelovanje, zelo potrudili in vestno pešali. V zahvalo za sodelovanje so prejeli priznanje in praktične nagrade. Hkrati smo z akcijama obeležili tudi evropski teden mobilnosti. Projekt *Trajnostna mobilnost* se bo na šoli izvajal do konca junija. Podpore in materiale za izvedbo Pešbusa nudi IPOP – Inštitut za politike prostora v okviru programa *Aktivno v šolo in zdravo mesto*, ki ga sofinancira Ministrstvo za zdravje RS in je



del prizadevanj *Dober tek, Slovenija!* za več gibanja in bolj zdravo prehrano. Evropski teden mobilnosti je v okviru projekta LIFE IP CARE4CLIMATE (LIFE17 IPC/SI/000007) sofinanciran s sredstvi evropskega programa LIFE, sredstvi Sklada za podnebne spremembe in sredstvi partnerjev projekta.

Čemu pravzaprav šolski sklad?

Alenka Pegan Colja in Neža Rutar, foto: arhiv OŠ Deskle



Šolski sklad OŠ Deskle in Vrtca Deskle skoraj desetletje nudi finančno pomoč pri izvajanju dejavnosti za otroke v šoli in vrtcu.

V Vrtcu Deskle so otrokom omogočene dodatne dejavnosti, kot so plavalni tečaj v Novi Gorici, letovanje na Medvedjem Brdu, zaključni izlet najstarejših otrok, eksperimentalnice z novogoriško E-hišo, in nekatere avtobusne prevoze. Tako se otroci odpeljejo v knjižnico Franceta Bevka in na obisk k poklicnim gasilcem v Novo Gorico, z vlakom do Kanala, »cicibani planinci« pa do različnih izhodiščnih točk za številne pohode.

Šolarji obiščejo zanimive kraje naše domovine, se sprehodijo po rovih idrijskega rudnika živega srebra ali po Postojnski jami, ogledajo si srednjeveško Škofjo Loko, našo prestolnico, se zapeljejo do Pirana in solin, prisluhnejo zanimivim koncertom in literarnim ustvarjalcem v bližnji okolici ali nekoliko dlje, naj-

uspešnejši učenci (devetošolci, ki dosegajo izjemne uspehe na učnem področju v vseh letih šolanja, prejemniki zlatih priznanj s tekmovalnj iz znanj ter tisti, ki vseh devet let ostajajo zvesti knjigi in bralni znački ter šolskemu pevskeemu zboru, pa se ob koncu šolskega leta podajo na nagradni izlet...).

Z leti se je v mošnjičku šolskega sklada nabralo nekaj več sredstev. Tako da smo lahko v lanskem šolskem letu namenili večjo vsoto za kombinirano igralo, ki krasi šolski atrij in nudi razvedrilo mlajšim učencem, za vrtec in šolo smo nakupili nove glasbene instrumente, otroci v vrtcu pa so se razveselili delovnih miz z orodjem, tako da lahko med igro marsikaj »popravijo«.

To, da lahko najmlajši preizkusijo, kako je spat daleč od doma, se potapljati v bazenu, mešati olje in vodo, občudovati velike prostore v knjižnici v Novi Gorici, preizkusiti, kako visoko se lahko dvigne gasilska košara in še marsikaj, nam omogočijo tudi starši, za kar se jim iskreno zahvaljujemo.

Vsak prispevek, ki ga šolskemu skladu prinese koncert ali novoletna tržnica, skrbno polagamo na kupček, ki počasi raste. Finančna sredstva nam namenijo tudi razna

podjetja, učenci zbirajo odpadni papir, sodelujejo v akciji *Podari evro namesto petarde*, v vrtcu in šoli otroci pridno vadijo za nastope na koncertih, kjer nam je doslej uspelo zbrati največ sredstev.

V začetku šolskega leta upravni odbor šolskega sklada pretehta, katere dejavnosti bodo sofinancirane ali v celoti pokrite iz sredstev sklada, in načrtuje nakup česa novega. Pri tem z veseljem prisluhne predlogom staršev

in učencev na šolski skupnosti.

Del denarja je namenjen tudi socialno šibkim družinam za pomoč, ko se znajdejo v stiski.

Tudi za to šolsko leto so bili načrti veliki – čim več nepozabnih doživetij, odkriti in spoznati nove zanimivosti... Žal se aktivnosti druga za drugo odklanjajo in prelajajo na pomlad ali pa celo odpadajo zaradi trenutnih razmer.

Vsi skupaj upamo in držimo pesti, da nam

bo pomlad bolj naklonjena, ugodna za izlete, obiske in nova doživetja.

Do takrat si želimo, da bi se lahko čim več naučili v šolskih klopih in ne preko računalnika, igralnice pa da bi čim prej na stežaj odprle svoja vrata in tako najmlajšim znova omogočile druženje in igro – tudi z novimi igračami, ki nestrpnost čakajo nanje.

Najpomembnejše v tem času pa je, da se vsi skupaj potrudimo ostati zdravi.

Delček igrišča je namenjen tudi igralom za mlajše otroke

Tina Tinta,

foto: Anton Leskovar Bolterstein

Obnova športnega igrišča na koncu Ulice Petra Skalarja v Desklah se bliža koncu, igralno površino so preplastili z novim asfaltom in zarisali različna igralna polja, predhodno je bila urejena tudi okolica igrišča. V kratkem bodo postavili še košarkarske koše in nogometne gole ter igrišče ogradili. V septembru pa so del igrišča namenili prav posebnim igralom za mlajše in najmlajše otroke.

Obnova igrišča v Desklah traja pravzaprav že kar nekaj let, res aktivno pa predvsem v zadnjem letu. Ker so se na Krajevno skupnost Anhovo - Deskle že večkrat obrnili starši mlajših otrok v želji po novih, predvsem pa zanimivejših otroških igralih za javno uporabo, so se člani sveta Krajevne skupnosti Anhovo - Deskle odločili, da jim na novo obnovljenem športnem igrišču namenijo prav posebno mesto. Dalj časa so tudi zbirali sredstva, saj so igrala s certifikati za javno uporabo precej draga. Vendar pa so se okoliška podjetja lepo odzvala na poslano prošnje za dotacijo, nekaj sredstev pa je seveda namenila tudi občina.

Na novem igrišču je bilo opravljenega kar nekaj prostovoljnega dela. Pri zaključnih delih pri igralih pa so pomagali tudi otroci in tako tudi sami prispevali nekaj v svoj kraj. Sodelovali so **Zoja Bolterstein Leskovar, Luka Bolterstein Leskovar, Grega Zimic, Laris Redžo, Elvis Redžo, Edvin Delič in Aleks Mugerli**. Pohvale.

Na 100 kvadratnih metrih površine so postavili čudovit lesen igralni sestav, ki bo otrokom ne samo pričaral nasmeh na obrazu, temveč

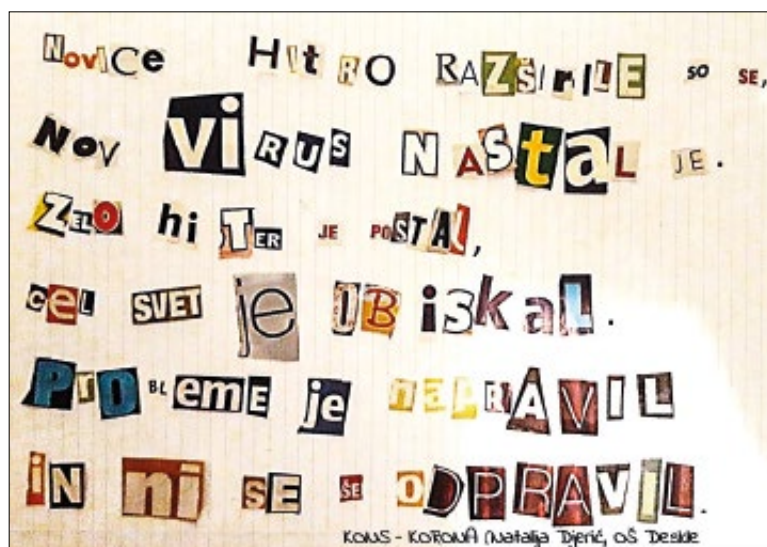


bo ob igri krepil njihove motorične spretnosti, obenem pa jim ponudil pravo dogodivščino v domačem kraju. Igrala so bila postavljene

na v septembru, ker pa nam je letošnja jesen (vsaj) vreme naklonjeno, so bila tudi že dobra preizkušena.

KONS-KORONA

Mojca Petelin, foto: arhiv OŠ Deskle



Jan Markič: Največji izziv mi je tekrovati z najboljšimi

Tina Tinta, foto: osebni arhiv Jana Markiča

Moj sogovornik je 23-letni Jan Markič iz Bodreža, obetavni mladi kolesar, ki ima za sabo že kar nekaj tekmovanj z zavidljivimi rezultati. Pravi, da mu je bil šport vedno blizu, gorsko kolesarstvo pa mu je bilo od nekdaj všeč, ni pa si mislil, da se bo s tem kdaj tako resno ukvarjal. O njegovih začetkih in prvih uspehah na področju gorskega kolesarstva – downhilla in endura – sem se z Janom iz Bodreža pogovarjala po telefonu. Zgovoren, skromen in prijeten fant mi je za bralce glasila Most zaupal naslednje odgovore.



Jan, povej nam, s katerim športom se pravzaprav ukvarjaš?

Ukvarjam se z gorskim kolesarstvom, disciplina, v kateri trenutno tekmujem, je enduro. Najprej pa sem se začel tekmovalno ukvarjati z downhillom, takrat se je enduro šele začel pojavljati v svetu.

Zame sicer povsem neznana disciplina. Povej nam, kje si se prvič srečal s tem športom?

Prvič sem se s tem športom srečal, ko sem obiskal downhill dirko v Avčah, takrat sem vedel, da bo to moj šport. Poleg tega pa je oče redno servisiral in popravljaval downhill kolesa okoliških tekmovalcev. Takrat sem se prvič usedel na downhill kolo. Kolesarstvo mi je bilo drugače od vedno blizu, še posebno gorsko kolesarstvo. Spomnim se, da smo velikokrat za hišo sami delali proge in se divje spuščali. To mi je bilo res všeč (smeh).

Koliko svojega prostega časa pa namenjaš kolesarstvu? Ali se mogoče s tem ukvarjaš profesionalno?

Ne (smeh), na žalost je to res prostočasna dejavnost, ki pa jo jemljem zelo resno. Ogromno svojega prostega časa namenjam temu in resno treniram vsak dan. Odvisno od obdobja in začetka sezone se tip treningov spreminja. Izven sezone sem več v fitnessu in na cestnem kolesu, spomladi več na enduro kolesu. Med sezono so treningi krajši, tako v fitnessu kot na kolesu, a intenzivnejši. Povprečno porabim za treninge nekje 15–17 ur tedensko. Lansko leto sem prejel naziv državnega prvaka v enduru in se odločil, da začnem trenirati specifično za enduro.

Kaj pa je pravzaprav razlika med disciplino enduro in vsaj meni bolj poznanim downhillom?

Lahko bi rekel, da je enduro neka mešanica med downhillom in cross-countryjem. Gre za štiri do pet, tudi šest vzponov in spustov v enem dnevu. Med tekmovanjem se opravi tudi do 40 kilometrov in 1200 metrov višinske razlike, to velja za slovenski pokal. Bistvena razlika pa je, da se pri downhillu samo spuščaš, pri enduro disciplini pa sam opravljaš tudi vzpone. Te vzpone moraš prekolesariti v določenem času. Skupni čas spustov pa določa tekmovalni rezultat. Enduro je kondicijsko kompleksnejši šport.

Kdo je tvoj trener, kdo te spodbuja in bodri na tekmah in treningih?

Sedaj je že dobro leto moj trener brat, Aljaž Markič, diplomant športnega treniranja na Fakulteti za šport, trenutno pa študent magistrskega študija kinezioterapije, ki mi je v veliko pomoč. Pripravlja mi treninge, me usmerja in spodbuja, na tekmovanjih skrbi, da vse poteka, kot mora. Zame se tudi pogloblja v enduro kot športno disciplino in ga preu-

čuje, da mi potem lahko pomaga in svetuje. Spodbujajo me družina, prijatelji in društvo, za katero tekmujem, to je ŠKTD Avče.

Imaš mogoče kakšnega vzornika?

Pravzaprav nimam. Redno pa spremljam glavne akterje te discipline, tako slovenske kot tuje. Predvsem zato, da se lahko po njih zgledujem in opazujem njihove tehnike in trike. Tako lahko tudi sam preizkusim kaj novega.

S kakšnimi dosežki se lahko pohvališ? Si na katerega posebno ponosen?

Downhill sem začel tekmovati leta 2013. Že leta 2015 pa sem postal državni podprvak med mladinci in tretji v skupnem seštevku slovenskega pokala. V disciplini enduro sem se prvič preizkusil leta 2016. Zanimivo je bilo, da sem si po končani prvi dirki rekel, da v enduru ne bom nikoli več dirkal, ker je bilo tekmovalje preveč kondicijsko zahtevno (smeh). Že istega leta sem tekmoval na državnem prvenstvu v enduru in zaključil kot

osmi. Zaradi poškodbe vranice sem moral izpustiti sezono 2017 in del sezone 2018. Leta 2019 sem tekmoval tako v disciplini downhill kot enduro in postal državni prvak v enduru na Krvavcu. No, predtem smo na 24-urni dirki v Avstriji z ekipo ŠKTD Avče v kategoriji štirih članov dosegli prvo mesto; pohvalimo se lahko še z eno prvo in eno drugo uvrstitvijo prejšnja leta. Daleč najboljša izkušnja pa je bilo tekmovalje Trophy of Nations oz. pokal narodov v italijanskem mestu Finale Ligure, kjer sem tekmoval za slovensko reprezentanco. Neverjetna izkušnja, kjer sem imel možnost tekmovali skupaj s tekmovalci s samega svetovnega vrha. To mi bo za vedno ostalo v spominu. Pa seveda na to, da sem bil lani državni prvak. Itak (smeh). Letos je bilo pa veliko tekem odpovedanih. Sem pa letos osvojil nekaj dobrih rezultatov, izstopa drugo mesto na državnem prvenstvu v Kočevju.

Čestitke. Kaj pa tvoje želje, sanje, načrti za naprej?

Moje želje in načrti so, da bi se na tekmovalnih SloEnduro uvrščal med prvih pet, tudi v skupnem seštevku. Odpeljati želim nekaj dirk italijanske serije Superenduro. Vsekakor je

cilj odpeljati kakšno dirko evropske serije. V sezoni 2022 ali 2023 načrtujem obisk svetovne serije, trenutno še ne, saj se ne počutim še dovolj hitrega (smeh). Res pa je, da se z rangom tekmovalja višajo tudi stroški.

Bi rad za konec mogoče še kaj dodal, kaj sporočil bralcem?

Rad bi se zahvalil Kolesarskemu klubu ŠKTD Avče za vso pomoč. Od njih imam res veliko podpore, pa tudi raznih ugodnosti, ki jih klubu ponujajo pokrovitelji. Ne smem pozabiti na Restavracijo in pizzerijo Zvezda, ki mi je pokrila vse stroške tekmovalja na pokalu narodov. Je pa res, da je stroškov veliko, zato sem res hvaležen za vsako sponzorstvo in podporo, ne bi se pa branil (finančne) podpore še kakšnega pokrovitelja, na dresu je še kar nekaj prostora (smeh). Težava je, da velikokrat izostane predvsem kakovosten trening v bike parkih. Tu pa imam še veliko prostora za napredek, ki je ključen za tekmovalno uspešnost.

Ne glede na vse pa bi mladim sporočil: »Kjer je volja, je tudi pot.« S trdim delom in predanostjo lahko greš čez vse. Ukvarjajte se s športom, ker šport je zakon.

Vesele praznike in vse dobro vam želi

Kate.si
Kabelsko omrežje

Pri nas lahko spremljate

VSE ŠPORTNE PROGRAME

LED TV
FOX 50"

za 1,00 €

SAMO V
DECEMBRU

www.kate-wing.si

080 16 32

EUROSPORT 1

EUROSPORT 2

SK1 HD

SK4

SK3 HD

SK2 HD

SK4K

SK5

SK GOLF

SK6

SK1 HD

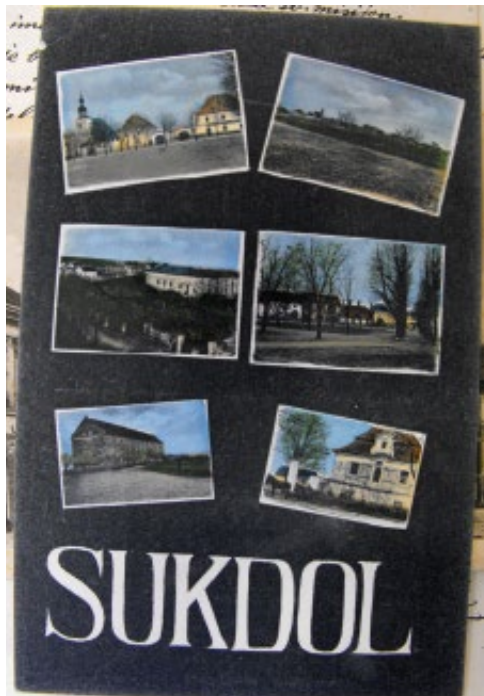
SK2 HD

Kanalski begunci na Češkem med prvo svetovno vojno

Robert Devetak in Simon Prinčič

Razglednico na sliki je v času prve svetovne vojne iz češkega mesta Sukdol (Suchdol pri Kutni Hori) poslal dekan Ivan Rojec goriškemu nadškofu Frančišku Borgii Sedeju. Rojec je bil aprila 1916, ob cvetni nedelji, na obisku pri slovenskih beguncih na osrednjem Češkem. Tamkajšnji begunci so že več mesecev prosili za obisk slovenskega duhovnika, saj se je bogoslužje izvajalo v češčini. Rojec je na razglednico med drugim zapisal: »*Oljčno nedeljo v Suhdolu pri Kutni Hori, kjer je 107 Kanalcev. Danes vsi pri spovedi. Vsi veseli, da sem jih obiskal!*« Kako so se Kanalci znašli med prvo svetovno vojno več 100 kilometrov stran od doma?

Begunska izkušnja civilnega prebivalstva iz občine Kanal se je začela kmalu po italijanski vojni napovedi Avstro-Ogrski maja 1915. Po zasedbi desnega brega reke Soče se je italijanski prodor zaustavil in pričelo se je dolgotrajno bojevanje na soški fronti. Na in ob bojišču se je znašlo tudi civilno prebivalstvo, ki je postalo žrtev obstreljevanja obeh vojskujočih se strani, zaradi česar sta kmalu sledila njihova evakuacija in odhod v begunstvo.



Razglednica iz Suchdola (ACAG, Serie Arhivescovi, Sottoserie Sedej 10/3, d. 705)



Tolminski dekan Ivan Rojec



Begunci z Goriškega zapuščajo svoje domove in beže pred vojno.

Odhod v begunstvo maja 1915 (Tedenske slike, 16. 6. 1915, št. 22)

Avstro-ogrske vojaške oblasti so kanalske begunce najprej umaknile na Kanalski Vrh, od koder je 19. avgusta 1915 sledil odhod v Volčjo Drago. Od tam so jih z vlaki odpeljali v begunsko taborišče Wagnerja na Štajerskem. Ob prihodu v taborišče so jih popisali. Skupina je štela 315 beguncev. Velika večina beguncev je bila mlajših od 18. leta starosti, pri odraslih osebah pa je bila večina žensk. Majhno število moških je bila posledica mobilizacije, ki je zajela starostne skupine med 18. in 50. letom starosti. Wagnerja ni bila končna postaja, saj so jih že dva dni kasneje odpeljali dalje na Češko. Na Češkem, kjer naj bi po štetju slovenskih duhovnikov aprila 1916 begunstvo preživljalo okoli 2800 Slovencev in Hrvatov, so tako našli začasno domovanje tudi prebivalci Kanala, Bodreža, Morskega in Deskel. V manjših skupinah so jih namestili v krajih Suchdol, Ratboř, Beroun, Bela, Bezděz in Hořovice, kjer so začasni dom našli tudi begunci iz drugih goriških krajev. Prebivali so večinoma v podeželskih kmečkih hišah.

Pri transportu, namestitvi in soočanju z begunsko problematiko, je prihajalo do večjih težav, a so se razmere v omenjenih krajih hitro izboljšale. Kanalski dekan Anton Berlot, ki je bil nameščen v begunskem taborišču Bruck ob Litvi v Spodnji Avstriji, je bil v rednem stiku z begunci na Češkem. Tri tedne po njihovem prihodu na Češko, je o tamkajšnjih razmerah poročal goriškemu nadškofu: »Kanalski prebivalci so na Češkem ter so zadovoljni s svojo usodo. Pišejo, da se jim dobro godi, ter, da ljudje lepo z njimi ravnajo. Se nič ne kesajo, da so šli z begunci.« Tamkajšnji domačini so slovenske begunce po začetnem nezaupanju sprejeli večinoma pozitivno. Marija Blažič iz Segetov pri Opatjem selu je begunstvo preživljala v Volovicah na jugu Češke in se je kasneje spominjala: »Domačini so se do nas lepo obnašali in nas z odprtimi rokami sprejeli medse, razen prve dni. Mislili so, da smo Italijani, in so nas zmerjali. Ko so razumeli, kdo smo, so se odnosi takoj izboljšali. K temu sta brez dvoma pripomogla sorodna jezika in že tradicionalno prija-

teljstvo med našima narodoma.« V Suchdolu sta se za begunce posebej zavzela tamkajšnji duhovnik Jan Kral, ki je skrbel za duhovno oskrbo, in lokalni učitelj, ki se je celo naučil osnov slovenščine, da je komunikacija potekala lažje. Hkrati so se tudi begunci naučili češko, predvsem otroci, ki so hodili v tamkajšnje šole. Kanalski begunci so se večkrat oglasili v časopisu. Konec decembra 1915 so na primer v časopisu *Slovenec* objavili voščilo ob novem letu.

Zaradi vse večje draginje je postajal vse pomembnejši zasluzek, ki so si ga begunci uspeli zagotoviti z delom, predvsem na kmetijah. Življenjske razmere so s trajanjem vojne postale vse težje, pri čemer je največjo težavo predstavljalo pomanjkanje hrane. Po začetnem zadovoljstvu beguncev, so se do poletja 1916 razmere tako poslabšale, da so Kanalci na Češkem stradali in se soočali s pomanjkanjem sredstev za preživetje. Na Češkem so v težkih razmerah pričakali konec vojaških spopadov na reki Soči in se pričeli postopoma vračati domov od konca leta 1917 dalje.

Viri in literatura:

- ACAG - Archivio Arcidiocesi di Gorizia
- ACAG, *Serie Arhivescovi, Sottoserie Sedej 10/2*, d. 465.
- ACAG, *Serie Arhivescovi, Sottoserie Sedej 10/3*, d. 705.
- ACAG, *Serie Arhivescovi, Sottoserie Sedej 10/3*, d. 824.
- ACAG, *Serie Arhivescovi, Sottoserie Sedej 10/3*, d. 934.
- PANG – Pokrajinski arhiv v Novi Gorici
- PANG 37, Občina Kanal, t. e. 3, a. e. 9, d. 2233.
- *Slovenec*, 27. 9. 1915, št. 220.
- *Slovenec*, 31. 12. 1915, št. 299.
- *Slovenec*, 26. 4. 1916, št. 95.
- *Slovenec*, 2. 5. 1916, št. 100.
- Devetak, Robert: "Razkropljeni smo v širni svet, naš sled je vroča solza in bolešt..." Izkušnja prve svetovne vojne civilnega prebivalstva iz sodnega okraja Kanal. *Goriški letnik: zbornik Goriškega muzeja*, št. 37/38. Nova Gorica: Goriški muzej, 2015, str. 323–338.
- Prinčič, Vili: *Pregnani: prva svetovna vojna: pričevanja goriških beguncev*. Trst: Založba Devin, 1996.
- Prinčič, Vili: Tolminski dekan Ivan Rojec med begunci na Češkem. *Na fronti: revija za vojaško zgodovino*, št. 13. Šempeter: Društvo Soška fronta Nova Gorica, 2018, str. 5–8.
- Sedmak, Drago: Kanal in Kanalci med 1. svetovno vojno. *Kanal ob Soči v dnevniku občinskega tajnika Antona Bajta* (ur. Sedmak, Drago). Nova Gorica: Goriški muzej; Kanal ob Soči: Občina, 2006, str. 97–112.
- Svoljšak, Petra: »Smo ko brez gnezda plašne ptice« (Alojz Gradnik, Molitev beguncev): slovenski begunci v Italiji in Avstro-Ogrski. *Soška fronta 1915–1917: kultura spominjanja* (ur. Vincenc Rajšp). Dunaj: Slovenski znanstveni inštitut; Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2010, str. 89–104.

NAJ BO SVEČANO IN
DOBRO IZBRANO,
POŠTENO IN UGLAJENO
...LETO 2021.

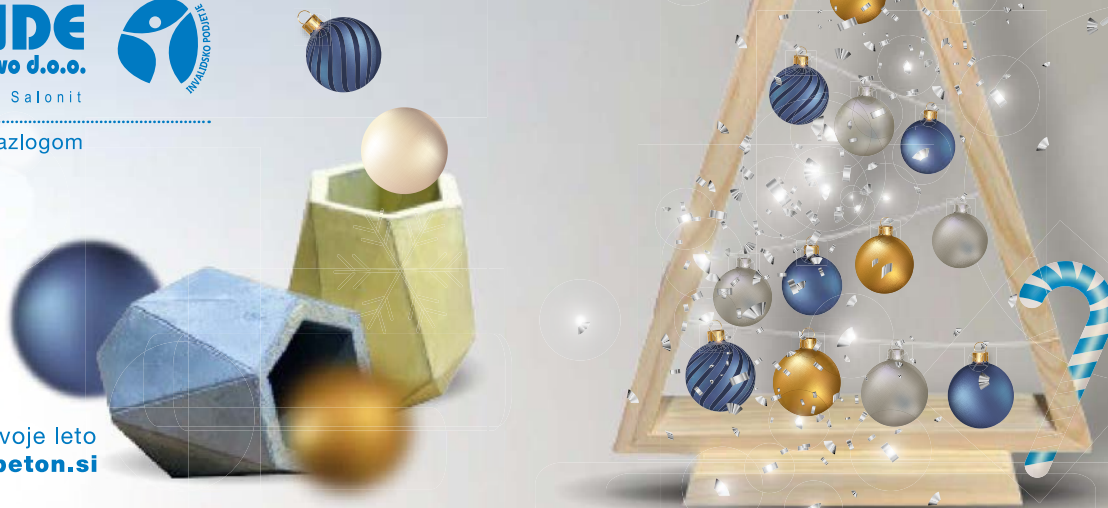


član skupine Salonit

drugačni z razlogom



Oblikuj si svoje leto
www.art-beton.si



Info in naročila: narocila@inde-salonit.si / tel.: 05 39 21 550 | INDE, Salonit Anhovo, d.o.o., Anhovo 1, 5210 Deskle

Dan spomina na mrtve letos v znamenju koronavirusa

Koronavember

Irena Brezavšček

Koronavirus nas je tako dodobra pretresel in prizemljal, da smo in bomo praznike doživljali in preživljali drugače kot doslej. Prva taka priložnost je bila 1. november, dan spomina na mrtve. Ne vem, če bi nas kaj lahko hitreje streznilo kot pandemija covid-19. Morda nas bo ravno ta »kuga« našega stoletja prisilila, da bomo sami pri sebi, v miru in tišini razčistili določene stvari, ki so nam že dolgo trkale na srce, pa zanje nismo imeli časa? V tišini, brez množice sorodnikov, prijateljev in znancev, ki so bolj ali manj redno in vsakič za 1. november sodelovali pri obredih in komemoracijah ob sicer prevečkrat skozi vse leto pozabljenih grobovih. Celotne klasične sveče nam ni bilo treba prižigati. V naših mislih je tlela svetla lučka, ki ni uničevala narave in ni napol zgorela štrlela iz prepolnega zabojnika ob pokopališču. In tisti cvet, ki ga v mislih položimo na grob dragega človeka, nikoli ne bo ovenel in nikoli ne bo pomagal polniti smetnjakov. In tista misel, ki se bo utrnula v tišini... in tisti spomin, ki bo razsvetlil temo našega srca... in tista molitev, katere obrazec smo že zdavnaj pozabili. To bo tisto, kar naj odslej velja. Na skozi vse leto primerno urejenem grobu je čisto dovolj, da svetijo naše dobre misli in se zbirajo svetli in malo manj svetli spomini na tiste, ki smo jih izgubili, ki pa so vseeno z nami. Ne samo 1. novembra, ampak vsak dan, vsak trenutek, ko vstopajo v naše misli, srca in duše.



Nekako je bilo lažje tako, za vse. Nikomur se ni bilo treba počutiti krivega, če ravno ob dnevu spomina na mrtve ni zmožal potiti na grob, veliko več miru je bilo okrog naših pokopališč, veliko smetnjakov malo bolj praznih. Predvsem pa veliko naših src in duš bolj čutečih, usmiljenih, pravičnih in spominjajočih se na vse tisto, kar si naš spomin zasluži. V spomin na vse tiste, ki jih ni več med nami, pa so in bodo vedno z nami.

Naj odseva le najlepše Srečno in zdravo 2021.

Letos smo v Soških elektrarnah Nova Gorica sredstva za obdarovanja namenili Splošni bolnišnici dr. Franca Derganca v Šempetru pri Gorici za zdravljenje bolnikov s covid-19.

SENG
Soške elektrarne
Skupina **hse**

Potica Marinka

Irena Brezavšček

V tem predprazničnem času ni nikoli dovolj receptov za **potico**. Zaupati vam moram, da je bila po tem receptu spečena prva potica po kar nekaj deset mojih poticah, ki ji skorja ni odstopila. Recept mi je za naše bralce zaupala Marinka Ipavec iz zaselka Testeni (Levpa).

SESTAVINE

Testo:

- 1 kg moka,
- 20 dag sladkorja,
- 20 dag masla,
- 8 rumenjakov (beljake prihranimo za nadev),
- 2 vanilin sladkorja,
- mleko (po potrebi, če se zdi testo pregosto),
- 1/2 dl ruma,
- 1/2 dl olja,
- 2 žlički soli,
- 2 kvasa.

Nadev:

- 80 dag zmletih orehov,
- 30 dag rozin (namočimo jih v rumu, ki ga odcedimo in porabimo za testo),
- 2 dl smetane,
- 2 naribani jabolki (če želimo bolj sočen nadev),
- sladkor po okusu,
- naribana limonina lupinica, vanilja, cimet, žlička kave,
- 2 rumenjaka.



PEČENJE
(ventilacijsko)



45 min



170°C



POSTOPEK

Iz dveh dl mleka in dveh kvasov pripravimo »kvasec«. V mlačno mleko zdrobimo kvas, dodamo pol žličke sladkorja in dobro premešamo. Pustimo, da vzhaja... Rumenjake skupaj s sladkorjem in vaniljo stepamo nad soparo. Maslo raztopimo (ne sme zavreti!). Na presejano moko, ki jo imamo v skledi, zlijemo vzhajani kvasec, potem pa še maso iz rumenjakov in sladkorja, stopljenega masla ter olja. Stepamo testo. To mora biti mehko. Če ugotovimo, da je pretrdo, dodamo še malo mleka. Dobro stepeno oz. zgneteno testo naj vzhaja eno uro.

Vzhajano testo razdelimo na štiri dele. Vsakega posebej razvaljamo in namažemo z nadevom ter trdno zvijemo. Tako dobimo štiri štruce potice, ki jo damo vzhajati v pekač velikosti pribl. 40 × 35 cm. Potica mora dobro vzhajati, spet približno eno uro. Preden jo damo v pečico, jo z zobotrebcom večkrat prebodemo skozi in skozi. Pečemo jo 45 minut na 170 °C (v ventilacijski pečici). Malo preden je potica pečena, jo namažemo s stepenim jajcem in mlekom, da ni presuha. Spečemo do konca. Po tem, ko jo vzamemo iz pečice, jo po približno dvajsetih minutah zvrnemo iz pekača, tako da je obrnjena narobe.

PREVERJENA RABLJENA VOZILA



Preverjena
zgodovina vozil



Kredit ali leasing



Do 12 mesečno
jamstvo



Pregled po 140
kontrolnih točkah



stavanja
Preverjena rabljena vozila

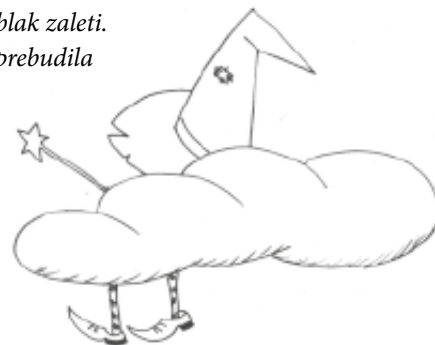


Nova Gorica t: 05 33 84 590 · Tolmin t: 05 38 00 550
www.stavanja.si

Čarovnica in črn oblak

Klelija Dolenc, ilustracija: Martin Lazar

Oblaki se hitro po nebu podijo,
ptički pa v strahu v jatah letijo.
Čarovnica na metli po nebu drvi
in se nenadoma v črn oblak zaleti.
Čarovnica je črn oblak prebudila
in ga strašno razjezila,
se za njo je zapodil,
vedro vode nanjo zлил,
jo po zraku zavrtel,
z glave ji klobuk je snel.



Vesele božične praznike in srečno novo leto 2021 vam voščijo



**Vesel božič
in srečno novo leto
2021!**

 **STUBELJ**



www.canyonaudio.si E: canyon.audio@siol.net

Pritrdila za strehe in fasade,
ravne strehe,
lesene konstrukcije
in podkonstrukcije

SKODNIK

SKODNIK d.o.o. e-mail: skodnik@siol.net
Bodrež 3 tel.: +386(0)5 395 11 79
5213 Kanal fax: +386(0)5 395 11 89



kovinske konstrukcije | ograje | nadstreški
MOTO FE, Hinko Komac s.p.
Grajska cesta 49 | 5213 Kanal | t: 031 758 974 | e: hkomac@siol.net



**MIZARSTVO
TINTA ROBERT S.P.**

Anhovo 65, 5210 Deskle
tel.: 041 838 315
mail: robert.tinta@amis.net

 **GORIŠKA LEKARNA**

LEKARNA KANAL
Morsko 1 | 5213 Kanal | tel: 05 395 12 23
e-mail: lekarna.kanal@goriskalekarna.si
URNIK: pon., tor.: 8:30-15:30, sre.: 8:30-17:00, čet.: 9:00-17:00,
pet.: 8:30-15:00, sob.: 8:00-12:00, ned.: zaprto

LEKARNIŠKA PODRUŽNICA DESKLE
Srebričeva 31 | 5210 Deskle | tel: 05 395 30 90
e-mail: podruznica.deskle@goriskalekarna.si
URNIK: pon.: 12:30-19:00, tor., sre.: 8:30-15:30,
čet.: 8:30-15:30, pet.: 8:30-15:00, sob. in ned.: zaprto

Storitve z gradbeno mehanizacijo:
izkopi, nasipavanje, planiranje,
prevozi

**HARIJ TRANSPORT IN
MECHANIZACIJA D.O.O.**

Goljevica 1D
5210 Deskle
Tel.: 041 737 178



slasčičarna
Rafaelo

Martina Falatov s.p. • Kidričeva cesta 8 • Kanal
T: 05 395 10 62 • E: info@rafaelo.si

lastna priprava slaščic in sladoledov,
torte po naročilu za različne priložnosti,
hišna torta Rafaelo, piškoti, zavitki,
roglički, pite, deserti, rolade, rezine...

Kamilice

Irena Brezavšček

Jesenske temperature so že tako nizke, da si človek sem pa tja zaželi kakšnega čajčka, ki mu mimogrede malo pogreje otrple prste, pa tudi želodec... in če kapne vanj še kakšen dodatek, morda seže prav do srca. Danes sem pregledovala zalogo čajev, ki so se čez leto nabrali v shrambi. Pod roke mi je prišel kozarec s kamilicami in z njimi preblisk, da bi bilo vredno nekaj napisati.



Kamilice. Prelepi in aromatični cvetovi v vrtu, ki ti včasih gredo prav malo na živce, ker se prehitro razrastejo povsod, tudi tam, kjer ni potreba. No, pa saj izruvat jih ni tako težko. Težje jih je pobirati, sušiti in shraniti za čaj. Boli te hrbet, ko se sklanjaš, škripa ti v kolenu, ko počepneš in jih želiš pobirati prav vse, tudi tiste čisto pri tleh. Močno sonce ti sije v glavo, da jih pobiraš v potu svojega obraza. Saj, kamilice moraš pobirati v lepem, sončnem vremenu, da ohranijo barvo, da so čimbolj aromatične in posledično polne pozitivne energije.

Ko takole kuham čaj oz. prelijem te kamilične cvetove s kropom, me nenedoma prešine razodetje: *To je to. Premalo kamiličnega čaja pijemo! Čudovit je za pomiritev, pomaga ti, da se zaziblješ v spanec in se zjutraj zbudiš spočit in pripravljen na izzive novega, tudi »kovidnega« dne.*

Ja, kamilice, prav v teh časih nam še toliko bolj manjkajo kot kdaj koli. Da ne bomo hodili okrog s sklonjenimi glavami in nasršenih pogledov, drug mimo drugega. Tudi če z masko na obrazu in z varnostno razdaljo, se pogledjmo v oči in se nasmehnjmo. Pokimajmo mimoidočemu, naj se mu naše oči nasmejejo in naj mu povejo, da smo veseli, ker se srečamo. Vsaj še danes – morda jutri njega ali pa nas ne bo na tej poti. Pa tudi če bomo v izolaciji in bolni, bomo v vseh stiskah imeli pred seboj nasmejane oči naključno srečujočih se ljudi.

Kamilice, dragi bralci. Treba jih je imeti na vrtovih ali na balkonih in na okenskih policah. In »fajn« se moraš sklanjati, ko jih pobiraš, in škrtniti ti mora v kolenu, pa sonce ti mora sijati na glavo, prav močno. Da si zapomniš, da v življenju ni lahko priti do dobrih stvari.

GATIS
POLNI ENERGIJE

Srečno 2021!

UGODNA CENA IN HITRA DOSTAVA
VSE ZA OGREVANJE VAŠEGA DOMA NA ENEM MESTU

KURILNO OLJE DIESEL PELETI DRVA

Ugodne cene peletov, drv, trsk...

Vse energente lahko pri nas kupite preko obročnega plačevanja. Ponujamo vam možnost plačila z vsemi kreditnimi in debetnimi karticami. Za vse energente vam omogočamo dostavo na dom.

omv **futurPlus** Smo edini pooblaščen prodajalec OMV futurPlus kurilnega olja na primorskem.

((080 2802))
energenti@gatis.si
www.gatis.si



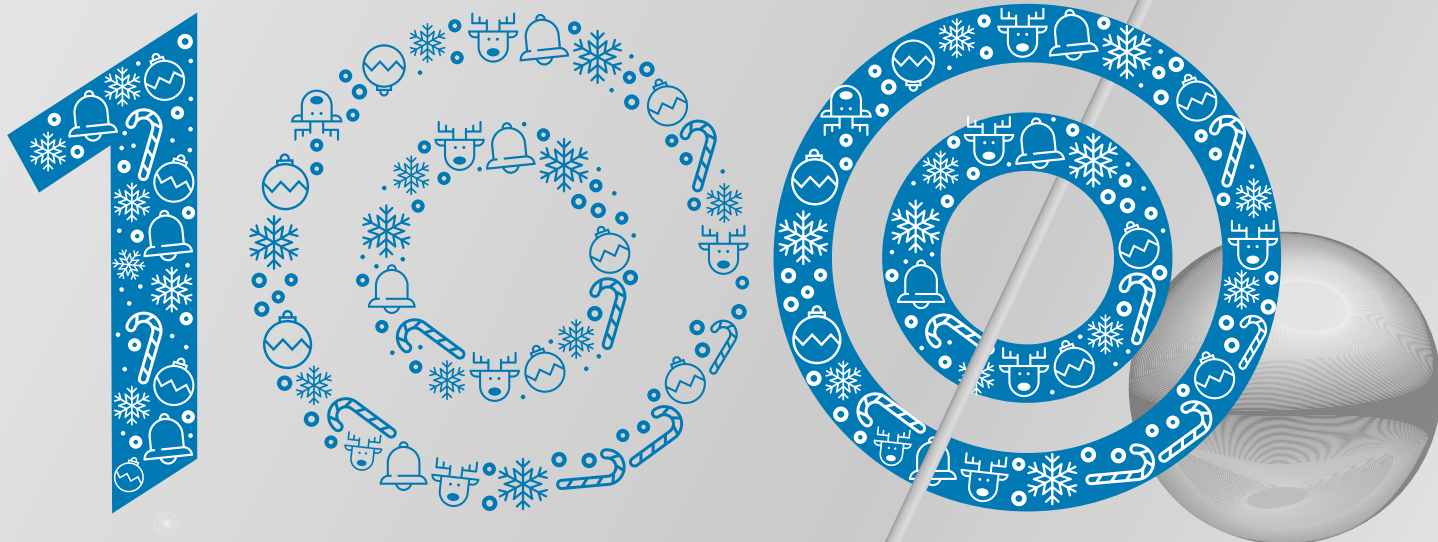
42 evropskih držav v 500 urah?
Je to mogoče? Seveda!

Knjiga (254 strani, 250 fotografij)
AVTOŠTOPARSKI MARATON
avtorja Mirana Ipavca je ravno pravnjena za novoletno obdarovanje.

Akcija s popustom:
cena 20 € (redna cena 23 €)
in brezplačna dostava

Naročila:
miran.ipavec@gmail.com
ali tel. (05) 305 12 72 ali
FB Miran Ipavec

Stoodstotno srečno in uspešno 2021!



**SALONIT
ANHOVO**

CEMENT

Alpacem
by Wietersdorfer

Sveti Pavel – razgledna pohodniška točka nad Ročinjem

Robert Devetak in Simon Prinčič, foto: Simon Prinčič

SVETI PAVEL NAD ROČINJEM

Cerkev sv. Pavla se razprostira zahodno od vasi Ročinj na vzpetini z nadmorsko višino 403 m. Zgrajena je bila v gotskem arhitekturnem slogu v poznem srednjem veku, a je bila tekom časa večkrat obnovljena ali razširjena. Rombasto-zvezdasti obokani kor je iz zadnje četrtine 15. stoletja, zvonik pa je bil po vsej verjetnosti dozidan v kasnejšem času. Med prvo svetovno vojno je bila cerkev zaradi obstreljevanja v veliki meri porušena, uničeni so bili tudi njeni trije zvonovi. Pri obnovi, ki je potekala v 30. letih 20. stoletja, so sodelovali tudi Ročinjci. Sleme za streho so stesali v vasi, za prenos do cerkve pa je bilo potrebnih 27 mož. Tri nove zvonove, težke 396, 233 in 162 kilogramov, je januarja 1933 vlila livarna De Poli iz Vittorio Veneta. V Ročinj so jih pripeljali leta 1936 in jih tam tudi krstili. Botri zvonov so bili domačini Justina Dugar, Angela Kamenšček in Jožef Malnič. Maše v cerkvi so potekale januarja ob prazniku spreobrnjenja sv. Pavla, na velikonočni ponedeljek še danes, na binkoštni ponedeljek in tretji dan križevega tedna.

Cerkev je danes znana predvsem po kamnitem spomeniku, ki upodablja Kalvarijo. Sestavljajo jo Jezus, dva razbojnika ter pod križem Jezusova mati Marija in Marija Magdalena. Ročinjska duhovnija je leta 1588 od čedajske rodbine Cottis odkupila planino „na Krasu“ pri Drežnici, od katere je vsako leto dobivala najemnino 15 liber sira. Leta 1709 je planino prodala in po izročilu naj bi z izkupičkom postavila spomenik. Pri dostopu iz severne strani preko „Prevala“ stoji ob cerkvi kip sv. Pavla. Na poti, ki vodi do cerkve mimo znamenj, so danes vidni ostanki treh kapelic, ki so označene že na vojaški karti s konca 18. stoletja.

Danes postaja sveti Pavel priljubljena razgledna pohodniška točka.

Do svetega Pavla vodijo iz Ročinja tri pešpoti.

1. ČEZ PREVAL

Izhodišče poti do cerkvice sv. Pavla je v centru Ročinja pri cerkvi sv. Andreja. Najprej se pot spusti do izvira Zdenc od tu nadaljujemo po levi poti, po dobrih sto metrih pridemo



do potoka, kjer nadaljujemo naravnost in čez mostiček prečkamo potok (označeno s smerno tablo sv. Pavel). Nadaljujemo po rahlo vzpenjajoči se poti in se na prvem razcepu držimo desno (označeno sv. Pavel čez Preval) od tu naprej se pot zravnja in celo nekoliko spusti do potoka, ki ga prečkamo, naprej se pot prične zmerno dvigovati ob poti lahko vidimo izvir vode, ki čez leto skoraj ne presahne. Po dobrih 10 minutah pridemo do Prevala, kjer zavijemo na levo zgornjo pot, ki nas pripelje do cerkvice sv. Pavla.

DOLŽINA: 1,6 km

PRIDOBLENA NADMORSKA VIŠINA: 218 m

ČAS HOJE: 40 minut

2. ČEZ SEDLO

Izhodišče poti do cerkvice sv. Pavla je v centru Ročinja pri cerkvi sv. Andreja. Najprej se pot spusti do izvira Zdenc od tu nadaljujemo po levi poti, po dobrih sto metrih pridemo do potoka, kjer nadaljujemo naravnost in čez mostiček prečkamo potok (označeno s smerno tablo sv. Pavel). Nadaljujemo po rahlo vzpenjajoči se poti in na prvem razcepu gremo levo, ko pridemo do drugega razcepa nadaljujemo po levi poti (označeno s smerno tablo sv. Pavel čez Sedlo). Po dokaj položnem

nadaljevanju po 20 minutah pridemo do Sedla, kjer zavijemo na desno zgornjo pot, desno ob križišču je v skali zanimiv bunker s tremi sedeži iz 1. svetovne vojne. Pot se prične dvigovati po dobrih 10 minutah hoje po grebenu pridemo do cerkvice sv. Pavla.

DOLŽINA: 1,8 km

PRIDOBLENA NADMORSKA VIŠINA: 223 m

ČAS HOJE: 45 minut

3. MIMO ZNAMENJ

Izhodišče poti do cerkvice sv. Pavla je v centru Ročinja pri cerkvi sv. Andreja. Najprej se pot spusti do izvira Zdenc od tu nadaljujemo po levi poti, po dobrih sto metrih pridemo do potoka, kjer nadaljujemo naravnost in čez mostiček prečkamo potok (označeno s smerno tablo sv. Pavel). Nadaljujemo po rahlo vzpenjajoči se poti in na prvem razcepu gremo levo, ko pridemo do drugega razcepa nadaljujemo po desni poti (označeno s smerno tablo sv. Pavel mimo znamenj). Pot se dokaj strmo dviguje ob njej lahko vidimo ostanke treh znamenj. Po dobrih 15 minutah uzremo cerkev sv. Pavla s kalvarijo.

DOLŽINA: 1,2 km

PRIDOBLENA NADMORSKA VIŠINA: 212 m

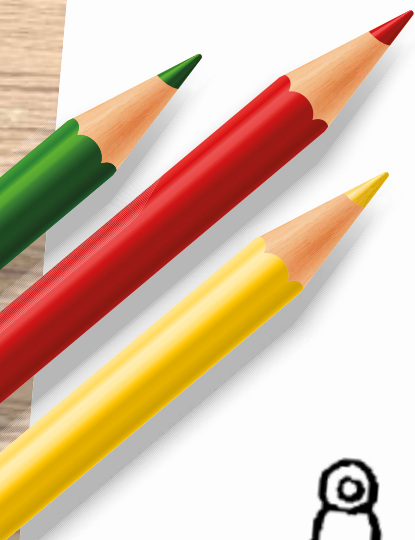
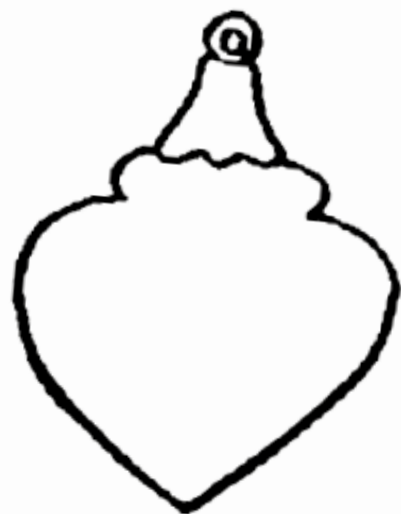
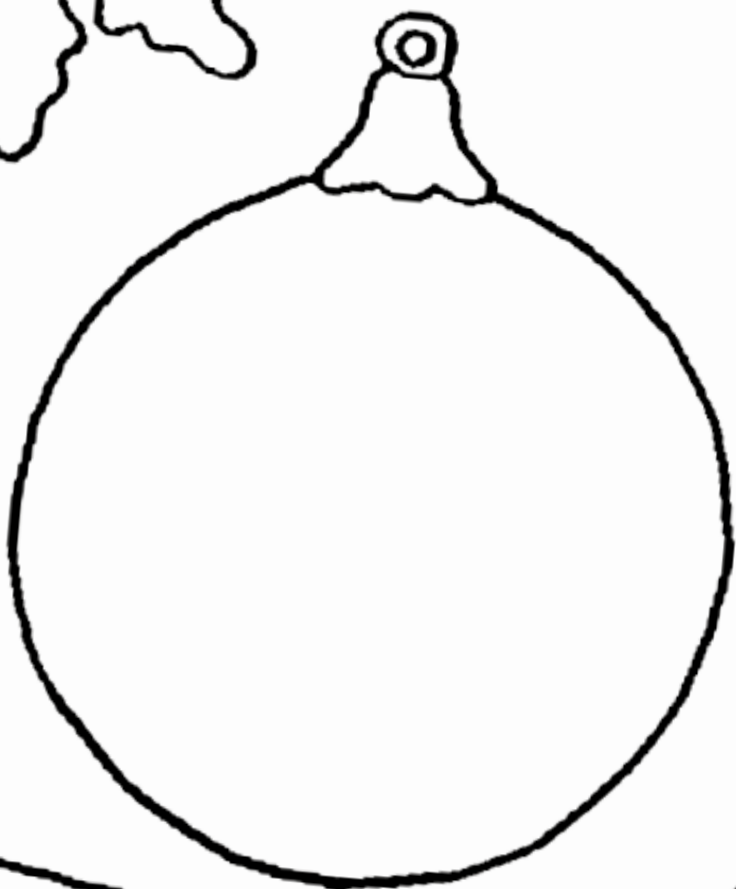
ČAS HOJE: 35 minut

Ustvarjaj z nami

Tina Tinta

Veseli december je čas praznikov, pa tudi priložnost za ustvarjalne! Izreži iz papirja ali kako drugače izdelaj okraske za novoletno jelko, jih pobarvaj in poljubno okraši z bleščicami, nalepkami ali kako drugače. Poskusi uporabiti različne tehnike in barve. V okraske naredi luknjico in jih z nitko obesi na novoletno jelko. En okrasek nam **do 30. 12. 2020** pošlji na naslov: Občina Kanal ob Soči, Trg svobode 23, 5213 Kanal s pripisom Most – pobarvanka. Upoštevali bomo tudi fotografije, prispele na elektronski naslov urednistvo@glasilo-most.si.

Med sodelujočimi bomo izžrebali nekoga, ki bo prejel **praktično nagrado**, zato ne pozabi pripisati svojega imena, priimka in naslova!





Zahrbnež COVID 19
prišel je tiho,
brez najave.
Zahrbno se je prikradel
v naše glave.
Trdoživ je in močan,
ne spusti našo dlan.
To je virus enaidvajsetega stoletja,
katerega ne odženeš tudi če imaš polno imetja.
Odgnali ga bomo s skupno močjo,
če se bomo vedli disciplinirano.
Izolacija, karantena to je
naša zmaga številka ena.
Če odkrijejo cepivo,
bo naše življenje spet bolj igrivo.
Le tako bomo spet po starem zaživel
in se lepo imeli.
Svoboda gibanja ni samoumevna stvar,
že neznan COVID ti lahko narekuje koledar.

Elia in Tomi M.

SKI SERVIS

Zimic



- popravila drsne obloge
- impregnacija drsne obloge
- brušenje robnikov
- izdelava strukture
- premontaža in nastavitve vezi
- raztegovanje smučarskih čevljev

smučarski servis **ZIMIC**
Gradnikova ulica 17
5213 Kanal

GSM: 041 96 97 96 TEL: 05 39 51 312



Sencila Rus
+38640186960
www.sencila-rus.si
info@sencila-rus.si

IZDELAVA IN MONTAŽA SENČIL

- Tende
- Pergole
- Bioklimatske pergole
- Komarniki
- Plise zavese
- Panelne zavese
- Lamelne zavese
- Steklene stene
- Alu.žaluzije
- Roloji

KE
ENJOY THE OUTDOOR

SREČNO 2021!

Sencila Rus 20 % KUPON POPUST

